

glasilo delavcev
sozd
revirski
energetski kombinata
edvarda kardelja

Celje - skladišče

D-Per

539/1983

1119830997,7

COBISS

OSREDNJA KNJ. CELJE

julij 1983

leto XIX

št. 7

srečno

Najaktualnejši problemi v rudniku Laško

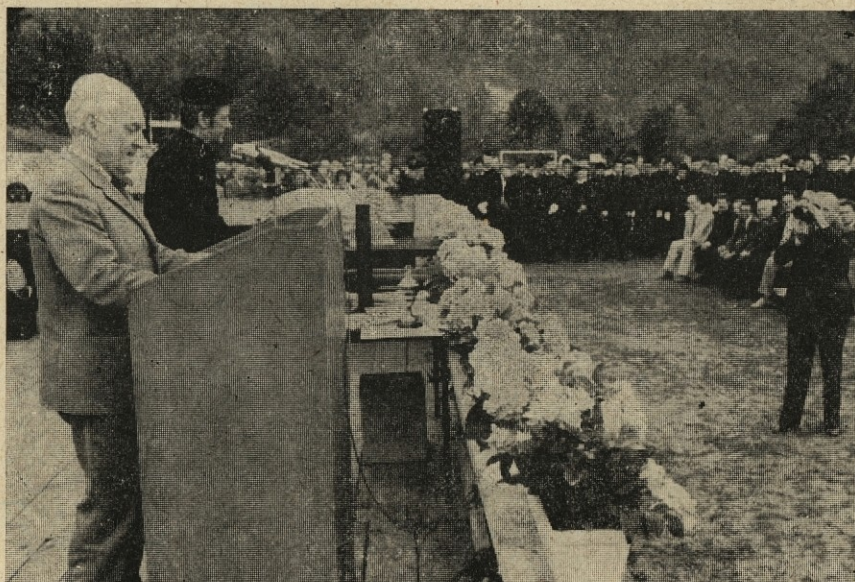
V tretji številki glasila »Srečno« smo navedli, da je odprtih zalog premoga le za štiri mesece. Odtlej smo nekaj že storili, in sicer, da jih imamo za okoli 10 mesecev.

Osnovni problem Rudnika Laško je izvršiti toliko raziskovalno-odpiralnih rudarskih del, da je vnaprej in vselej zajamčena vsaj tri ali večletna proizvodnja premoga, ne pa tako kot sedaj, ko ni odprtih zalog niti za celo leto proizvodnje.

Problem odpiranja zalog pa ni enostavno rešljiv. Na novem obzorju 196, kjer potekajo raziskovalno-odpiralna dela iz »bencinskega dinarja«, vodna proga še ni izdelana; zato iz obzorja v premožove sledove ali slojne konture še ne smemo.

Na obzorju Glavnega rova smo v preteklosti dve področji (Klara polje, Jožefa vzhodno polje) začasno zanemarili, to se pravi, nismo ju odpirali. Z deli smo pričeli pretekli teden, čeprav konstrukcija financiranja še ni dorečena.

Upamo, da bomo z izvršitvijo teh odpiralnih del, ki bi potekala okoli leto dni, odprla pa nekaj nad 70.000 ton premoga, kompenzirali

Sergej Kraigher, član Predsedstva SFRJ, je bil na proslavi slovenskih rudarjev in prazniku kombinata, dne 2. julija 1983 v Kisovcu sprejet za častnega člana kolektiva kombinata. Kolektivu kombinata in vsem navzočim se je zahvalil za podeljeno priznanje.

Foto: Majda

razkorak med nezadostnimi odprtimi zalogami premoga in redno proizvodnjo.

Točasni problem je tudi velika normativna poraba lesa (cca 27 m³/1000 ton). Vpeljujemo ponovno uvedbo TH podporja, katerega nekaj zadnjih let nismo nabavljali.

Tudi odlaganje jalovine postaja problem. V sedanjem jalovišču je prostornine le še za okoli tri leta. Ker pa je obstoj Rudnika za prihodnje tokrat družbeno čvrsto začrtan,

je o odlaganju jalovine potrebno že dandanes razglabljati, da ne bo v prihodnje še zaradi takega motena proizvodnja.

Problemov v Rudniku Laško je razumljivo več, kot sem jih naštel. Prisotni so vsak dan in tudi rešujemo jih stalno. Tokrat sem naštel le tiste, v katere vlagamo največ truda oziroma tiste, za katere menimo, da najbolj motijo redno proizvodnjo ali jo stroškovno preveč bremenijo.

Franc Seme

Problematika proizvodnje premoga v prvem polletju 1983 v rudniku Senovo

V prvi polovici letošnjega leta smo planirali proizvodnjo premoga v višini 60.300 ton. Dosedanji proizvodni rezultati kažejo, da smo, kljub težavam, proizvodni plan nekoliko presegli.

V preteklih šestih mesecih je bila dosežena naslednja proizvodnja:

	plan v t.:	proizvodnja v t.:	razlika:	doseženo %:
I.	9.900	10.395	+ 495	105,0
II.	9.900	10.919	+ 1019	110,3
III.	10.800	11.119	+ 319	102,9
IV.	9.900	8.971	- 929	90,6
V.	9.450	9.042	- 408	95,7
VI.	10.350	10.727	+ 377	103,6
	60.300	61.173	+ 873	101,4

Kot vidimo, smo v prvem polletju presegli proizvodnjo premoga za 1,4 % (nad planom) in smo s temi rezultati lahko zadovoljni, vendar je treba poudariti, da je to rezultat dela tudi ob prostih sobotah. Tako smo nadomestili izpad planiranih šiftov, ki je nastal zaradi previsoke odsotnosti z dela.

Najslabšo proizvodnjo smo imeli v IV. mesecu. Tako smo v tem mesecu na celem rudniku imeli 26,66 % izostankov, planirano je bilo 18,95 %, od tega jamski obrat celo 30,28 %, planirano je 23,14 % in separacija 28,11 % +, planirano je 23,33 %.

Produktivnost:

V primerjavi z delovnim načrtom za leto 1983 so bili na področju produktivnosti doseženi naslednji rezultati:

	plan t/šift	doseženo t/šift	indeks na plan
— priprava	2,000	2,051	102,5
— odkop	7,100	7,461	105,1
— jama	2,450	2,336	95,4
— rudnik	1,700	1,702	100,1

Kot vidimo, so storitve na pripravi, odkopih in rudniška nekoliko nad planom, jamska pa je za 4,9 % pod planom.

Ker je produktivnost dela v neposredni zvezi z ekonomičnostjo in rentabilnostjo in s tem tudi z višino osebnih dohodkov, si moramo v bodoče še bolj prizadevati, da z večjo produktivnostjo dosežemo večjo proizvodnjo.

Problematika

— Z odkopovanjem v večjo globino se poslabšujejo montageološke razmere (siromašnje premogovnega sloja, hribski pritiski, večji dotok vode, vdori vode in mulja), kar negativno vpliva na doseganje planirane proizvodnje ter povzroča dodatne obremenitve pri odkopavanju, transportu in separiranju premoga. Taka situacija pa nujno nalaga tako nadzornotehničnemu osebju, kot vsem zaposlenim v proizvodnem procesu iskanje še skritih rezerv, da bi vsaj ohranili sedanjo produktivnost oz. proizvodnjo.

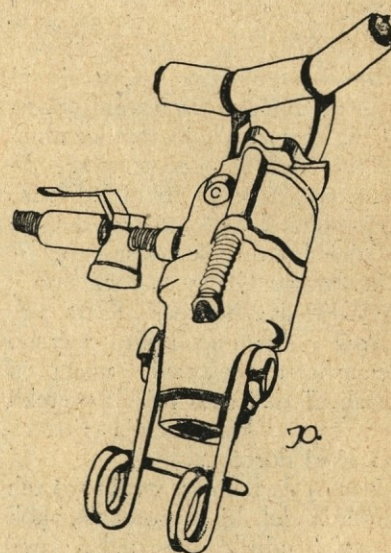
— Iz statističnih podatkov ugotavljamo, da je kljub zadovoljivemu rudniškemu staležu, število izvršenih šiftov, na odkopih zpod planiranega. To je posledica velike odsotnosti z dela, pri čemer se na tem področju še naprej kažejo negativne tendence.

— V preteklem obdobju smo imeli velike težave z nabavo opreme in rezervnih delov. Ob splošnem pomanjkanju reprodukcijskih materialov to še dodatno vpliva na pogoste zastoje v proizvodnji in na zmanjšanje produktivnosti. Do sedaj na žalost na tem področju nismo izkoristili možnosti za skupno reševanje te problematike v okviru SOZD REK Edvarda Kardelja.

V bodoče pa bi morali izkoristiti vse prednosti, ki izhajajo iz naše samoupravne organiziranosti in odpraviti tovrstne probleme.

— Ugotavljamo, da imamo na področju discipline, izkoriščenosti delovnega časa in motiviranosti delavcev za delo dosti skritih rezerv. Ker so to tisti faktorji, ki neposredno vplivajo na proizvodnost in imajo velik gospodarski pomen, jim je v bodoče treba posvetiti vso našo pozornost.

Budimir Ilić

IZPOLNJEVANJE DELOVNEGA NAČRTA V ČASU
OD 1. I. DO 15. VII. 1983

1. PROIZVODNJA PREMOGA (ton)

TOZD DO	načrt ton	doseženo ton	dos. + — ton	%	ob dela prostih sobotah
PH	171.690	134.638	—37.052	78,4	5.918
PO	122.991	105.140	—17.851	85,5	4.289
PT	311.340	372.060	+60.720	119,5	12.958
PKO	123.530	121.075	—2.455	98,0	5.541
SKUPAJ	729.551	732.913	+3.362	100,5	28.706
PK Lakonca	51.950	57.558	+5.608	110,8	1.461
DO ZPT	781.501	790.471	+8.970	101,2	30.167
RPS	65.250	65.796	+546	100,8	
RPK	64.565	69.169	+4.604	107,1	
RPL	22.030	18.365	—3.665	83,4	
SOZD-REK-EK	933.346	943.801	+10.455	101,1	

2. PROIZVODNJA ELEKTRIČNE ENERGIJE (Mwh)

TOZD	načrt	doseženo	%
PEE-PP	12.000	— 81	—
PEE-N	261.613	273.560	104,6
KE	—	— 316	—
DO TET	273.613	273.153	99,8

3. PROIZVODNJA OSTALIH PROIZVODOV

TOZD	letni načrt	doseženo	%
GRAMAT			
opekarna (enot)	10.000.000	3.619.634	36,2
kamnolom (m ³)	50.000	32.631,8	65,3
Avtoprevoz »Zasavje« (t/km)	9.200.000	5.050.594	54,9
PKO			
kamnolom (m ³)	110.000	53.199	48,4
RESD H			
toplarna (mwh)	26.200	11.850	45,2

4. STORITVE (do zadnjega v preteklem mesecu)

TOZD	letni načrt	doseženo I-VI	%
DO ZPT			
RESD H (din)	241.695.000	94.321.993,55	39,0
RESD T (din)	182.180.000	94.371.956,65	51,8
RESD Z (din)	108.999.000	56.245.230,95	51,6
PJL (din)	82.576.000	38.157.419,55	46,2
DO RGD			
RIG (din)	804.500.000	334.348.609,05	41,6
ESMD (din)	142.000.000	77.225.532,15	54,4
Avtoprevoz »Zasavje« (din)	102.374.000	50.326.793,50	49,2
GRAMAT			
opekarna (din)	46.136.000	18.755.214,90	40,7
kamnolom (din)	8.171.000	4.857.727,90	59,5
gradb. skup. (din)	7.743.000	9.407.604,85	121,5
DO TET			
vzdrževanje naprav (din)		67.901.794,50	
DO IMD			
SIMD (din)	102.424.000	65.947.668,35	64,4
EIMD (din)	57.956.000	31.103.249,95	53,7

Erika Kavčič

Cene in gospodarski položaj slovenskih premogovnikov rjavega premoga

Odobrovanje cen električne energije in premoga vodi proizvodnjo rjavega premoga v Sloveniji v izjemno težak položaj. Najbolj nazorno potrjujejo to podatki, da bo izguba do konca leta narasla na 800 mio. din (80 starih milijard), kratkoročni krediti pa bodo narasli na 1000 mio. din (100 starih milijard). Pretežno se delavci zavedajo, da je treba v lastni sredini dati vse od sebe, da se stanje popravi. Ne moremo pa mimo ugotovitve, da se ne da v celoti sanirati slab gospodarski položaj samo z notranjimi ukrepi, temveč je potrebno povečati tudi cene. Delavci se zavedajo tudi tega, da pomeni povečevanje cen povečevanje inflacije. Kakšen je cenovni položaj našega rjavega premoga v primerjavi z drugimi v Jugoslaviji in v svetu, pa moramo posebej osvetliti, da bo imel naš zahtevek za povečanje cen ustrezno težo in upravičenost.

Ob polletju se gibljejo odobrene cene za premog v Jugoslaviji od 72,90 din/GJ do 217,66 din/GJ. Najnižje cene imajo dnevni kopi lignita, med najvišjimi pa so jamski kopi rjavega in črnega premoga v težkih pogojih. Proizvodni stroški se gibljejo med 60 in 240 din/GJ za enostavno reprodukcijo. Svetovne cene se gibljejo med 240 in 300 din/GJ, če pa primerjamo premog s ceno toplotnega ekvivalenta v naf-ti (445 din/GJ), bi lahko premog dosegel ceno 360 din/GJ. S proizvodnimi stroški rjavega premoga v Sloveniji 230 din/GJ bi se upravičeno lahko vključili tudi v tako ceno, ki bi zagotavljala normalno poslovanje na nivoju enostavne repro-

dukcije ob izpolnjevanju planskih obveznosti. Pri odobravanju cen pa naletimo na probleme v jugoslovanski politiki cen. Zvezna gospodarska zbornica in Zvezna skupnost za cene ter proizvajalci lignita na površinskih kopih v Srbiji in Bosni so prišli na dan s parolo »Enotno jugoslovansko tržišče, enake cene«. Ker je v zveznem merilu vsako leto določeno oz. dovoljeno povprečno povečanje cen, bi to pomenilo, da bi v naslednjih petih letih povečevali cene samo premogovniki z nizkimi proizvodnimi stroški in sedaj njo nizko ceno, to pa so dnevni kopi. Medtem ko bi se proizvajalci rjavega premoga z jamsko proizvodnjo pogrezali v globoke izgube oz. bi celo moralo priti do zapiranja. Enako stališče so zavzeli tudi pri cenah električne energije, to je, da naj se izenačijo.

Izenačitev cen bi povzročila izjemno neenakopraven položaj posameznih proizvajalcev, saj bi nekaterim omogočala cena visoko stopnjo akumulacije, drugim pa izgube. Slovenski delegati so se v odborih in komisijah zbornice in zvezne skupnosti za cene dosledno zavzeli za takšno politiko cen, ki v prvi vrsti upošteva dejanske pogoje gospodarjenja (montan geološki in drugi pogoji).

Po dolgotrajnih razgovorih in usklajevalnih stališčih se je v zad-

njem času izoblikoval predlog, ki bi bil sprejemljiv za vse. Bistvo predloga je naslednje:

Pri spremembah cen v letu 1983 in naslednjih letih je treba upoštevati pogoje gospodarjenja, tako da se cene prioriteto uskladijo z normativnimi stroški proizvodnje. To bi veljalo za vse proizvajalce, ki imajo stroške proizvodnje nižje od svetovnih cen, trenutno pa v Jugoslaviji nima noben proizvajalec višjih. Šele od tu dalje se lahko proizvajalcem z nižjimi stroški hitreje povečuje cena za oblikovanje sredstev za razvoj. Mnogo govorimo in tudi težimo k temu, da bi proizvajalci z nizkimi proizvodnimi stroški pridobivali rento preko visoke cene. Renta ne more biti instrument dolgoročne politike cen, temveč le začasni ukrep.

Električna energija in premog imata v sedanjem tečaju skoraj dvakrat večjo ceno v evropskih državah, kot je povprečje v Jugoslaviji. Analiza potrebnega spreminjanja cen v letu 1983 ugotavlja, da je treba električno energijo in premog podražiti vsaj za 15 % več kot ostale proizvode, saj so cene industrijskih proizvodov v Jugoslaviji še vedno 40 % večje kot v evropskih državah, hrane pa celo 60 %.

Ker pa podražitev energije sproža plaz podražitev vseh ostalih proizvodov, zvezni organi zavlačujejo s podražitvijo električne energije in premoga.

Naš kombinat je dal koncem junija zahtevek za povečanje cen premoga za 25 %, enako vlogo je dalo elektrogospodarstvo Slovenije za električno energijo. Na tako povečanje je dala pristanek tudi delegacija potrošnikov v ISE.

Razrešitev še ni znana, bo pa odvisna od uspešnosti usklajevanj in tudi od zakonskih razrešitev, saj koncem julija preneha veljati odlok o zamrznitvi cen, katerega naj bi nadomestil nekoliko spremenjen sistem odobravanja cen.

Janko Koritnik

Raziskave premoga na območju Trbovelj po programu za leto 1982 - končane

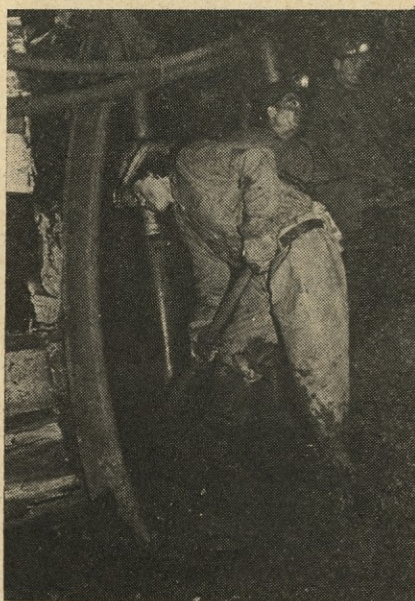
V okviru srednjeročnega programa geološko-rudarskih raziskav premoga in urana v SR Sloveniji so bile programirane tudi »Raziskave premoga s površine na območju zahodnega dela jame Trbovlje«, in to za leto 1982.

Srednjeročni program raziskovalnih del za območje Trbovelj je bil izdelan na osnovi idejnega projekta, ki je predvidel raziskave z raziskovalnim vrtnjem s površine in delno tudi jamska raziskovalna dela. Po tem projektu, ki je bil osnova za program, je bilo predvideno, da se s površine izvrti cca 25 vrtin, skupne globine cca 2050 m. Te vrtnine so bile vključene v program raziskav za leto 1982.

Ta obseg raziskovalnih vrtin se je izvajal nad nekdanjimi jamskimi polji: Štefan, Zofija, Fani, Gagl, Jožef, delno Terezija, Polaj, Vode in VII. polje. Na tem območju je bil na prelomu stoletja odkopan krovinski premog, ki je segal vse do površine, s površinskimi kopi in le delno jamsko, neodkopan pa je ostal talninski premog. To območje je bilo kasneje prekrito z odkrivko površinskih kopov Guido in Neža.

Srednjeročni program raziskav s površine smo pričeli realizirati že v letu 1981, ko je bilo izvrtnih 6 vrtin v centralnem delu Frančiška polja. V letu 1982 je bilo v območju tega polja najprej izvrtnih še troje raziskovalnih vrtin, v globini 421 m, zaradi ugotovitve debeline nasipa in kontinuitete premogovega sloja. Ti podatki naj bi služili za odločitev ali bodo te ostanke odkopavali s površinskim kopom ali jamsko.

Program raziskovalnega vrtnja s površine se je nato nadaljeval na območju zahodnega dela jame Trbovlje. S temi vrtninami je bilo potrebno ugotoviti debelino nasipov, krovnega laporja in premogovega sloja vse do talnine, in to med in

Na odkopnem delovišču jame Hra-
stnik.

Foto: B. Klančar

nad že odkopanimi jamskimi deli. Ker v preteklosti slabši talninski sedaj energetski premog ni bil interesanten za odkopavanje, so ga puščali neodkopanega, v jamskih karnah pa so ta prehod označili kot mejo s črno talninsko glino.

Na območju zahodnega dela jame Trbovlje je bilo zavrtnih 25 vrtin, v skupni globini 1918,60 m, in to vse na jedro. Ta obseg raziskovalnega vrtnja se je realiziral v času od meseca maja 1982 do meseca marca 1983. Izvajalec del je bil Geološki zavod Ljubljana s svojimi tozdi. Vsa dela so se financirala iz »bencinskega dinarja«. To je iz sredstev, ki se namensko zbirajo iz prodajne cene tekočih goriv. Za celoten obseg del so bila koriščena sredstva v višini 16.033.248,— din, in sicer:

za raziskovalno vrtnanje	14.458.320.60 din,
za geološka dela	1.302.948.40 din,
za laboratorijska dela	271.979.00 din.

Vse kemijske analize premoga je izvršil kemijsko tehnološki laboratorij DS TSO, REK EK Trbovlje.

Ker je premog relativno blizu površine, so bile v prvi fazi predvidene raziskave s površine. Rezultati raziskovalnih vrtin so bili nad pričakovanimi, saj sta bili le dve vrtini, ki nista navrtali premoga.

Za mikropalentološke in sedimentološke preiskave so bili odvzeti štirje vzorci, za kemične analize premoga pa 137 vzorcev.

Kemijske analize vzorcev premoga, ki so bili vzeti na posameznih vrtinah, so ugotovile povprečne (ponderirane) rezultate:

Vrtine	celotna vlaga %	pepel %	gorljivo S/%	celokupno S/%	kurilnost MJ/kg
Tz—1	21,51	35,44	43,04	1,65	10,352
Tz—2	16,08	51,37	32,54	2,42	6,938
Tz—3	16,24	31,30	52,46	1,81	12,388
Tz—4	20,71	14,53	64,76	1,91	16,195
Tz—5 zg.	18,07	31,24	50,69	2,35	11,970
sp.	25,24	32,31	38,53	2,15	8,646
Tz—6	18,48	33,53	50,93	2,02	12,466
Tz—8	21,00	35,84	43,15	1,82	10,096
Tz—9	22,99	24,13	52,99	1,74	13,190
Tz—10	23,76	28,97	43,45	2,04	10,178
Tz—10 a	19,90	35,18	40,88	1,93	9,910
Tz—11	19,44	41,89	38,66	1,70	8,712
Tz—12	18,78	37,16	44,05	2,09	10,049

Tz—14	25,16	28,31	46,52	1,81	11,463
Tz—17	22,95	36,71	40,33	1,38	9,246
Tz—17 a	22,48	38,46	39,04	1,58	9,456
Tz—18	22,34	44,75	32,91	2,16	7,268
Tz—19	20,23	20,57	59,19	1,85	15,163
Tz—20	20,32	40,91	38,79	2,08	8,883
Tz—20 a	22,02	31,43	46,53	1,82	11,774
Tz—21	25,18	28,21	46,53	1,54	10,988
Tz—21 a zg.	22,30	14,58	63,11	1,43	16,775
sp.	21,43	27,50	51,05	1,40	12,536
Tz—22	21,98	23,32	58,01	2,39	14,646

Če primerjamo analizirane vrednosti vzorcev premoga po posameznih vrtinah, ugotovimo, da je bil navrtan predvsem talninski del premogovega sloja. Če privzamemo za mejo med krovninskim — komercialnim in talninskim — energetskim premogom 12 MJ/kg, je bilo z vrtinami navrtanih 38 % krovninskega in 62 % talninskega premoga. Kurilne vrednosti premoga po posameznih vzorcih iz vrtin variirajo, ker je bil v posameznih vrtinah navrtan talninski premog, na drugih pa tudi delno krovninski ali celo pretežno krovninski. Enako zato variirajo tudi vrednosti pepela in žvepla.

Celotno območje raziskovalnega prostora je na površini prekrita z nasipi. Njihova debelina je različna

in je med 4 m in 36 m. Na osnovi rezultatov vrtin je povprečna debelina nasipov 18 m in so sestavljeni iz laporaste gline, laporja, litavskih apnencev, dolomita in drugega odpadnega materiala, ki so ga odlagali skupaj z materialom odkrivanja površinskih kopov. Nasuti material je že dobro konsolidiran, čeprav je bil v nasutem stanju zdrobljen. Pod nasipi se nahaja krovnini lapor, ki je zaradi jamskih del pretrd. Pad premogovnih plasti je pretežno 5°—10°, ni pa večji od 17°.

Z navedenimi raziskovalnimi vrtinami s površine na območju zahodnega dela jame Trbovlje so bile ugotovljene naslednje rezerve premoga, kategorije A, B in C' v 000 tonah.

Kategorija	rezerve v ležišču ton	izvenbilančne rezerve ton	bilančne rezerve ton	odkopne izgube %	odkopne rezerve ton
A	1,179	—	1,179	20	943
B	5,592	600	4,993	20	3,994
C'	666	—	666	20	533
A + B + C'	7,437	600	6,838	20	5,470

Od skupnih rezerv na novo ugotovljenega premoga je:

krovninskega premoga v ležišču	2,826,
od tega odkopnih rezerv	2,079,
in talninskega premoga v ležišču	4,611,
od tega odkopanih rezerv	3,391.

Rezultati raziskovalnih vrtin so izredno ugodni in nad pričakovanimi, posebno glede ugotovljenih zalog še ne odkopanega premoga. Ugotovitve vrtin bodo služile kot

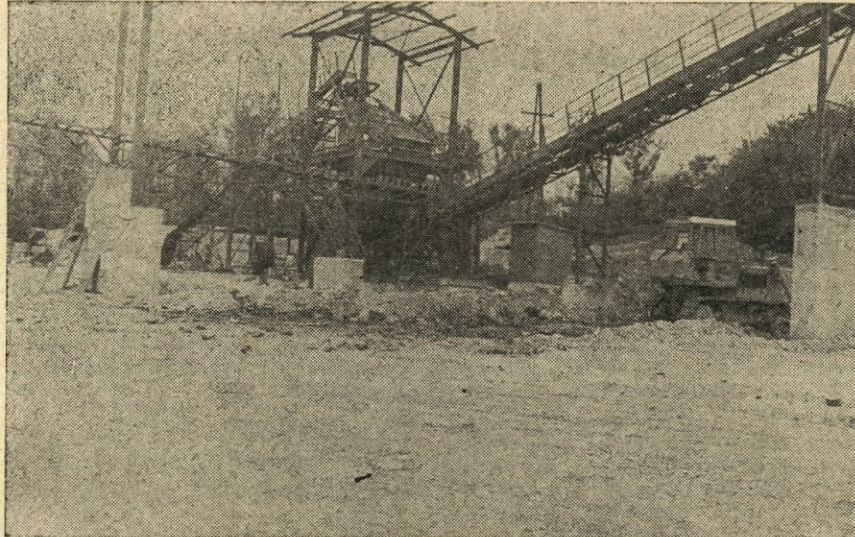
vhodni podatki za sprejem odločitve ali se bodo odkopali s površinskim kopom ali jamsko.

Ti ugodni rezultati raziskovalnega vrtanja narekujejo, da se raziska-

ve nadaljujejo. V letu 1983 bo raziskovalno območje med poljem Frančiška in že raziskanim območjem zahodnega dela.

A. J.

. vrednost doslej opravljenih del cca 290.000.000 din,
 . predvidena končna cena gradnje 360.000.000 din,
 . financiranje iz energetskih sredstev.

Klasirnica za premog nakopan na površinskem kopu Lakonca, je dograjena in že služi svojemu namenu.

Foto: A. Bregant

O preboju jaška Preloge

V dnevnem časopisju (Delo, Dnevnik idr.) je bilo objavljenih v začetku junija t.l. več vesti, ki so vsebovale deloma tudi netočne podatke o preboju jaška Nove Preloge v Titovem Velenju.

Z namenom, da bi vsaj deloma seznanili javnost s točnimi podatki o tem velikem rudarskem objektu, nas je strokovna služba SOZD REK — DO Rudnik lignita Titovo Velenje, prosila, da v našem glasilu objavimo povzetek podatkov, ki se nanašajo na gradnjo jaška Nove Preloge. Ti so:

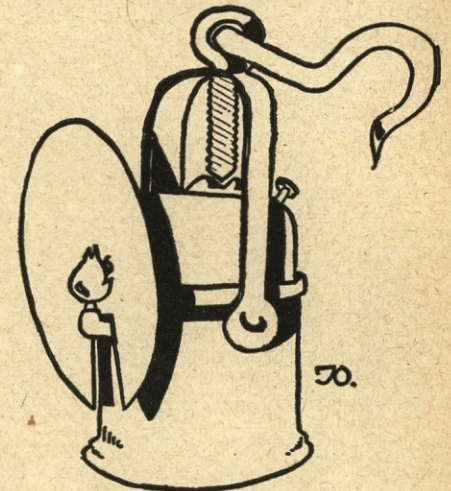
- naziv objekta
Prevozni jašek Nove Preloge
- investitor
SOZD REK — DO Rudnik lignita Titovo Velenje
- izvajalec del
SOZD REK EK DO RGD — TOZD RIG

— podatki o jašku

- . svetli premer jaška je 7,20 m,
- . celotna globina bo znašala 427 m,
- . kot jaška: ustje jaška +365 m
dno jaška — 62 m,
- . preboj jaška na prekopno zvezo na koti — 42 m,
- . začetek gradnje jaška — januar 1980,
- . pri globini 60 m je prišlo do eksplozije metana (terjala je tri rudarska življenja in več ranjenih) ter zastoj pri nadaljnji gradnji 10 mesecev.

— S prebojem pa dela na jašku še niso končana. Izdelati je treba velik priključek na jašek na koti — 42 in cca 20 m proste globine jaška, nakar bo sledilo vgrajevanje vodilnic po celotni dolžini oz. globini jaška. S tem pa naj bi bil jašek končan, če bo šlo po sreči proti koncu tega leta.

— Stroški

Problematika varstva pri delu v REK-EK v I. polletju 1983

Nesreče pri delu: V prvem polletju se je v REK—EK (DO ZPT, DO-RGD in DO-IMD) primerilo 372 nesreč, kar pomeni v primerjavi s prvim polletjem 1982 zmanjšanje za 34 nesreč (I. polletje 1982 406 nesreč pri delu) oz. zmanjšanje za 9,1 %. Gibanje nesreč v posameznih TOZD in DS v DO-ZPT, RGD in IMD je razvidno iz sledeče tabele:

TOZD oz. DS	leto 82 nesreč	leto 83	INDEKS
Premog. Hrastnik	57	56	98,2
Premog. Ojstro	34	44	129,4
Premog. Trbovlje	82	82	68,3
Premog. Kotredež	28	26	92,8
Sep. premoga Trbovlje	29	20	68,9
Sep. premoga Zagorje	2	3	150
RŠC-Zagorje-delavci	6	6	100
RESO Hrastnik	21	16	76,2
RESO Trbovlje	22	15	68,2
RESO Zagorje	3	7	233
P J L	3	4	133
PD-Hrastnik	5	5	100
PD-Trbovlje	1	3	300
PD-Zagorje	2	1	50
DS-SS-ZPT	1	—	—
Skupno DO-ZPT	296	262	88
RIG — Trbovlje	89	78	87,6
ESMD Trbovlje	5	14	280
AVTOPREVOZ Zasavje	3	5	166
GRAMAT — Trbovlje	1	5	500
DS-SS-RGD	1	—	—
SKUPNO DO-RGD	99	102	103
SIMD Trbovlje	7	5	71
EIMD Trbovlje	4	2	50
DS-SS-IMD	—	1	—
SKUPNO DO-IMD:	11	8	73
DS-ASO	—	—	—
DS-TSO	—	—	—
SKUPNO DO-ZPT RGD IMD	406	372	92

V prvem polletju 1983 se je primerila ena smrtna nesreča na Separaciji Trbovlje, in sicer na nakladišču JŽ v času premikanja vagonov (I. polletje 1982-2 smrtni nesreči).

V prvem polletju 1983 se je primerilo 12 težjih nesreč pri delu, ki so nastale zaradi sledečih vzrokov:

Odkopi:

— transportna mehanizacija na odkopu — nezaščitena povratna postaja DVT (Premog. Kotredež) — ena nesreča,

— tesarjenje odkopa — nepredvidnost pri popuščanju stojke, udarec od predmeta (Premog. Kotredež — ena nesreča).

Ostalo v jami:

— dovozišče jaška Loke, dovozišče jaška Vine-kršenje navodil pri manipulaciji z vozički (Premog. Ko. dve nesr.),

— udarec od predmeta — kršenje navodil (RIG) — ena nesr.,

— padec jalovine s stropa in sten (RIG) — tri nesreče (nezavarovan strop in stene),

— padec z višine — neupoštevanje navodil — dve nesreči.

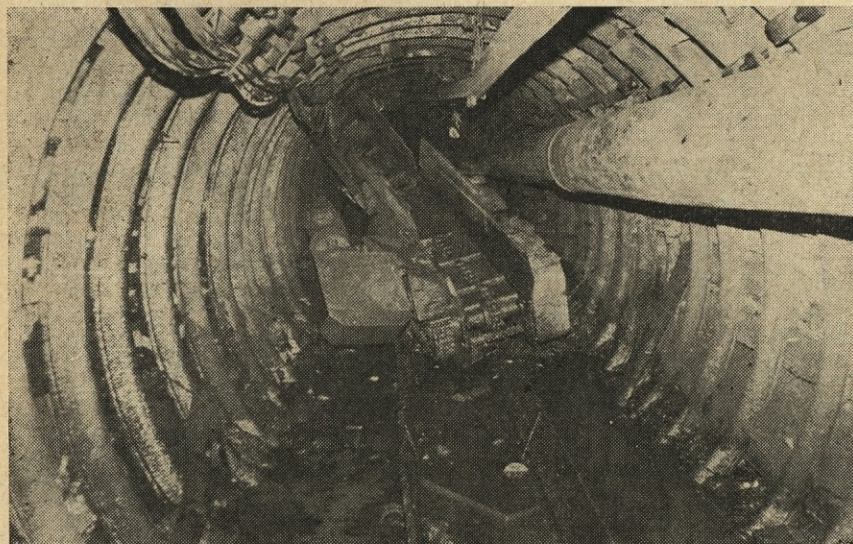
ZUNAJ:

— padec z višine — podcenjevanje nevarnosti — ena nesreča (Avtoprevoz Zasavje)

— poškodba, ki jo je povzročil sodelavec zaradi obnesnosti — ena nesreča (Gramat).

Število nesreč se je sicer zmanjšalo v prvem polletju 1983 v primerjavi s prvim polletjem 1982 za 34 nesreč oz. za 9,1 %, vendar s stanjem varstva pri delu ne moremo biti zadovoljni, ker se pojavljajo in tudi ponavljajo nesreče, pri katerih je osebni faktor odločilen. Pri analizi nesreč služba za varstvo pri delu ugotavlja, da odgovorni delavci, ki skrbijo za varnost, delovno okolje in kontrolirajo izvajanje varstvenih ukrepov, svojih nalog ne izvajajo dosledno. So pa primeri, (nevarnost vdorov blata) ko so tudi do določene mere nemočni, ker se nekaterih stvari pri sedanjem tehnološkem postopku ne more predvideti.

Ostale nesreče so lažjega značaja. Glavni vzroki zaradi katerih prihaja do poškodb, so predvsem neurejene pohodne in transportne poti, pre-

Dne 17. 6. 1983 sta v jamo Ojstro vdrla blato in voda v dolgih stebrih na K 160.

Foto: J. Kirič

majhna skrb za zavarovanje stropa tako na odkopih kot tudi progah, zaradi česar prihaja do padca premoga ali jalovine iz stropa in sten, kršenje predpisov in navodil, slabo organizirano delo v skupini, slabo vzdrževani jamski objekti, naprave in priprave, premajhna usposobljenost.

Služba za varstvo pri delu stalno opozarja na ugotovljene pomanjkljivosti, vendar stanje še vedno ni zadovoljivo.

OSTALA PROBLEMATIKA:

Tako kot v letu 1982 so se tudi v I. polletju 1983 pojavljali nevarni pojavi, kot so:

Povečani dotoki vode v jamske objekte, izlivi vode in vdori mulja in blata na odkope.

V jami Ojstro v Terezija II. polju je v I. poll. prihajalo do večjih in manjših izrivov gnetljive mase in brozge, običajno se je predhodno pojavil povečan pritisk. Količine izrite brozge iz starega dela so bile od 2 m³ do 50 m³. Teh izrivov je bilo pet in so se ponavljali v obdobju od marca do konca junija. Zaradi nevarnosti izrivov in vdorov vode in blata so dela izvajali stalno pod ostrim nadzorom. Zaposlenim je grozila stalna nevarnost. Ker se je pred tem vdorom pojavil povečan pritisk, so se delavci pravočasno umaknili, tako da niso bili ogroženi. Zaradi omenjenih vdorov je bila izredno motena proizvodnja; zaradi sanacije nastalega stanja po vdorih je bila prekinjena proizvodnja, kar se odraža tudi pri neizpolnjevanju planskih nalog. Dne 17. 6. 1983 je prišlo pri sanacijskem podkopavanju mejnega dela slojišča med Terezija II. P. in zapadnim poljem jame Ojstro z dolgimi stebri do izriva metana v koncentraciji nad 6 % ob istočasnem povečanem pritisku, čemur je sledil vdor vode in blata. Z vdornim materialom so bili zapolnjeni jamski prostori na k 160 (cca 20 m), na koti 150° (cca 50 m), na koti 120 (cca 120 m) in podkopna zveza N-120/160 s priključki (cca 150 m). Pri tem so se delavci pravočasno umaknili, ker se je predhodno pojavil povečan pritisk pred njim pa izriv metana v nedovoljeni koncentraciji.

Pojavi vdorov blata so bili tudi v jami Hrastnik, in sicer v A — polju in v Vzh. Talnem skladu. V A — polju je prišlo dvakrat do dvakratnega izriva blata v količini 10 in 20 m³ in enkratnega močno povečanega pritiska na čelu v obdobju januar — februar. Sicer pa so v tem polju vladali celotno polletje nenormalni odkopni pogoji, ki so jih v določeni meri pogojevali tudi pogoji defekti na transportni mehanizaciji, ki je iztrošena. Vsi ti pojavi so v določeni meri vplivali tudi na pogoje dela in istočasno na varno delovno okolje.

V Vzhodnem talnem skladu so se pri odkopavanju na k. 130 pojavljali od povečanih dotokov vode, povečanih pritiskov do izrivov blata v količini 2 m³ do 50 m³. Bili so štirje vdori.

Sicer pa so delovni pogoji v jami Hrastnik izredno težki. Jamski prostori so pod vplivom močnih pritiskov. Vzdrževalna dela ne sledijo deformacijam, zaradi tega prihaja do primerov, ko so pohodne poti in transportne poti občasno v izredno kritičnem stanju. Z ozirom na tako stanje in razsežnost jame je potrebno posvetiti vso pozornost vzdrževanju, da se ohranijo kolikor toliko znosni pogoji dela in v največji možni meri odklonijo potencialne nevarnosti za zaposlene delavce v jami.

Tudi v jami Hrastnik so se vsi prej navedeni vdori in splošno stanje jamskih prostorov v odkopnih poljih negativno odražali na izpolnjevanje planskih nalog, ker je bila prekinjena kontinuiteta proizvodnje.

V jami Trbovlje v I. polletju ni prihajalo do posebnih motenj zaradi izrivov blata.

V jami Kotredež so bili večkratni izrivi blata v juž. smerni progi H-60-0, v enem primeru v količini cca 30 m³, in v jašku J-73/2 do povečanega dotoka vode z muljem. Pri vzdrževalnih delih v D-77 in na tretji etaži polja 77 pa do občasne ga povečanega dotoka vode.

Ogrevanje premoga:

V Javor polju na koti 160 v jami Ojstro je prišlo v času zaključevanja odkopavanja do ogrevanja premoga. Sanacija je bila izvršena z iztrebljanjem in pospešenim delom zaključevanja oz. likvidacije.

V jami Loke prihaja do večkratnega ogrevanja premoga v P-52 sloj 4, kjer odkopavajo s širokočelno odkopno metodo s splavnim zasilom. Tako je tudi v prvem polletju prišlo do tega pojava na tretji in četrti etaži. Vzrok za ta ogrevanja je iskati v tehnično pomanjkljivem delu. (nezapolnjene praznine na rušenem premogu).

Nevarni pojavi pri prevažanju po jaških:

V I. poll. 1983 sta bila dva nevarna pojava pri prevažanju po jaških; in sicer:

— V času prevoza po jašku Ojstro je padla v jašek pogonska glava DVT, ki je bila nepravilno naložena na kletko-naložena je bila na zaboj. Pri tem sta bila poškodovana dva vodilnika.

— Zaradi nepazljivosti signalista je prišlo v jašku Loke do poškodbe čelnih in stranskih vodilnikov, ko je pri rednem izvozu premoga odbijač vozička ostal v profilu izven kletke.

Nevarni pojavi pri prevozu s trolley lokomotivami:

V I. poll. je prišlo do dveh nevarnih pojavov pri prevozu s trolley lokomotivami na območju Hrastnika in več iztiritev, in sicer:

— Trčili sta trolley lokomotivi pri jašku Hrastnik na nivoju Savskega obzorja zaradi kršenja navodil za prevoz in grobo kršenje predpisov ob prevozu razstrelilnih sredstev in internega pravilnika.

— V času osebnega prevoza ljudi na Dolski progi je trčila lokomotiva v stoječi vlak jalovine, ki ni imel ustrezne rdeče luči na zadnjem vozičku, pri tem je dobil en delavec poškodbo glave.

— Na odseku tira izvozni jašek Hrastnik — glavno polnišče Hrastnik prihaja do pogostih iztiritev zaradi slabega stanja tira. Sreči je pripisati, da na tem odseku ni prišlo do hujših nesreč.

Nevarni pojavi pri prevozu z gumni trakovi:

V jami Kotredež, in sicer vrh vpadnika 77, je že dvakrat prišlo do drsenja gume ob plašč pogonskega bobna, ko se je zabilo ustje prepisnega jaška in se je zaradi tega nakopičil premog ob pogonu. Zaradi trenja se je guma osmodila in pojavil se je dim, ki je ogrožal zaposlene v polju 77. Služba za var-

stvo pri delu ugotavlja, da so vzdrževanju gumi trakov posvečali premalo pozornosti v vseh jamah in na separacijah.

Nevarni pojavi pri delu na električnih napravah:

V mesecu juniju je na električnih napravah prišlo zaradi neupoštevanja navodil in predpisov do obločnega plemena, in sicer:

— V Zg. VII. Polju v jami Trbovlje sta kV električarja zamenjala kontaktor v stikalu. Ko sta ga zamenjala, sta vključila el. tok. Pri odprtem stikalu je eden izmed njiju s preizkuševalcem napetosti hotel ugotoviti prisotnost napetosti, pri tem pa se je s svetilnim telesom naglavne svetilke dotaknil varovalk, zaradi česar je napravil kratek stik, ki je povzročil obločni plamen, kar bi bilo lahko usodno ob prisotnosti metana.

— Bila sta tudi dva kratka stika in pojava obločnega plamena na trolley vodu, pri čemer je dobil en delavec (motorist) opekline po rokah.

Te nevarne pojave je služba za varstvo pri delu raziskala in ustrezno ukrepala ter predlagala sankcije proti kršiteljem predpisov in navodil.

Iz vsega predhodno navedenega je razvidno, da obstaja cela paleta problemov tako tehnične narave kot tudi vzgojno varstvene narave. Z rešitvijo prisotne problematike ob sodelovanju vseh odgovornih delavcev je možno odstraniti potencialne nevarnosti z doslednim spoštovanjem predpisov in navodil. Tudi za rešitev občasnih vdorov vode in blata morajo najti ustrezne tehnične rešitve, s tem da pristopimo k opredelitvi območij nevarnih za vdore in na podlagi tega izberemo ustrezno odkopno metodo, ki bo v največji možni meri zagotavljala varnost zaposlenih in kontinuiteto proizvodnje.

Odsotnost zaradi nezgod predstavlja v posameznih tozdihi od 1 do 2 %, medtem ko je odsotnost zaradi bolniške že problem, saj v posameznih obdobjih in posameznih tozdihi naraste preko 15 %. Vzroke za tako odsotnost je med drugim potrebno iskati tudi v neugodnih delovnih, v nekaterih primerih nemogočih pogojih, med drugim tudi nevarnih pogojih, kot so sanacije

stanja po vdorih vode in blata. To trditev potrjujejo tudi statistični podatki, saj je odsotnost od dela zaradi bolezni predvsem v jami Hrastnik in Ojstro največja, kjer so tudi pogoji odkopavanja, vzdrževanja in transporta najneugodnejši. Za zmanjšanje odsotnosti z dela zaradi bolanih moramo poleg ustanovitve obratne ambulante v Hrastniku storiti vse potrebno, da se pogoji dela v jamah izboljšajo. Problem odsotnosti ostalih tozdihi ni tako pereč, vendar je potrebno tudi ostale pogoje dela izboljšati.

Jože Čič

Servisiranje Flyght črpalk

Dolgo časa smo se člani TOZD ESMD prizadevali, da uredimo vse potrebno, da bi za REK EK kot tudi za ostale naročnike izvajali popravilo in servisiranje Flyght črpalk v plinovarni izvedbi.

V letu 1983 so naša prizadevanja obrodila uspeh. Pred kratkim smo z Uninvestom iz Beograda, ki je zastopnik Flygha v SFRJ, sklenili pogodbo, da lahko za potrebe SFRJ uradno vršimo vse servise na črpalkah v plinovarni izvedbi.

Da pa ni bilo in še ni vse v redu, pa je v glavnem posledica ukrepov, ki so jih podvzeli naši vladni organi. To so predvsem ukrepi, ki se vežejo na pogoje uvoza. Z nadaljnjimi ukrepi se je omejil tudi uvoz reprodukcijskega materiala kot tudi rezervnih delov. Pri tem pa smo mi, kot serviserji, skupaj z zastopnikom Flygha, prevzeli vse možne ukrepe, da bi za svoje potrebe lahko nabavili zadovoljivo število rezervnih delov. To pa nam v zadnjem času le delno uspeva kljub temu, da si Janez Kovač zelo prizadeva, da bi do pomanjkanja rezervnih delov ne prišlo.

Pri tem nas ovira predvsem administracija, s katero je po-

gojen vsak uvoz. Pri dobavi rezervnih delov iz konsignacije do nas se poslužujemo vseh najhitrejših in sodobnejših transportov, največkrat avionskega transportnega sredstva.

Poleg tega pa nameravamo določene rezervne dele, katere smo v stanju izdelati pri nas, tudi izdelovati. Pri tem pa se dogovarjamo tudi s predstavniki Flygha, da bi določene rezervne dele celo izvažali. Z izvozom pa bi pokrivali kompenzacijski uvoz tistih rezervnih delov, katerih pri nas ne bi izdelovali.

Potrudili se bomo, da bi ta aranžma tako, kot tudi zadovoljivo število rezervnih delov imeli vedno na razpolago, s tem pa bomo naše usluge posodobili, kvaliteta dela pa se bo bistveno popravila. Naše usluge se bodo pocenile, ker bodo naši domači rezervni deli bistveno cenejši, kot so uvoženi.

Koristniki naših uslug se bodo v to lahko prepričali verjetno že v prvem kvartalu leta 1984, takrat bomo že vgrajevali domače rezervne dele.

Jože JUVAN

Posvetovanje s predsednikom Zvezne skupnosti za cene

Dne 7. julija t.l. je bilo na Gospodarski zbornici Slovenije posvetovanje predstavnikov Republiške skupnosti za cene, Gospodarske zbornice ter predstavnikov organizacij združenega dela s področja energetike, kmetijske in predelovalne industrije, trgovine in prometa. Posvetovanja se je udeležil tudi predsednik Zvezne skupnosti za cene Ante Zmijarevič. Na tem posvetovanju sta sodelovala s strani našega kombinata predsednik in član poslovnega odbora za gospodarsko finančne zadeve.

V razpravi je bil govor o težkem položaju slovenskega premogovništva in elektrogospodarstva, ker se iz meseca v mesec pri sedanjih cenah električne energije in premoga zbirajo oziroma povečujejo izgube. Že v prvem četrtletju so znašale izgube v elektrogospodarstvu za okoli 2 milijardi din in te se prenašajo tudi v naslednje četrtletje. Prav tako je tudi s premogovniki. Slovenski premogovniki so namreč precej izčrpani, zato je potrebno premog pridobivati iz večjih globin. S tem pa je povezana tudi zahtevnejša tehnologija. Vse to povečuje stroške. Slovenski rudniki so jih imeli v času razprave za preko 800 milijonov din. Skoraj vse premogovnike v Sloveniji bi morali spričo takega stanja zapreti. Tudi stroškovnik elektroenergije je v Sloveniji drugačen kot v drugih republikah, saj dobimo 3/4 električne energije preko termoelektrarn in jedrske elektrarne Krško, le del pa preko hidroelektrarn. V drugih republikah je razmerje ugodnejše za hidroelektrarne. Prav iz teh razlogov se slovenski predstavniki s področja energetike niso mogli strinjati s poenotenjem cen energije v okviru Jugoslavije. Predlagali so, da bi cene diferencirali tako za premogovništvo kakor tudi za elektrogospodarstvo. Slovenija je predlagala, da bi se za oba vira energije cene zvišale za 25 %. V razpravi je najprej Ante Zmijarevič priznal posebne okoliščine glede pridobivanja energije, vendar je opozarjal, da takšne podražitve vplivajo na vse druge proizvodne stroške v vsej drugi industriji in trgovini. Kakšen bo končni rezultat, o čemer bo sklepal Zvezni izvršni svet, še ni znano v času, ko to pripravljamo.

Dograjevanje samoupravne organiziranosti

Tradicionalno pojmovanje, češ da julij in avgust nista meseca, ki se lahko ponašata z družbenopolitično aktivnostjo, bomo z zastavljenimi

in opredeljenimi dejavnostmi v našem kombinatu preseгли. To pomeni, da se bodo aktivnosti, ki so stekle že decembra lani in ki se ne pretrgano odvijajo z nezmanjšanim obsegom in s poglobljeno vsebino, nadaljevale tudi v »dopustniških« mesecih. Govor je o dograjevanju samoupravne organiziranosti in dohodkovnih odnosih v SOZD REK EK Trbovlje.

Nedvomno nam je še v živem spominu tako problemska konferenca ZKS o energetiki (bila je februarja letos v Mariboru), ki je sprejela sklepe in usmeritve za delovanje komunistov na področju energetike in jih je zatem na marčevski seji verificiralo Predsedstvo CK ZK Slovenije; zatem ocena delovne skupine CK ZKS (aprila letos) kot tudi zakon o energetiki in Družbeni dogovor o natančnejši razčlenitvi meril za uporabo v Zakonu o združenem delu določenih pogojev za organiziranje oziroma za spremembe v organiziranju TOZD energetskih dejavnosti in o smernicah za organiziranje drugih OZD v energetskem gospodarstvu. Pri tem pa ne gre posebej omenjati določil Zakona o združenem delu. Poudariti moram, da so našti dokumenti sad poglobljenih in širokih političnih, strokovnih in samoupravnih razprav. V te razprave se je vseskozi aktivno vključevala s članstvom tudi ZK v našem kombinatu. Zavezali smo se, da bomo na osnovi idejnega in akcijskega poenotenja v ZK učinkovito uresničevali sprejete naloge — dograjevali dohodkovne odnose in samoupravno organiziranost s tem, da bomo čim racionalneje speljali določila dogovora o organiziranosti.

Na temelju tako opredeljenih nalog je vseskozi delovala (že pred leti imenovana) komisija za uveljavljanje Zakona o združenem delu v prakso v našem kombinatu, po mariborski problemski konferenci pa je bilo oblikovano tudi delovno predsedstvo za pripravo problemske konference ZK SOZD REK EK Trbovlje. Posebna enajstčlanska delovna skupina, ki jo je imenovala komisija kombinata za uveljavljanje Zakona o združenem delu, je izdelala »Strokovno politično podlago za dograjevanje dohodkovnih odnosov in samoupravne organiziranosti v SOZD REK EK«. Delovno pred-

sedstvo za pripravo problemske konference ZK kombinata je konec junija sprejelo delovno gradivo in ga posredovalo v javno razpravo osnovnim organizacijam ZK v kombinatu.

Delovno gradivo je sestavljeno iz treh delov: politična izhodišča, dohodkovni odnosi in samoupravna organiziranost. V javni razpravi bo, kot je poudarjeno v uvodu, dva meseca. Po javni razpravi bo problemska konferenca ZK SOZD REK EK Trbovlje.

Najbolj kratka opredelitev delovnega gradiva in predlogov za dograjevanje dohodkovnih odnosov in samoupravne organiziranosti je: doseči takšno organiziranost, da ne bo več prihajalo do podvajanja funkcij z okrepljeno vlogo Tozdov, delovnih organizacij in Sozda, s tem da je zagotovljena socialna varnost vsem, ki združujejo delo v kombinatu. O predlogu dograjevanja samoupravne organiziranosti pa bomo poročali v avgustovski številki internega glasila Srečno.

Janko Savšek

Ustanavljamo energetske skupnosti

Republiški zakon o energetskem gospodarstvu daje možnost, da bi vsaka od 60 slovenskih občin dobila tudi lastno občinsko energetske samoupravno interesno skupnost. Zakon pa omogoča ustanavljanje takšnih skupnosti tudi za posamezna območja.

Ustanavljanje občinskih oziroma območnih skupnosti je že nekaj časa v teku. Ker potek ustanavljanja ni bil dovolj hiter in v pričakovanju s sprejetimi dokumenti, je Republiška skupščina sklenila, da je treba občinske oziroma območne energetske skupnosti ustanoviti najkasneje do 31. 7. 1983. Predvideno je, da bo v Sloveniji okoli 11 območij, na katerih naj bi delovale nove občinske energetske skupnosti.

Tudi v Zasavju bomo imeli energetske skupnosti za območje občin

Hrastnik, Trbovlje, Zagorje ob Savi in Litijo. Medobčinska gospodarska zbornica revirskih občin je ustanovila poseben iniciativni odbor za ustanovitev teh skupnosti, ki ga vodi kot predsednik Jože Zorčič. 10. julija t.l. je bil predložen v sprejemanje delavskim svetom TOZD in krajevnim skupnostim predlog samoupravnega sporazuma o ustanovitvi energetske skupnosti za območje navedenih občin. Rok za sprejetje je bil na našem območju 20. 7. 1983. Takoj nato pa je bilo treba sklicati ustanovno skupščino do omenjenega roka. Polno ime skupnosti se glasi: Energetska skupnost za območje občin Hrastnik, Trbovlje, Zagorje ob Savi in Litija. Njen sedež pa je v SOZD REK Edvarda Kardelja, Delovna skupnost Administrativnih strokovnih opravil, Trg revolucije 12. Strokovno delo te skupnosti pa mora zaživeti najkasneje do konca t.l. Iz predloga samoupravnega sporazuma o ustanovitvi te energetske skupnosti lahko povzamemo, da le-ta vsebuje poleg splošnih uvodnih določb tudi naloge te skupnosti, planiranje, osnove družbeno-ekonomskih odnosov, samoupravno organiziranost, uresničevanje drugih samoupravnih odnosov in samoupravne splošne akte. Skupščina bo imela 48 delegatov s tem, da bo imel zbor uporabnikov iz vsake občine po 6 delegatov in šteje skupno 24 delegatov, zbor izvajalcev pa bo prav tako štel 24 delegatov. Delegati v skupščinski skupnosti bodo imeli 4-letno mandatno dobo.

Iz našega kombinata bodo imele posamezne organizacije združenega dela naslednje število delegatskih mest:

— Zasavski premogovniki 5 delegatskih mest, in to TOZD Premogovnik Hrastnik 1, TOZD Premogovnik Ojstro 1, TOZD Premogovnik Trbovlje 1, TOZD Premogovnik Kotredež 1 in TOZD RESD Hrastnik 1 delegata,

— Termoelektrarna Trbovlje ima 2 delegata,

— ostali delegati so iz drugih organizacij združenega dela. (tl)

Sredi maja t.l. na površinskem kopu Ojstro.

Foto: A. Bregant

Proslavili smo dan slovenskih rudarjev in praznik kombinata

Slovenski rudarji proslavljamo že dolga leta vsako leto 3. julija svoj praznik v spomin na gladovno stavko rudarjev v revirjih, ki je bila v začetku julija 1934. Proslavo pripravljamo v revirskih krajih izmenjaje v Hrastniku, Trbovljah in Zagorju, medtem ko rudniki Senovo, Kanižarica in Laško pripravijo proslavo vsak na svojem področju.

Po sklepu delavskega sveta SOZD REK EK je proslava potekala na dela prosto soboto 2. julija 1983 na prostem, na športnem igrišču Svobode Kisovec, v Zagorju. Na tej lokaciji je potekala prvikrat. Za pripravo in izvedbo proslave je delavski svet imenoval poseben organizacijski odbor, ki ga je vodil predsednik poslovnega odbora mgr. Srečko Klenovšek. Pripravljena je bila v znamenju 100-letnice prve rudarske stavke, ki je bila v začetku avgusta 1883 na Ojstrem v Hrastniku. V tem smislu je bil pripravljen tudi koncept kulturnega dela proslave.

V jutranjih urah so avtobusi vozili udeležence iz Hrastnika in Tr-

bovelj, pa tudi Senovega, Kanižarice in Laškega v Kisovec. Zborno mesto vseh udeležencev je bilo pred dosedanjim domom — internatom gojencev Rudarskega šolskega centra v Kisovcu, medtem ko je Delavski pihalni orkester Zagorje ob Savi pripravil pri restavraciji Marela v Kisovcu krajši promenade koncert, ki ga je nadaljeval tudi pri internatu. Nato so se udeleženci proslave v skupnem odhodu do mesta proslave zbrali do 10. ure.

Osrednje proslave se je udeležilo veliko število članov kolektiva, bivših sodelavcev — upokojencev, udarnikov, svojcev, krajanov Kisovca in gostov iz drugih krajev. Med temi naj posebej omenimo Sergeja Kraigherja, člana Predsedstva SFRJ, Franceta Popita, člana Predsedstva SR Slovenije, Lidijo Šentjunc, članico sveta federacije in častno članico našega kombinata, Martina Mlinarja, predsednika zbora združenega dela skupščine SR Slovenije, Marjana Orožna, predsednika republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije, Jakoba Piskernika, predsednika Republiškega komiteja za energetiko,

Mirka Mlakarja, pomočnika predsednika Republiškega komiteja za energetiko, dr. Rudija Babiča, predsednika Skupščine ISE, Milana Krajnika, generalnega direktorja SOZD EGS, Slavka Janežiča, predsednika REK Franca Leskovška Luke, med gosti pa so bili tudi predstavniki sindikatov iz Italije, ki so bili v gosteh pri Republiškem odboru sindikata delavcev energetike ter gostje iz francoske občine, po-bratene z občino Hrastnik. Seveda pa je bilo navzočih še mnogo drugih predstavnikov raznih družbenopolitičnih skupnosti, družbenopolitičnih organizacij, interesnih skupnosti in organizacij združenega dela ter drugih organizacij. Poseben pozdrav je poslal kolektivu ob dnevu rudarjev in prazniku kombinata Miha Marinko, član sveta Federacije in častni član kolektiva, ker se osebno zaradi bolezni ni mogel udeležiti slavlja.

Proslava se je pričela z Internaci-onalo, ki jo je odigral Delavski pihalni orkester Zagorje ob spremljavi moškega pevskega zbora Loški glas pod vodstvom Edvarda Eberla. Jože Žitnik, predsednik izvršnega odbora SOZD REK EK je nato pozdravil vse navzoče, posebno pa še številne goste, in pričel s proslavo. Najprej so počastili z enominutnim molkom spomin na smrtno ponesrečene in padle člane kolektiva v NOB, nato pa so trije uniformirani rudarji od-

nesli spominski žalni venec na bliž-nje spominsko obeležje.

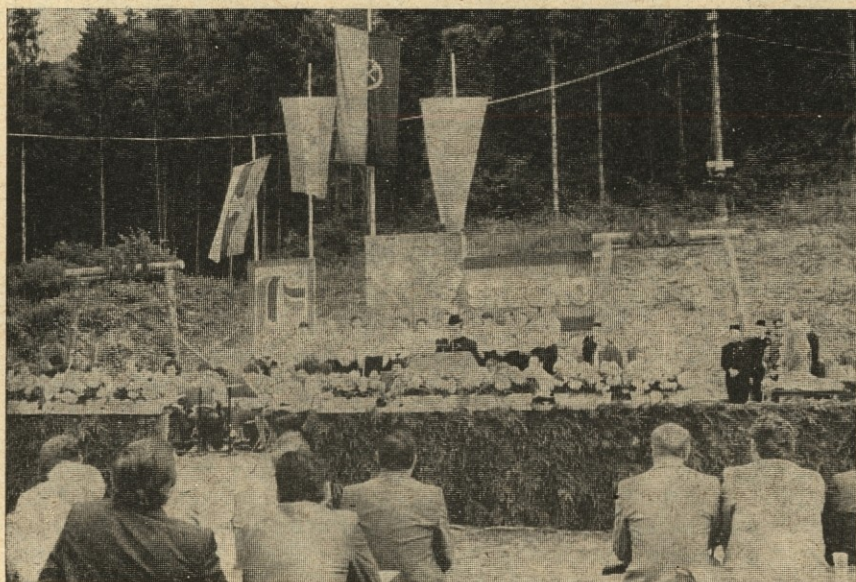
Slavnostni govornik je bil France Popit, član Predsedstva SR Slovenije. Njegov govor objavljamo v tej številki glasila v celoti. Nato je DP orkester ob spremljavi Loškega gla-sa zaigral pesem Stan rudarski bodi nam pozdravljen. Štirje recitatorji so nato recitali povzetke iz časopi-sa iz leta 1883, ki so bili objavljeni ob prvi rudarski stavki na Ojstrem v Hrastniku. Recitali so Rado Zavrašek, Nina Golob, Tanja Rozina in Vanda Vrtačnik. Vmes je zapel Loški glas pesem Vzbujanje duhov ter skupno z orkestrom Zdravi, hrabri bojovníki. Po recitacijah je zapel Ladko Korošec, operni u-metnik, pesem Delavec ob sprem-ljavi pihalnega orkestra. Loški glas je nato zapel pesem Slava delavstvu ter skupno z orkestrom Luč izginja pod zemljo. Sledila je razglasitev in podelitev raznih priznanj in nagrad. Tako je Poldo Renko objavila šte-vilčni pregled letošnjih jubilarov dela za 10, 20 in 30-letno delo, glavni varnostni inženir Jože Čič, dipl. inž., je objavil imena članov jamskih reševalnih mošttev, ki so prejeli bronaste, srebrne in zlate plakete za večletno delo v teh mošt-vih.

Jože Štrajhar, podpredsednik od-bora za inovacije, je objavil imena inovatorjev, članov kolektiva, kate-

rih tehnične izboljšave so bile letos sprejete in nagrajene. Janez Ober-žan je povedal rezultat natečaja in podelil nagrade za najboljše mladinske prispevke na rudarsko temo. Boris Jerman, referent za šport in rekreacijo pri koordinacijskem od-boru OO ZS SOZD REK EK, je objavil rezultate in podelil športne pokale zmagovalnim ekipam v šport-nih tekmovanjih, ki so bila v maju in juniju. Orkester je zaigral sklad-bo 25. maj, nato pa je Marjan Vid-mar, predsednik komisije za prizna-nja in odlikovanja pri SOZD REK EK, obrazložil, Jože Žitnik pa po-delil srebrne in zlate plakete SOZD REK EK za leto 1983. Orkester in Loški glas sta zaigrala in zapela skladbo Jugoslavija, nato pa je Marjan Vidmar obrazložil, Jože Žit-nik pa podelil listino, skupno z rudarskimi simboli, o razglasitvi Sergeja Kraigherja, člana predsedst-va SFRJ za častnega člana SOZD REK EK. Takoj po razglasitvi tega sklepa, ki ga je sprejel delavski svet SOZD REK EK, se je novoimeno-vani častni član kolektiva Sergej Kraigher zahvalil za podeljeno priz-nanje. Svojo pohvalo pa je povezal tudi z orisom današnjega trenutka v Jugoslaviji, ko bijemo boj za sta-bilizacijo na vseh ravneh bodisi s poviševanjem proizvodnje, zviševa-njem storilnosti, varčevanjem, po-večevanjem izvoza, zmanjševanjem uvoza, zmanjševanjem skupne in splošne porabe, zmanjševanjem in-vesticij itd.

Potem se je Jože Žitnik v svoji zaključni besedi zahvalil za sodelo-vanje vsem navzočim, posebno pa še izvajalcem programa in govorni-kom, nato pa je obrazložil navodila glede prevzemanja priznanj in na-grad. Za zaključek je pihalni orke-ster zaigral skladbo Ptuj.

Program proslave je trajal 75 mi-nut. Takoj po končani osrednji pro-slavi pa so pooblašeni predstavniki posameznih TOZD in DS vseh sed-mih DO razdelili članom kolektiva jubilejne nagrade, priznanja jam-skim reševalcem in priznanja in na-grade inovatorjem. Hkrati pa se je razvilo tovariško srečanje članov kolektiva, gostov in svojcev. Na srečanju je igral zabavni ansambel Revirčani iz Zagorja. Vsak udelež-e-nec proslave je prejel tudi brezplač-

Predsednik izvršnega odbora SOZD REK EK Jože Žitnik, je odprl letoš-njo proslavo dneva rudarjev in praznika kombinata.

Foto: Majda

no malico, pivo pa so točili brez nakaznic.

V jutranjih urah navedenega dne se je občasno ponujal dež, vendar pa se je vreme v času proslave zbi-strilo in je vse popoldne do pozne-ga večera sonce toplo sijalo na šport-ni prostor in vse udeležence pros-la-ve.

Letošnjo proslavo je pripravil poseben organizacijski odbor, ki so ga tvorili mgr. Srečko Klenovšek kot predsednik in člani: Janko Savšek, Ivan Berger, Miro Florjanc, Matjaž Cerovac, Miha Eržen, Zoran Soln, Vladimir Breznik, Franc Seme, Vili Lukančič, Rudi Kreže, Boris Jesenšek, Leopold Grahek, Janez Oberžan in Tine Lenarčič. Za admi-nistrativno tehnična opravila v zve-zi z organizacijo proslave je skrbel splošni sektor DS ASO s sodelova-njem drugih sodelavcev in organiza-cij ter sodelavcev za tehnično pri-pravo in izvedbo proslave v Zagor-ju. Te priprave je vodil Egon Casa-grande. Sceno, scenarij in režijo je pripravil Nande Razboršek, ozvoče-nje Kulturni center — Delavski dom Zagorje, cvetličenje DS Po-možna dejavnost Trbovlje, unifor-mirane rudarje je vodil Vlado Jager, gasilce Anton Prebil, sodelovali pa so tudi člani sanitetne ekipe in na-rodne zaščite.

Podobne proslave so potekale tudi na rudnikih Senovo, Kanižari-ca in Laško. V Senovem je bila proslava v nedeljo 3. julija. Na njej je govoril Zvone Dragan, podpred-sednik Zveznega izvršnega sveta. V soboto 2. 7. je bila proslava rudni-ka Kanižarica. Govornik je bil di-rektor rudnika Vladimir Breznik, prav tako v nedeljo 3. 7. pa je bila proslava na rudniku Laško. Vseh teh proslav so se udeležili predstav-niki poslovnega odbora, družbe-nopolitičnih organizacij in samo-upravnih organov kombinata.

Lahko trdimo, da smo proslavo tudi v letošnjem letu pripravili v skladu z našo dolgoletno tradicijo, da smo se spomnili že pred 100 leti pričetega boja za doseg pravic, da nismo v ničemer pretiravali in se tudi na proslavi obnašali stabiliza-cijsko.

Sergej Kraigher častni član kolektiva kombinata

Komisija za priznanja in odlikova-nja našega kombinata je dala pred časom pobudo, da bi ob letošnjem dnevu rudarjev in prazniku kombi-nata imenovali častnega člana kolek-tiva. Doslej smo imeli dva častna člana kombinata, in to tovariša Miho Marinka in Lidijo Šentjunc, oba člana federacije. Na predlog družbeno-političnih organizacij in samoupravnih organov, so delavci kombinata sklenili, da se to visoko priznanje podeli Sergeju Kraigherju, članu Predsedstva SFRJ.

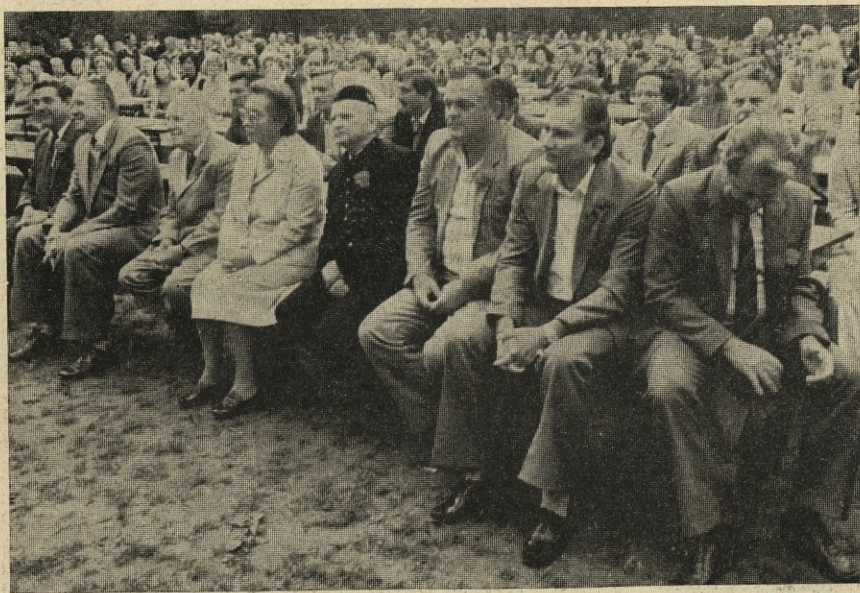
Marjan Vidmar je na proslavi dneva rudarjev in prazniku kombi-nata ob tej podelitvi dejal:

»Prepričan sem, da tovariša Ser-geja Kraigherja ni potrebno posebej predstavljati. Poznamo ga vsi delav-ci od Zagorja do Kanižarice. Poz-namo ga kot izkušenega političnega delavca, ki med drugimi odgovorni-mi dolžnostmi vodi tudi komisijo, ki išče pota in daje usmeritve za preseganje obstoječih gospodarskih problemov.

Kljub vsem dolžnostim pa je njegovo življenje in delo še vedno tesno povezano z delavci našega kombinata, kamor se še vedno rad vrača in s svojo revolucionarno tra-dicijo, bogatimi izkušnjami in zna-njem pomaga pri reševanju proble-mov in utrjevanju socialističnega samoupravljanja.«

Nato je predsednik izvršnega od-bora REK EK Jože Žitnik izročil S. Kraigherju izvirno listino o čast-nem članstvu kolektiva kombinata ter rudarsko palico, svetilko in ru-darsko kapo, medtem ko bo rudar-sko uniformo prejel kasneje.

Vsi na proslavi navzoči so podel-itev tega visokega priznanja navdu-šeno pozdravili s ploskanjem. Nato pa je tovariš Kraigher poleg zahvale za podeljeno visoko priznanje spre-govoril še o številnih problemih, ki se nanašajo na današnji gospodarski in politični trenutek v Jugoslaviji. Pozval je vse navzoče, da se vklju-čijo v akcijo za stabiliziranje in oz-dravitev našega gospodarstva na

Med številnimi gosti na letošnji proslavi dneva rudarjev in prazniku kombi-nata so bili tudi Sergej Kraigher, France Popit, Lidija Šentjunc, Marjan Orožen, Martin Mlinar, Emil Štern, Jakob Piskernik in drugi.

Foto: Majda

vseh ravneh, kjerkoli je možno, bodisi z večjo proizvodnjo, večjimi učinki pri delu, večjim izvozom, varčevanjem, skratka dobrim gospodarjenjem. Njegov govor je bil sprejet z velikim pritrdjevanjem navzočih.

Novemu častnemu članu kolektiva kombinata želimo dobro počutje v naši sredi!

ZLATE IN SREBRNE

PLAKETE KOMBINATA SO
PREJELE NAJZASLUŽNEJŠE
SKUPINE IN POSAMEZNIKI

Predsednik komisije za priznanja in odlikovanja pri SOZD REK EK Marjan Vidmar je na proslavi dneva rudarjev in praznika kombinata dne 2. julija 1983 v Kisovcu seznanil vse navzoče s sklepom delavskega sveta SOZD REK EK z dne 27. 7. 1983. Na predlog komisije za odlikovanja in priznanja in po predhodnem soglasju vseh delovnih organizacij kombinata se letos podeli v skladu s posebnim pravilnikom dve zlati in sedem srebrnih plaket SOZD REK EK.

Plaketo z zlatim znakom in zlato značko sta prejela:

— Rudarska godba Hrastnik ob 130-letnici njenega delovanja in

— TOZD Premogovnik Trbovlje za doseganje planskih in nadplanskih proizvodnih rezultatov.

Plakete s srebrnim znakom in srebrno značko pa so prejeli:

— Jože Žitnik, gospodar čela v TOZD Premogovnik Kotredež, za uspešno delo v proizvodnji in dolgoletno uspešno delo v samoupravnih organih in družbenopolitičnih organizacijah TOZD, DO in SOZD.

— Vili Lukančič iz DO TET za uspešno delo v proizvodnji ter za delovanje v samoupravnih organih in družbenopolitičnih organizacijah.

— Alojz Franc, šofer v DO RGD — TOZD Avtoprevoz Zasavje, za vestno opravljanje delovnih dolžnosti ter za delo v samoupravnih organih in sindikatih.

— Anton Kreže, nadzornik v DO ZPT — TOZD Separacija premoga Trbovlje, za vestno opravljanje delovnih dolžnosti ter za delo v samoupravnih organih in sindikatu.

— Dušan Avbelj, dipl. inž. rud. iz DS TSO, za uspešno delo na področju investicijskih gradenj in uspešno delovanje v organih upravljanja in družbenopolitičnih organizacijah.

— Emil Žvegljč iz rudnika Senovo za dosežene delovne uspehe in delovanje v samoupravnih organih in družbenopolitičnih organizacijah.

— Jusuf Čabrić, kopač v rudniku Kanižarica, za dosežene delovne uspehe in delovanje v samoupravnih organih in družbenopolitičnih organizacijah.

Predsednik komisije je za vsakega podal ustrezno obrazložitev, predsednik izvršnega odbora REK EK Jože Žitnik pa je omenjenim izročil pisni in kovinski del plakete.

Naj posebej omenimo, da je Rudarska godba iz Hrastnika vsa leta delovanja, to je od leta 1853 dalje, trdno povezana z rudarji in domačo zemljo ter z naprednim delavskim gibanjem. Njen pomen v družbenopolitičnem razvoju Hrastnika in hrastniških rudarjev je tako velik, da jo lahko postavimo na častno mesto ne le v hrastniških okvirih, pač pa v revirskih in rudarskih.

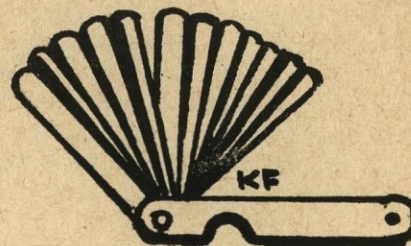
TOZD Premogovnik Trbovlje je prejel zlato plaketo za izredno uspešno delo pri izkopu premoga in izpolnjevanju proizvodnega načrta. Prizadevanja rudarjev so prav v tem času izredno pomembna, ko je pridobivanje energije iz domačih virov zelo pomembno za nadaljnji gospodarski razvoj in stabilizacijo gospodarstva. Uspehi, ki jih je kolektiv tega premogovnika dosegal v zaostrenih pogojih gospodarjenja, v celoti opravičujejo visoko priznanje, ki ga daje kombinat kolektivu te temeljne organizacije. Priznanje velja vsem prejšnjim in sedanjim generacijam trboveljskih rudarjev.

Vsem prejemnikom zlatih in srebrnih plaket s častnimi listinami — naše čestitke!

V programu letošnje osrednje proslave ob dnevu rudarjev in prazniku kombinata v Kisovcu je sodeloval tudi Delavski pihalni orkester Zagorje, ob prisotnosti številnih članov kolektiva in gostov.

Foto: Majda

Govor Franceta Popita

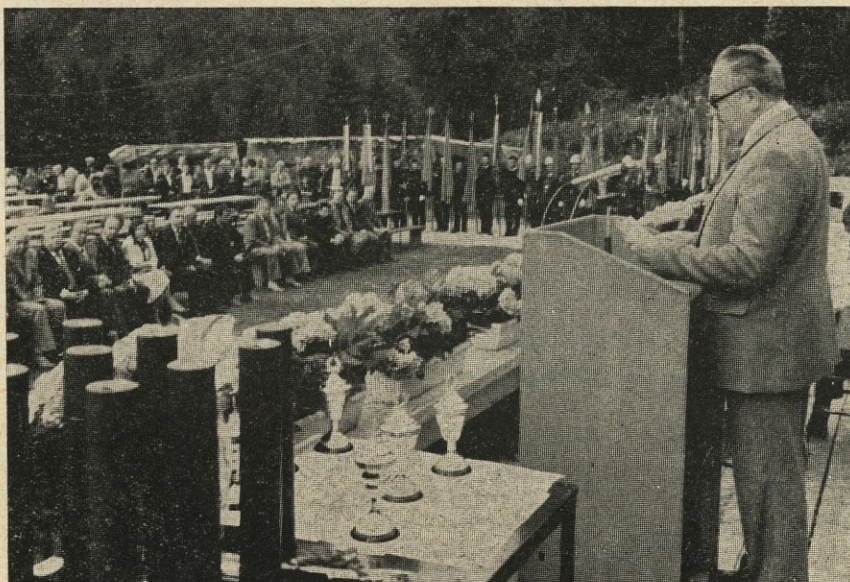
Člana predsedstva SR Slovenije na proslavi dneva rudarjev in praznika kombinata REK EK, na športnem igrišču Svobode v Kisovcu, povedal:

Tovarišice in tovariši!

Dovolite, da vam čestitam k vašemu prazniku — dnevu slovenskih rudarjev. Ob takih slavnostnih priložnostih, kot je ta danes, je navada, da se spomnimo naše prehojene poti. Zato, da bi znali s pravo mero ceniti dosežke v našem družbenem razvoju in na preteklih izkušnjah v današnjih pogojih in razmerah iskati progresivne poti za razreševanje objektivnih protislovij in težav našega razvoja, ki bodo na liniji uredničenja zgodovinske naloge, ki smo si jo zastavili. To je izgradnja družbe svobodnih proizvajalcev.

V Revirjih imate bogato tradicijo in izkušnje v delovanju revolucionarnega gibanja. Upravičeno ste lahko ponosni, da vam pravijo Rdeči revirji. Letos mineva sto let od prve večje stavke v Revirjih, ko je na Ojstrem v Hrastniku stavkalo 282 rudarjev. V Revirjih je leta 1889 izbruhnila prva splošna stavka, katere se je udeležilo 2.100 rudarjev. Ob njej je klerikalni list Slovenec med drugim zapisal: »Ko smo pretečeni čas večkrat brali o štrajkujočih delavcih v raznih krajih, mislili smo, da pri nas ni kaj takega mogoče, ker so naši ljudje tako dobro in potrpežljivo ljudstvo, da bi skoro drva smel na njem cepiti, ne da bi se ti bilo treba kaj hudega od njega bati. Ali pregovor pravi: kadar voda do vrha prekipi, gre čez.«

Po prvi svetovni vojni je novo ustanovljena komunistična stranka prav med rudarji našla eno najtrdnjših opor. Znano je, da so trboveljski ru-

Slavnostni govornik na letošnji proslavi dneva slovenskih rudarjev in prazniku kombinata SOZD REK EK, je bil France Popit, član Predsedstva SR Slovenije. Njegov govor v celoti objavljamo v posebnem prispevku.

Foto: Majda

darji že oktobra 1919 namerali ustanoviti komunistično organizacijo. Med njimi se je še stopnjeval revolucionarni borbeni duh, ki se je kazal v vrsti stavk in akcij in dosegel svoj višek v najdaljši, 59-dnevni stavki sredi leta 1923, ko je stavkalo 9.400 rudarjev. Kljub pičlim uspehom v boju s podjetniki in oblastmi pa so si delavci pridobili dragocene izkušnje. V zgodovinskem spopadu z Orjuno je revirsko delavstvo s komunisti na čelu doseglo eno najsijajnejših zmag pred vojno. Po upadu v času diktature se je s stavkami v letu 1933 in zlasti v letu 1934 ponovno ravno v rudarskih revirjih dvigal nov val ostrega boja s kapitalističnim redom in neznosnim izkoriščanjem, ki je hkrati razločno oznanil lomljenje diktature na široki fronti, v kateri so se posebej izkazale revirske žene. Čeprav so ti dogodki pomenili višek sindikalnih bojov in so utrli pot nadaljnjemu utrjevanju enotnosti delavskega razreda, se je nepopustljiv razredni boj v različnih oblikah nadaljeval vse do okupacije. Delavski razred se je v razrednih spopadih krepil in kljub občasnim porazom postal vse močnejši. Kalil se je,

da bi ob pravem času prispeval k ekonomski in socialni osvoboditvi slovenskega naroda. Rdeči revirji so častno izpolnili to svojo zgodovinsko priložnost in nalogo.

Tovarišice in tovariši!

Upravičeno smo lahko ponosni na naše dosežke v povojnem ekonomskem, socialnem, znanstvenem in splošnem družbenem razvoju. Še posebej smo lahko ponosni na dosežke v uredničenju socialističnega samoupravljanja. Danes, ko smo v ekonomskih težavah, se prehojena pot navprek kritizira. Pri tem se noče videti, kako smo živeli nekoč in kako živimo danes. Noče se videti kakšno možnost dejanskega odločanja o vseh bistvenih zadevah je imel delavec nekoč v buržuazni družbi in kakšne možnosti ima danes. Res je, da delavec še ne odloča o celotnem dohodku, da so še vedno močni različni monopoli nad odločanjem in pogosti pojavi prisvajanja upravljanja s sredstvi družbene reprodukcije. Vendarle pa je dejstvo, da delavec iz dneva v dan krepi svoj odločilen položaj v družbi. To najboljše vidi jo tisti, ki jim tak tok dogodkov ne gre v račun in bi ga radi upočasnili, ker se vse pre-

dobro zavedajo, da tega zgodovinskega procesa ustaviti ne morejo. Delavci, še posebej tisti, ki živite v delavskih središčih, kot so Revirji, morate odločno povedati vsem tistim, ki napadajo socialistično samoupravljanje, češ da je krivo za sedanje težave, da nimajo nič skupnega z vašimi interesi in hotenji.

Prepočasno uresničevanje samoupravnih družbenoekonomskih odnosov v sedanjih kriznih gospodarskih razmerah in ob dokaj neučinkovitem delovanju organiziranih socialističnih subjektivnih sil v institucijah političnega sistema objektivno ustvarja možnosti za najrazličnejše napade na interese delavskega razreda, na ustavo in zakon o združenem delu. Nosilci teh napadov izkoriščajo sedanjo ekonomsko in politično prakso za napad na nekatere temeljne rešitve iz teh dokumentov. Skupna idejna platforma teh napadov je zanikanje vloge združenega delavca kot subjekta urejanja odnosov v razširjeni in družbeni reprodukciji. Ker ti kritiki ne želijo videti pravega nosilca reprodukcije, to je združenega delavca, napadajo temeljno organizacijo združenega dela, ki je temeljna oblika združevanja dela delavcev in družbenih sredstev, in bi jo najraje kar odpravili. Nočejo videti in razumeti, da tu ne gre za organizacijsko obliko, ki po njihovem razdružuje gospodarstvo, ampak za to, da ima delavec vpogled v rezultate svojega dela in da lahko nanje vpliva, in da je to hkrati osnovna celica delegatskemu političnemu sistemu.

Tovarišice in tovariši!

V zadnjem desetletju smo ugodne rezultate v ekonomskem in socialnem razvoju dosegli tudi s tem, da smo trošili še ne ustvarjeni dohodek, se zadolževali v tujini in gradili samozadostno vase zaprto gospodarstvo. Takemu razvoju je zelo veliko prispevala ekonomska politika. Izbor sredstev in nači-

nov delovanja ekonomske politike ni sledil zahtevam po uresničevanju in izgrajevanju samoupravnih dohodkovnih odnosov in zahtevam, da se preide h kakovostnemu gospodarjenju in vključevanju v mednarodno menjavo. Ekonomska politika je omogočala, da je dohodek pridobival in delil tudi tisti, ki ga ni ustvaril ali pa je prišel do njega z rastjo cen in ne z večjo produktivnostjo in boljšim gospodarjenjem. Po drugi strani pa je taista ekonomska politika brezuspešno urejala zaradi tega nastajajoče probleme z administrativnimi posegi v ustvarjanje in razporejanje dohodka. Močni posegi v politiko cen, v razširjeno in družbeno reprodukcijo, so okrnili možnosti, da delavci odločajo o celovitem dohodku in vseh bistvenih vprašanih reprodukcije in s tem odgovornost za sprejete sklepe. Takšna ekonomska politika ustreza tistim delom združenega dela in tistim, ki svoj položaj gradijo na dohodku drugih in na državnem in monopolnem odločanju o družbenih sredstvih.

Na vsaki stopnji naše revolucije so socialistične subjektivne sile z zvezo komunistov na čelu znale ponuditi izhode iz težav, ki so bili na liniji uresničevanja naših zgodovinskih opredelitev. Tudi sedaj, ko se nahajamo v prelomnem trenutku naše revolucije, se pripravljamo dolgoročni program ekonomske stabilizacije. O njem bo tekla v tem mesecu razprava v skupščini Jugoslavije. Do konca oktobra naj bi sprejeli konkretne naloge iz tega sporazuma, ki jih moramo uresničiti že v tem srednjeročnem obdobju. Važno pri vsem tem je vedeti, da je ekonomska stabilizacija možno oblikovati in uresničevati samo na utrjevanju in dograjevanju socialističnih samoupravnih družbenoekonomskih odnosov, ne pa na njihovi reviziji, in na takšnem delu in gospodarjenju, ki bo, kot pravimo, slonelo na intenzivnih dejavnostih gospodarjenja.

Vso pozornost moramo posvetiti utrjevanju in razširja-

nju združevanja dela in sredstev za ustvarjanje skupnega prihodka in dohodka. Moramo hitreje uveljaviti skupno gospodarjenje z denarnimi sredstvi v delovnih in sestavljenih organizacijah združenega dela in na ta način zmanjševati kreditno odvisnost temeljnih organizacij od bank. Menim, da je v sedanjem trenutku ena osrednjih nalog, da pospešimo procese povezovanja organizacij združenega dela in združevanje sredstev za ustvarjanje večjega izvoza in deviznega priliva. Le na tej osnovi lahko razrešimo neusklajenosti, ki se kažejo med potrebnimi devizami in sposobnostjo, da jih ustvarimo z lastnim izvozom.

Naslednja, ne manj pomembna naloga je uveljavljanje načela, da položaj vsakega delavca, delovnega človeka in občana, družbenopolitične skupnosti, naroda in narodnosti temelji na delu in rezultatih dela in gospodarjenja z družbenimi sredstvi. Uresničevanje tega načela terja, da onemogočimo porabo nad ali mimo ustvarjenega dohodka, da ustvarimo pogoje dela, da bodo delavci ekonomsko zainteresirani za učinkovito gospodarjenje z družbenimi sredstvi in za njihovo modernizacijo ter povečevanje proizvodnih sil, s čimer ustvarjajo materialne možnosti in perspektive za sebe, za mladino, ki še ni zaposlena in za prihodnje generacije. Bolj kot doslej se moramo zavzeti, da se bo izpolnjeval sistem delitve osebnih dohodkov, tako da bodo delo in rezultati dela osnova za materialni položaj slehernega posameznika. Sistem delitve osebnih dohodkov mora vsakega siliti na povečevanje produktivnosti in proizvodnje ter boljše gospodarjenje. Ob tem je pomembno, da bo tudi delavec v skupnih službah, v družbenih dejavnostih in v državni upravi postavljen v položaj, da bo njegov dohodek odvisen od dela in prispevka k rezultatom dela.

Pri razreševanju nakopičenih družbenoekonomskih problemov, in sedanjih težav se moramo opreti na lastne sile, na ustvar-

jalno moč delavcev in vseh delovnih ljudi. Naslonitev na lastne sile zahteva aktiviranje velikih notranjih rezerv, proizvodnih dejavnikov, usmeritev na proizvode, ki bodo konkurenčni na svetovnem trgu, na produktivnejše delo in kakovostnejše gospodarjenje. Nadalje, usposobiti se moramo za ofenzivnejše vključevanje v mednarodno menjavo in delitev dela, skrbeti za pospešen tehnični in tehnološki razvoj celotnega združenega dela, zagotavljati skladnejši regionalni razvoj in pospešeni razvoj gospodarsko nezadostno razvitih republik in SAP Kosovo. Vsi lahko trošimo le toliko kot ustvarimo. To mora veljati za vse in vsakogar v naši družbi. Prepričan sem, da bo delavski razred podprl uresničevanje ekonomske stabilizacije, če bodo resnično vsi dejavniki v naši družbi prevzeli svoj del bremena. Če pa ne, ima vso pravico terjati odgovornosti tistih, ki se ne obnašajo stabilizacijsko, ki hočejo še v prihodnje živeti in se razvijati na račun drugega. Takšno obnašanje se ne more pokrivati s frazami o solidarnosti in vzajemnosti.

Tovarišice in tovariši!

Kljub vsem prizadevanjem in odrekam delavcev in delovnih ljudi, gospodarska gibanja v Jugoslaviji in Sloveniji niso najbolj ugodna. Proizvodnja se odvija na nižji ravni od načrtovane, prav tako obseg mednarodne menjave, notranja potrošnja žal na vrsti področij teče preko resolucijskih okvirov.

Nakopičeni problemi, ki se izražajo še vedno v visoki inflaciji, so takšne narave, da jih ne bomo mogli odpraviti čez noč. Veliko trdega dela in doslednega obnašanja bo treba, da bomo ustvarili ekonomske pogoje za stabilnejši in dinamičen gospodarski razvoj.

Zaradi težav v ekonomskih odnosih s tujino, ki odločilno vplivajo na uresničevanje vseh ostalih nalog, bomo morali najeti dodatna posojila iz tujine, ki jih bomo morali pod težkimi

pogoji skupno z dosedanjimi dolгови vračati z izvozom na konvertibilno področje. Zato se morajo vsi deli združenega dela usposobiti za vključevanje v mednarodno menjavo.

Poseben problem je poravnava posojil, ki smo jih že zdavnaj porabili. Dejstvo je, da vsi, ki so ta posojila najeli in jih porabili, svojih obveznosti ne morejo poravnati. Nekatere socialistične republike in socialistični avtonomni pokrajini so v še težjem ekonomskem položaju kot mi, ker s svojim izvozom ne morejo ustvariti toliko deviz, da bi lahko sproti vračali posojila in ohranili minimalen obseg proizvodnje. V tem je osnovni vzrok, da vsi doslej niso poravnali dogovorjenih in dospelih obveznosti in celo obresti ne. Te probleme delavski razred, delovni ljudje in občani naše republike in države razumejo in so pripravljeni združiti devize za vračilo dolgov v tujini. Seveda se o tem morajo dogovoriti med seboj tisti, ki devize ustvarjajo. Za prihodnje pa mora veljati načelo, po katerem se sme zadolžiti samo tisti, ki je posojilo sposoben vrniti. S povezovanjem in združevanjem bodo pri tem sodelovali tudi drugi deli združenega dela in s tem prevzemali ustrezne pravice, obveznosti in odgovornosti pri skupnem delu in poslovanju.

Oblikovati moramo takšno ekonomsko politiko, ki bo podpirala uresničevanje ekonomske stabilizacije na samoupravnih osnovah. Za njeno oblikovanje pa so odgovorni vsi subjekti našega političnega sistema, skupno z družbenopolitičnimi organizacijami z zvezo komunistov na čelu. Ne moremo krivde naprtiti le na izvršne in upravne organe, ko pa hkrati ekonomsko politiko sprejemajo tudi delegatske skupščine.

Tovarišice in tovariši!

Dosledno uresničevanje politike ekonomske stabilizacije bo odprlo razvojne možnosti številnim delovnim kolektivom, tistim, ki se bodo znali prilagoditi zahtevam po kvalitetnih

spremembah gospodarjenja in razvoja, predvsem pa z vključevanjem v izvoz. Tisti, ki se ne bo pravočasno prilagodil takšnim gospodarskim razmeram, bo prišel v še večje težave. Da ne bo iz teh organizacij združenega dela in družbenopolitičnih skupnosti prihajal odpor za uresničevanje ekonomske stabilizacije, prikrit z govornim, da je ogrožen materialni in socialni položaj delavca in podobno, se moramo pripraviti in tem kolektivom ustvarjalno pomagati pri razreševanju problemov, s katerimi se srečujejo, s preusmerjanjem proizvodnje, s kadri itd.

V uresničevanju ekonomske stabilizacije bomo uspeli le, če bomo opravili najširšo mobilizacijo delavcev, delovnih ljudi in občanov, da obdržimo nivo proizvodnje in s tem zaposlenost, in da se usposobimo in usmerimo v izvoz. Pri tem je nenadomestljiva vloga socialistične zveze. Prepričan sem, da bomo uresničili zastavljene naloge in da bo naša samoupravna socialistična skupnost enakopravnih narodov in narodnosti izšla iz sedanjih težkih razmer bolj okrepljena in da bomo naredili nadaljnji korak v uresničevanju strateških ciljev naše revolucije. Prepričan sem, da bodo rdeči Revirji, skupno z združenim delom vse Jugoslavije, tako kot doslej, v celoti izpolnili svojo zgodovinsko nalogo.

Srečno!

Inovatorji prejeli priznanja in nagrade

Jože Štrajhar, podpredsednik odbora za izume in racionalizacije pri delavskem svetu SOZD REK EK, je na proslavi dneva rudarjev in praznika kombinata obrazložil letošnji potek nagrajevanja članov kolektiva-inovatorjev, ki so predložili v skladu z določili posebnega pravil-

nika predloge za osvojitve tehničnih izboljšav in nagraditev inovatorjev.

Inovatorji so predlagali v razpravo in sprejemanje svoje predloge pristojnim odborom za izume in racionalizacije v tozd in DS. Pristojni organi so te izboljšave potrdili, pregledal pa jih je in preveril oceno tudi odbor za inovacije pri delavskem svetu kombinata.

Po končani proslavi v Kisovcu so prejeli diplome in denarne nagrade naslednji člani kolektiva, inovatorji:

a) Iz Zasavskih premogovnikov:

— Alojz Ostrožnik iz tozd RESD Zagorje je dobil 14.365,00 din za izdelavo vertikalne odbojne lopute za sesalne koše za madžarske črpalke po lastni ideji;

— Jože Grošelj iz tozd RESD Zagorje je dobil 7.182,50 din za izdelavo priprave za nameščanje semeringov na črpalke Flygt B 2075,

— Anton Kreže iz tozd Separacija Trbovlje je dobil 2.000,00 din za izboljšavo pri hidromonitorju,

— Drago Kastelic iz tozd Separacija Trbovlje je dobil 2.000,00 din za izboljšavo pri transportu obeh asortimanov kotlovnega premoga s površinskih kopov in jame,

— Bojan Frece iz tozd RESD Trbovlje je dobil skupno 8.500,00 din za izboljšavo za premikanje odstavnega traku na vzhodni deponiji,

— Franc Bebar iz tozd RESD Trbovlje je dobil skupno 8.500,00 din, za enako izboljšavo,

— Milan Drnovšek iz tozd RESD Trbovlje je dobil skupno 3.000,00 din za izboljšavo pri čiščenju gumijastega traku — predelava presipnih drč,

— Edvin Bokali iz tozd RESD Trbovlje je dobil skupno 3.000,00 din za enako izboljšavo,

— Rajko Čamer iz tozd RESD Trbovlje je dobil 4.000,00 din za čistilec gumijastega traku, ukrivljene spona,

— Nande Forte iz tozd RESD Trbovlje je dobil 27.000,00 din za čistilec gumijastega traku, izpihivalno glavo, montažni pnevmatski vitel,

— Anton Umek iz tozd RESD Trbovlje je dobil 2.000,00 din za izboljšavo pri čiščenju zablatenih jamskih vozčkov,

— Martin Prošt iz tozd RESD Trbovlje je dobil 2.000,00 din za enako izboljšavo,

— Jože Špajzer iz tozd RESD RESD Trbovlje je dobil prav tako 2.000,00 din za enako izboljšavo.

b) Iz Rudarske gradbene dejavnosti:

— Gvido Urlep iz tozd ESMD je dobil 7.182,50 din za izboljšavo pri žagi na komprimiran zrak,

— Ivan Šajnovič iz tozd ESMD je dobil 7.182,50 din za izboljšavo pri pripravi za izdelavo glinastega polnjenja izvrtin,

— Branko Vrečar iz tozd ESMD je dobil 23.110,45 din za izdelavo naprave za izdelovanje prirobnic in prirobovk,

— Danijel Lukančič iz tozd ESMD je dobil 2.154,75 din za sodelovanje pri enaki izboljšanji,

— Slavko Šoba iz tozd ESMD je dobil 2.154,75 din za enako izboljšavo,

— Stane Klemen iz tozd ESMD je dobil 2.154,75 din za enako izboljšavo,

— Viki Drnovšek iz tozd ESMD je dobil 2.154,75 din za enako izboljšavo,

— Leon Petelin, ml., iz tozd ESMD je dobil 2.154,75 din za enako izboljšavo,

— Silvester Železnik iz tozd RIG je dobil 7.000,00 din za izdelavo premične pnevmatske kretnice v jami Dol,

— Aleksander Drgan iz tozd RIG je dobil 7.000,00 din za izdelavo premičnih koles za razvlečenje kabla pri nakladalcu.

c) Iz Industrijskih montažnih delavnic:

— Franc Štrovs iz tozd EIMD je dobil 4.500,00 din za izboljšavo pri regulatorjih nivoja vode in za izboljšavo pri govorilnih napravah v telefonskem omrežju v tozd Separacija Trbovlje,

— Branko Jošt iz tozd EIMD je dobil 1.500,00 din za izboljšavo regulatorjev nivojev vode,

— Ivan Močilar iz tozd SIMD je dobil 3.300,00 din za izdelavo dodatne naprave na škarjah za rezanje ploščatega jekla,

— Franc Gorišek iz tozd SIMD je dobil skuno 3.160,00 din za izdelavo čistilne naprave za čiščenje

povratnih valjčkov gumijastega transporterja.

Skupno je bilo izplačanih 160.256,70 din 27 inovatorjem za 18 osvojenih tehničnih izboljšav. Vsi inovatorji so prejeli poleg denarne nagrade tudi diplome s priznanjem za osvojene tehnične izboljšave.

Vsem inovatorjem naše čestitke!

Priznanja jamskim reševalcem

Tovariš Jože Čič, dipl. inž., glavni varnostni inženir iz DO ZPT je na proslavi dneva slovenskih rudarjev in praznika kombinata dne 2. 7. v Kisovcu prebral imena aktivnih jamskih reševalcev iz reševalnih postaj Hrastnik, Trbovlje, Zagorje, Senovo, Kanižarica in Laško, ki so letos prejeli posebna priznanja.

Plaketo reševalca so prejeli:

— bronasto za 5-letno delovanje Martin Putrič, Zoran Lučič, Ivan Budački, Janez Čizmek, Franc Grmšek, Leopold Kozole V, Bojan Piletič, Danilo Grzetič, Jože Milkovič, Polde Pinterič, Mijo Piljič in Jusuf Čabrič;

— za 10-letno sodelovanje pa so prejeli srebrno plaketo in grafiko: Anton Gorjup, Ivan Grmšek III, Albin Medvešek in Janko Mlakar;

— za 15-letno sodelovanje pa so dobili zlate plakete: Franc Selan, Edi Baloh, Stane Gračner in Mirko Mivec.

Poročevalec je s ponosom ugotovil dosežke naših prizadevanj za izboljšanje materialnega položaja in nadaljnjega družbenega razvoja, hkrati pa to povezal s priznanji članom jamskih reševalnih moštvev za njihovo humano, prostovoljno sodelovanje v jamskih reševalnih

moštvi. Želel je, da naj bi bila njihova izurjenost in pripravljenost za posredovanje v kateremkoli času hkrati tudi up in poročstvo, da njihova intervencija ne bi bila potrebna. Priznanje torej ljudem, sodelavcem, tovarišem, ki poleg svojega rednega dela skrbijo za varnost in v primeru nesreč pri delu tudi za hitro in uspešno reševanje sodelavcev in družbene lastnine.

Poleg hvaležnosti vseh naj veljajo naštetim še čestitke k prejetemu priznanju!

Čestitke jubilantom dela

Vrsto let dajemo v kombinatu priznanje članom kolektiva za 10, 20 in 30-letno delo. Ta priznanja dobe jubilanti v obliki nakaznic ob vsakoletnem praznovanju dneva rudarjev in prazniku kombinata. Na osrednji proslavi v Kisovcu je navzoče o tem seznanila Poldo Renko.

Iz posameznih delovnih organizacij, združenih v naš kombinat, je prejelo nagrade: iz DO Zasavski premogovniki 305 jubilarov, iz DO Rudarska gradbena dejavnost 101 jubilar, iz DO Termoelektrarna Trbovlje 39 jubilarov, iz DO Industrijske montažne delavnice 13, iz DO Rudnik Senovo 30, iz DO Rudnik Kanžarica 28, iz DO Rudnik Laško 14 in iz obeh delovnih skupin ASO in TSO 6 jubilarov. Vseh jubilarov je letos 538.

223 jubilarov je prejelo po 8.127,00 din za 10-letno delo, 171 jubilarov po 12.190,00 din za 20-letno delo in 144 jubilarov po 16.254,00 din za 30-letno delo.

Vsem jubilantom iskrene čestitke!

Nakaznice so jubilanti prejeli od pooblaščenih predstavnikov posameznih DO, TOZD in DS takoj po končani osrednji proslavi v Kisovcu.

Dne 2. julija t.l. so na športnem prostoru Svobode, Kisovec, nastopile številne rudarske gasilske desetine iz vseh slovenskih rudnikov. Pomerile so se v raznih gasilskih veščinah.

Foto: Majda

TUDI LETOS

POMOČ IZ
SKLADA
SOLIDARNOSTI

Kolektiv kombinata se vsako leto ob praznovanju dneva rudarjev in praznika kombinata spomni vseh svojcev smrtno ponesrečenih članov kolektiva. Ob prazniku jim posamezne delovne organizacije oziroma TOZD in DS nakažejo določeno pomoč iz sklada solidarnosti. Tako je delavski svet SOZD REK EK tudi letos sklenil na svojem 9. zasedanju, dne 27. junija t. l., da izplačajo vdovam in otrokom smrtno ponesrečenih članov kolektiva kombinata naslednjo pomoč:

- vdovam po 4.500,00 din,
- predšolskim otrokom po 2.800,00 din,
- osnovnošolskim otrokom 3.600, din,
- otrokom, ki obiskujejo poklicne šole po 4.500,00 din,
- otrokom, ki obiskujejo srednje šole po 4.500,00 din,
- otrokom, ki obiskujejo višje in visoke šole po 5.300,00 din.

Tako je prejelo letos pomoč 68 vdov, 8 predšolskih otrok, 11 osnovnošolskih otrok, 8 otrok, ki se šolajo v poklicnih šolah, 8 otrok, ki se šolajo na srednjih šolah, eden na višji šoli in trije na visokih šolah. Skupno je prejelo letos na temelju določil posebnega pravilnika, denarno pomoč 107 vdov in otrok po ponesrečenih članih kolektiva.

Najboljše naloge

SO NAPISALI

Nas kombinat ob vsakoletnem praznovanju dneva slovenskih rudarjev in prazniku kombinata razpisuje za učence osnovnih šol v krajih, kjer delujejo organizacije združenega dela našega kombinata, posebne naloge. Letos smo povabili k sodelovanju učence osnovnih šol iz Hrastnika, Črnomlja, Senovega, Laškega, Trbovelj in Zagorja ter učence RŠC. Naloga se je glasila: Boj rudarjev za dosego socialnih pravic. Tema je bila prilagojena letošnjemu praznovanju 100-letnice prve rudarske stavke v revirjih.

Po presoji posebne strokovne komisije so prejele razpisane nagrade naslednje učenke:

Prvo nagrado v znesku 1.500,00 din je prejela Melita Šečič iz 8. a razreda OŠ Toneta Okrogarja, Zagorje.

Drugo nagrado v znesku 1.000,00 din je prejela Simona Komučar iz 7. c razreda OŠ Trbovlje — Pedagoška enota Revirski borci.

Tretjo nagrado v znesku 750,00 din pa je prejela Manca Starina iz 8. d razreda OŠ Trbovlje — Pedagoška enota Revirski borci.

Nagrade so bile nagrajenkam izročene na proslavi dneva rudarjev, kjer je Janez Oberžan tudi prebral rezultate natečaja. Že v tej številki glasila objavljamo prvonagrajeni prispevek, v naslednjih številkah pa bomo objavili še naslednja dva prispevka.

BOJ RUDARJEV ZA DOSEGO SOCIALNIH PRAVIC

Nekoč sem za šolsko glasilo napisala:

RUDAR

Rdeča in črna je naša preteklost.

Zarja rdeča se zbuja na obzorju,

ko črn mož v votlino hiti

Še pozdrav Srečno

in beli dan se v dalji zgubi.

Tema zagrne zaspane oči.

In spet rudar črne sklade s krampom drobi.

Žuljave roke in črn obraz —

to je podoba rudarja.

In, ko na beli dan vrne se,

želeli tovarišem SREČNO!

Stokrat prekleta, a vendar lepa je ruda,

ki za njo kot krt koplje pod zemljo rudar.

Morda kdo vpraša,

če nekega dne več se ne vrne:

»Kam je odšel? Kje je ostal?«

Molče mu odvrne jamska svetilka:

»Kdo ve; morda življenje njegovo zdaj je drugačno — ne le rdeče in črno!«

A kmalu potem njegov sin

se v jamo spusti

in gara v njej za tri.

Vendar — vprašajte rudarja

in rekel vam bo ponosno:

»Rudar bil je moj oče, moj ded;

rudar sem jaz

in rudar bo moj sin!«

In ta pesem, ki je nastala že v mojem otroštvu, mi je v spomin oživila preteklost.

Pred očmi vidim moža krepke postave, zgubanega obraza in s krampom na rami, ki se je podal proti rudniku. Na vzhodu se je komaj prebujalo jutro, rudar pa je hitel na delo. Še nekaj minut in že se je spustil po jašku navzdol, tja, kjer je že veliko njegovih tovarišev izgubilo svoje edino bogastvo — življenje. Slekkel je srajco, hlače zatlačil globoko v gumijaste škornje in poprijel za delo. Udaril je s krampom in črna gmota se je odkrušila od stene. Že pri naslednjem udarcu s krampom se je krepka postava kopala v znoju. Udarci so se vrstili drug za drugim in kramp je drobil črno zlato. Med delom je rudar zavzeto žvečil to-

bak in včasih izpljunil smrdljivo rjavo slino, pomešano s premogovim prahom. Ko je za skladom premoga izginil nadzornik, je rudar za trenutek prenehal s kopanjem, segel v žep in privlekel na dan krajec suhega črnega kruha. Komaj je dvakrat ugriznil v skromno malico, že mu je nadzornik zagrozil z odpustitvijo z dela. Rudar je spet zgrabil leseni ročaj krampa. V mislih je koval maščevanje nadzorniku — temu garjavemu psu. Tako je z željo po maščevanju kopal vseh štirinajst ur.

Po dolgem času trdega dela je spet prišel na beli dan in se prerekal s tistim, ki mu je dal le toliko denarja, da je lahko popil šilce žganja v gostilni in kupil kos kruha kupu lačnih otrok. To se je ponavljalo iz dneva v dan.

Slehernej dan je odhajal v jamo in se vračal iz nje s pozdravom SREČNO na ustih. Toda nekega dne mu je bilo vsega dovolj. Dovolj mu je bilo garanja in stradanja. Zahteval je večjo plačo in pravico. Dosegel pa je le to, da je moral še več delati, ali pa je izgubil delo. Če je delovno mesto obdržal, je delal, dokler ga ni tolikokrat prekleta ruda pokopala pod seboj.

Cez nekaj let se je v rov odpravil njegov sin. Tudi ta se ni kar tako uklonil izkoriščevalcem. Toda, bil je pametnejši od očeta. Okrog sebe je zbral tovariše in združeno so zahtevali lepše življenje. In glej; stavka za stavko in rudarjem se je uresničila želja. »Z vsakim dnem, ki ga v temi pregaram, bliže je čas, ki bo dober in nov da ne bom z mržnjo te kopal in klel, da bom z nasmehom šel skozi rov, da bom vesel svoje žuljave roke, da boš res premog naše, naše zemlje, da bo življenje res vredno življenja in zgrabimo staro življenje za vrat — saj vendar mora, mora pri ti — ni hudič!«

Toda; vse stavke niso bile uspešne, zato je njihovo število naraščalo. V tistih težkih časih ni manjkalo smrti, solza, gorja in uspehov.

Naša polpretekla zgodovina je kmalu postala zgodovina in rudar je postal junak dela.

Seveda; tudi danes skriva rudnik v sebi polno nevarnosti, vendar rudar ni več suženj. Rudar je postal človek in sam svoj gospodar. Za vse to kar imamo danes, nosijo zasluge

naši dedje. Ponosni smo na njihov pogum, ponosni, da smo doma v rdečem Zagorju. In čeprav ti dedje ne žive več, se jim zahvaljujemo: »Vaš SREČNO je pomagal vašemu pogumu in danes lahko vsakomur želimo SREČNO, saj vemo, kaj pomeni BITI SREČEN!«

nih obdobjih. Na stavljena vprašanja so poročevalci dali dodatna pojasnila. Sicer pa so v razpravi sodelovali Ivan Križnar, Franc Rozman, Lidija Sentjurs, Filipič, Kalšek, Kralj Franc-Cink, Zupan, Vili Skrinar, Jože Pikl, Ivanič, Trinka, Zupančič, zaključno besedo pa je imel Vinko Trinka.

Prva dva referata sta bila objavljena že v omenjeni brošuri, ki jo je izdala Delavska enotnost junija 1983, ostali referati pa bodo postopoma izhajali v naslednjih številkah Delavske enotnosti. Člane kolektiva vabimo, da te prispevke preberejo in se seznani s problematiko štrajkovnih gibanj v preteklih desetletjih, pa tudi z dokumentacijo oziroma doslej najdenimi viri o stavki v letu 1958. (tl)

100 let prve rudarske stavke v revirjih

Dne 29. junija t.l. je potekala v času od 9. do 14,30 v predavalnici Delavskega doma Trbovlje okrogla miza. V tem okviru je potekal razgovor na temo: 100 let prve rudarske stavke v rudniku Ojstro, 80 let večje stavke rudarjev leta 1903 in 60 let od največje stavke leta 1923. Organizator tega posveta je bil Medobčinski svet zveze sindikatov revirskih občin, Trbovlje, ob sodelovanju Revirskega muzeja ljudske revolucije, Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije, Instituta za zgodovino delavskega gibanja in drugih. Posvetovanje je bilo organizirano v Trbovljah kot središču revirjev. Vabljenih je bilo okoli 90, dejansko pa se ga je udeležilo blizu 70 vabljenih. Med vabljenimi so bili Lidija Sentjurs, članica sveta federacije, ki se je dejansko tudi udeležila tega posveta, nadalje zgodovinarji ki se bavijo z zgodovino naprednega delavskega gibanja, predstavniki slovenskih sindikatov, novinarji, udeleženci stavk oziroma stavkovnih odborov ter predsedniki in sekretarji sindikalnih in partijskih osnovnih organizacij iz REK EK. Iz REK EK je bilo vabljenih 27 sodelavcev.

Uvodoma je vse navzoče pozdravil Miro Štrajhar, predsednik Medobčinskega sveta Zveze sindikatov revirskih občin. Obrazložil je dnevni red in teme ter predstavil poročevalce za posamezna obdobja. Za njim je spregovoril sodelavec Republiških sindikatov Vinko Trinka. V svojih uvodnih besedah je omenil, da je dala pobudo za to

okroglo mizo Lidija Sentjurs. Omenil je tudi, zakaj je prišlo do vnovične obdelave stavkovnih gibanj v preteklosti. V zgodovinopisju namreč manjkajo določeni dokumenti in analize vzrokov za nastanek posameznih stavk. Gre za novo osvetlitev dogodkov v preteklosti. V nadaljevanju pa so s svojimi referati sodelovali naslednji zgodovinarji:

— dr. Franc Rozman je govoril o prvi rudarski stavki na Ojstrem leta 1883 in stavki leta 1889, stavki 1892, stavki 1903 ter stavki 1906. leta;

— dr. Miroslav Stiplovšek pa je prebral svoj referat o največji stavki rudarjev leta 1923 ter o značilnostih stavkovnega vala 1919 do 1923.

Oba referata, to je Rozmanov in Stiplovškov, sta bila povzetek iz njune brošure, ki je izšla prav ta dan z naslovom: Prve rudarske stavke na Slovenskem 1883 do 1923.

— Nevenka Troha iz Revirskega muzeja ljudske revolucije Trbovlje je govorila o ženskih demonstracijah v letih 1933 in o gladovni stavki leta 1934;

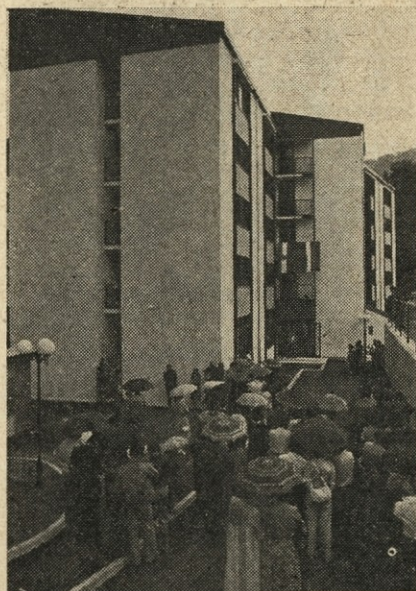
— Miran Kalšek, kustos v Revirskem muzeju ljudske revolucije Trbovlje, je govoril o stavkovnih gibanjih in stavkah v času od leta 1935 do 1939;

— zgodovinar Martin Ivanič iz Ljubljane pa je govoril o stavki januarja 1958.

Po prebranih referatih je v razpravi sodelovalo več diskutantov. Razprava je potekala po posamez-

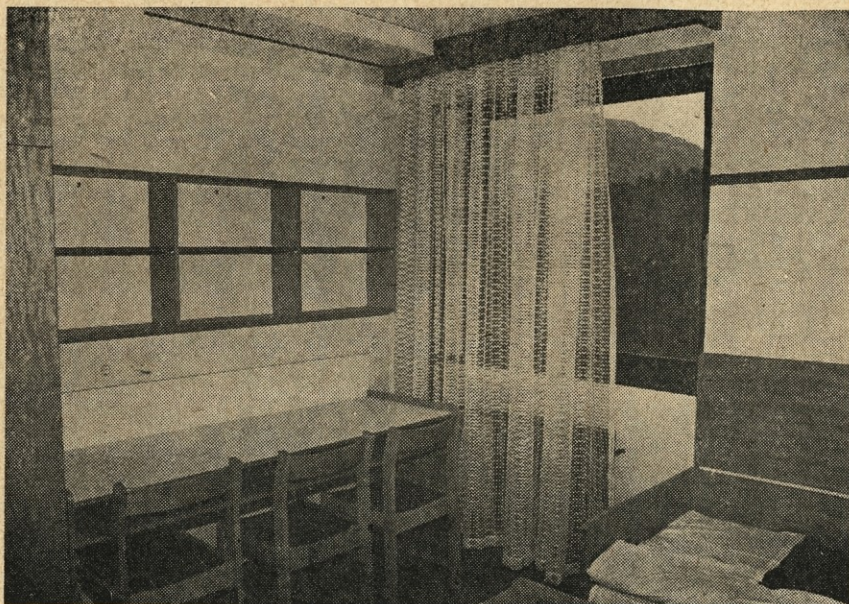
Odprt je dom

USMERJENEGA
IZOBRAŽEVANJA V
HRASTNIKU

Dne 1. julija 1983 ob 18. uri je Drago Gašparut, predsednik občinske izobraževalne skupnosti Hrastnik, ob priložnostnem govoru odprl novozgrajeni dijaški dom za potrebe RŠC na Logu v Hrastniku. Otvoritev je sodila v okvir letošnjega praznovanja občinskega praznika občine Hrastnik.

Foto: B. Klančar

V novozgrajenem dijaškem domu RŠC v Hrastniku bodo učenci bivali v lepo urejenih in opremljenih sobah.

Foto: B. Klančar

Za letošnji občinski praznik v Hrastniku so v petek 1. julija ob 18. uri odprli novozgrajeni dom usmerjenega izobraževanja. Odprl ga je predsednik občinske Izobraževalne skupnosti Drago Gašparut. Pozdravil je vse navzoče in se zahvalil graditeljem in financerjem v imenu rudarjev Franc Romih, sicer predsednik delavskega sveta DO Zasavski premogovniki.

Iz poročila, ki ga je pripravil gradbeni odbor, lahko povzamemo nekaj pomembnejših podatkov. V dolgoročni energetski bilanci Slovenije do leta 2000 se daje poseben poudarek primarni energiji, to je predvsem premogu. Na tej podlagi in na podlagi razvojnega programa SOZD REK EK ter osnov za program izgradnje doma učencev TOZD RŠC DO ZPT iz aprila 1979 je prišlo do predloga za zgraditev doma usmerjenega izobraževanja za potrebe rudarstva. Razvojni program SOZD REK EK predvideva, tako pravi to poročilo, prenos težišča proizvodnje premoga proti vzhodu, kar je pogojevalo tudi odločitev, da se dom zgradi v Hrastniku. Osnove za izdelavo programa izgradnje doma iz leta 1979 so predvideva-

le zmogljivosti 240 ležišč za rudarsko usmeritev. Idejni projekt pa je predvideval 360 ležišč ob upoštevanju še ostalih profilov usmerjenega izobraževanja. V končni fazi je obveljala prvotna zmogljivost, to je 240 ležišč. Lokacija za zgraditev tega doma v Hrastniku je bila dogovorjena med vsemi tremi revirskimi občinami. Izvršni svet občine Hrastnik je 9. maja 1980 imenoval sedemčlanski gradbeni odbor, ki so ga tvorili: Viktor Ramšak, kot predsednik, in člani: Ivan Rupnik, Vlado Sihur, Milan Šimrl, Tomo Kohne, Stane Laznik, ml., in Stane Kirn. Gradbeni odbor je imel nalogo, da skupno z investitorjem, to je REK EK, sodeluje pri gradnji dijaškega doma v Hrastniku ter vpliva na racionalno koriščenje družbenih sredstev. Kasneje je investitorstvo prevzela občinska izobraževalna skupnost Hrastnik. Naloge gradbenega odbora so se razširile in je gradbeni odbor po svoji razširitvi postal operativni in usklajevalni organ pri gradnji tega doma. V gradbeni odbor je bil naknadno imenovan še Jože Omahne, vodja TOZD RŠC Zagorje, in namesto Ivana Rupnika, ki je bil upokojen, Jože Žibret. Gradbeni

odbor je sproti spremljal izvajanje del in občasno o tem seznanjal Izvršni svet občine Hrastnik in Izobraževalno skupnost Slovenije.

Investicijski program je predvideval, da bo učencev v RŠC iz Zasavja le 0,5 %, da jih bo iz ostalih slovenskih pokrajin 9 %, ostali učenci pa naj bi prihajali predvsem iz SR BiH. V času izgradnje doma pa se je struktura vpisa v RŠC spremenila, več domačinov, vendar vodstvo šole zagotavlja zasedbo doma s 180 učenci, ostala ležišča pa bodo dali na voljo ostalim usmeritvam (kovinarjem, električarjem ipd.).

Predračunska vrednost doma je znašala 95.120.000 din. Izobraževalna skupnost Slovenije je sprejela sklep o zagotovitvi sredstev v višini 90.120.000 din, kar je v skladu z normativi in merili te skupnosti. Občina Hrastnik pa je zagotovila 5 milijonov din za komunalno opremo zemljišča. Dejanska realizacija pa je znašala 109.937.805,75 din, tako da je znašal indeks 115,6. Tu so se najbolj podražila gradbena in obrtniška ter instalacijska dela z zunanjo ureditvijo ter zaklonišča, oprema ter projekt in nadzor.

Konstrukcija financiranja je bila naslednja:

— Izobraževalna skupnost Slovenije 90.120.000

— kredit Izvršnega sveta SR Slovenije 12.251.000

— prispevek občine Hrastnik za komunalno ureditev 5.100.000

— Kredit Občinske izobraževalne skupnosti Hrastnik 1.000.000

— prispevek samoupravne komunalne interesne skupnosti Hrastnik za izgradnjo kinete 1.466.805,75

Iz tega pregleda je razvidno, da je bila investicijska vrednost prekoračena za 14.817.805,75 din ali za 15,6 %. Prekoračitev je nastala zaradi sanacije terena, spremembe statike zadnje stene zaklonišča in spremembe opornega zidu in podražitve opreme. Rok izgradnje doma je bil 12 mesecev, vendar so ga zaradi različnih vzrokov podaljša-

li na 16 mesecev, in to predvsem zaradi dodatnih del in uestavitve gradbenih del. Preko-račitev pa ni v ničemer vplivala na podrazitev objekta, saj so osnovno pogodbo sklenili »na ključ«. Skupaj z zakloniščem je v domu 3.596,57 m² koristnih površin po projektu. Izgotovljeni in opremljeni so vsi prostori. V domu so prostori za spalnice, sobe za obbolele učence, dnevne sobe oziroma učilnice, knjižnica s čitalnico, mladinska soba, športni oziroma klubski prostori, jedilnica z večnamenskim prostorom ostali prostori pa so še sanitarije in garderobe, prostori za čiščenje obleke in obutve, sobe za dežurne vzgojitelje, upravni prostori, zbornica, ambulanta, kuhinja, pralnica, hišna delavnica, prostor za inventar in arhiv ipd.

Dom bo po tehničnem pregledu prevzel v lastništvo in upravljanje DO ZPT — TOZD RŠC Zagorje, ki bo reševal tudi vprašanje potreb po kadrih in druge zadeve v zvezi s poslovanjem doma. Z delom bodo pričeli v septembru t.l., to je začetkom novega šolskega leta. Dom bo služil namenu usmerjenega izobraževanja v revirjih in ga bo za to treba obravnavati kot objekt za potrebe usmerjenega izobraževanja v Zassavju. (tl)

Hitrejše uresničevanje

ZAKONA O ENERGETIKI

Dne 30. 6. 1983 je zbor združenega dela skupščine SR Slovenije obravnaval poročilo o izvajanju zakona o energetskega gospodarstva ter o stanju in razvoju energetskega gospodarstva v SR Sloveniji.

S tem v zvezi je sprejel vrsto ugotovitev in sklepov, s katerimi so seznanili javnost z objavo v Delu, dne 6. julija 1983. V našem kombinatu pa smo bili s celotno vsebino teh ugotovitev in sklepov seznanjeni preko biltena. Objavili smo ga z namenom, da o teh ugotovitvah in sklepih razpravljajo samoupravni organi, poslovodni organi, družbe-

nopolitične organizacije in člani kolektiva še pred nastopom letnih dopustov. Naj na kratko povzamemo sprejete ugotovitve in sklepe:

— zbor je sprejel poročilo o izvajanju zakona o energetskega gospodarstvu in o stanju in razvoju energetskega gospodarstva v SR Sloveniji;

— podpira sklepe izvršnega sveta SR Slovenije v zvezi z ustanavljanjem samoupravnih interesnih skupnosti energetike in uskladitvijo samoupravne organiziranosti OZD z področja energetskega gospodarstva z družbenim dogovorom o natančnejši razčlenitvi meril za uporabo v zakonu o združenem delu določenih pogojev za organiziranje oz. spremembe v organiziranju tozdv energetskih dejavnosti in o smernicah za organiziranje drugih OZD v energetskega gospodarstvu;

— ugotavlja, da se zakon o energetskega gospodarstvu prepočasno uresničuje. Rok za ustanovitev občinskih energetske skupnosti je že potekel. S tem ni bilo možno ustanoviti obeh posebnih energetske skupnosti in republiške energetske skupnosti;

— samoupravna organiziranost energetskega gospodarstva poteka prepočasno. To velja tudi za posamezne sestavljene OZD energetskega gospodarstva;

— ugotavlja, da vprašanje enostavne in razširjene reprodukcije v elektrogospodarstvu in premogovništvu, pa tudi naftno-plinskem gospodarstvu, še vedno ni v celoti rešeno. Posledice se kažejo v povečanju izgub, zaradi katerih se zmanjšuje tudi dotok sredstev iz združevanja amortizacije. Ne združuje se predvideni obseg sredstev za gradnjo energetskih objektov iz preteklega in sedanjega srednjeročnega obdobja. Kasnijo tudi priprave za gradnjo novih energetskih objektov;

— zaostrene gospodarske razmere povzročajo tudi izpad načrtovanih bančnih sredstev, kar povzroča nadaljnje težave pri naložbah na energetskega področju;

— premalo je uveljavljen sistem delitve osebnih dohodkov po rezultatih dela delavcev glede na njihov delovni prispevek k ustvarjanju dohodka;

— najkasneje do 31. 7. 1983 morajo biti ustanovljene vse občinske energetske skupnosti, takoj za tem pa tudi obe posebni in republiška energetska skupnost, vse samoupravne interesne skupnosti na področju energetike morajo pričeti z delom najkasneje do 1. 1. 1984;

— najkasneje do konca 1. 1983 je uveljaviti novo samoupravno organiziranost energetskega gospodarstva v skladu z družbenim dogovorom;

— čimprej je treba vključiti jedrsko elektrarno Krško v enoten sistem elektroenergetskega gospodarstva;

— nadaljevati je potrebno s tako politiko cen, ki bo zagotovila enostavno reprodukcijo in vsaj del minimalnega programa za razširjeno reprodukcijo;

— pri premogu za široko porabo pa poiskati način za združevanje sredstev;

— za razširjeno reprodukcijo je zagotoviti pretežni del sredstev s samoupravnim združevanjem dela in sredstev uporabnikov;

— zavezati tiste OZD, ki niso pristopile k Samoupravnim sporazumom o temeljih planov, da izvedejo postopek za samoupravno sporazumevanje oz. v skrajnem primeru z zakonom določiti obvezno združevanje dela sredstev;

— do 31. julija 1983 mora pripraviti ISE vse strokovne podlage za osnove in merila za zagotovitev optimalnega izbora in obseg gradnje energetskih objektov;

— gradnje energetskih objektov morajo potekati nemoteno, v določenih rokih in v okviru predvidenih sredstev;

— nadaljevati je potrebno z raziskavami energetskih virov in z odpiranjem ekonomsko upravičenih nahajališč premoga in plina;

— v okviru SISEOT je treba zagotoviti vsaj minimalen obseg deviznih sredstev za potrebe energetskega gospodarstva;

— v OZD pa čimprej izdelati programe za racionalno rabo vseh vrst energije;

— vrsto nalog je dobil izvršni svet SR Slovenije, da skupno z ISE, ISNAP in gospodarsko zbornico Slovenije prouči vse pripombe, predloge in stališča, ki so v zvezi z energetske problematiko in podvzame ustrezne ukrepe in sproti seznanja skupščino SR Slovenije. (tl)

Reševalna vaja

RUDNIKOV SLOVENIJE
V IDRJI

Supna reševalna vaja reševalcev rudnikov Slovenije je bila v najstarejšem rudniku Slovenije v Idriji dne 11. 6. 1983. Potek vaje:

Na III. obzorju je ob 2,00 uri eksploziralo razstrelivo v pomožnem skladišču razstrelilnih sredstev, kar smo sklepali po več eksplozijah. Zaradi tega so se pojavile večje količine plinov. Nadaljnje sporočilo, ki je sledilo, je bilo, da je opaziti odprt ogenj v območju med pomožnim skladiščem razstrelilnih sredstev na III. obzorju in bivšim odkopnim poljem Joško Franciška. Sporočilo se je glasilo da so se vsi ljudje umaknili, razen delavcev, ki so bili zaposleni na III. obzorju pri popravilu rova.

Sestal se je štab reševanja Rudnika živega srebra Idrija in ocenil, da je nesreča takega značaja, da je potrebno klicati na pomoč reševalna moštva rudnikov Slovenije.

Obveščanje rudarjev rudnikov Slovenije je potekalo pod nepredvidenimi pogoji, ker so bile zveze (medkrajevne) prekinjene zaradi neurja v noči med

10. in 11. junijem. Zaradi te situacije se je moral štab reševanja posluževati obveščanja preko postaje milice, UKV radia in radioamaterjev.

Večina reševalnih ekip rudnikov Slovenije se je držala

predhodnega dogovora, da v primeru, da ne bi bilo poziva, odidejo v Idrijo med 5,15 in 5,30 uro.

Reševalne ekipe so prihajale v Idrijo po sledečem vrstnem redu:

Ekipa rudnika:

	Odhod:	Príhod:	Čas vožnje:	Odhod v akcijo:
1. RUŽV	5,31	6,20	0,49	6,35
2. Zagorje	5,20	6,57	1,37	7,12
3. Velenje 1	5,15	6,59	1,44	7,10
4. Velenje 4	5,17	7,34	2,17	7,55
5. Velenje 2	5,17	7,34	2,17	7,45
7. Trbovlje	5,17	7,34	2,17	7,50
6. Velenje 3	5,30	7,36	2,06	8,00
8. Hrastnik	5,35	7,46	2,21	8,05
9. Kaolin Črna	5,45	7,38	1,53	8,12
10. Senovo	5,32	8,03	2,31	8,20
11. Laško	5,30	8,14	2,44	8,25
12. Kanižarica	5,30	8,13	2,43	8,30
13. Mežica	5,30	10,30	5,00	—

(okvara avtobusa)

Notranjost kompresorske postaje na Neži v Trbovljah.

Foto: Trbovlje

Izbira in poudarek reševalne akcije v rudniku živega srebra Idrija sta bila reševanje ponesrečencev in transport po slepih jaških in je tak način reševanja specifičen za rudnik Idrijo glede na profile prog slepih jaškov, izbiro nosil, navezavo nosil in nudenje prve pomoči kakor tudi dejstva, da se s takim načinom reševanja spoznajo tudi reševalne ekipe rudnikov, ki takega načina ne vadijo, imajo pa lahko tudi podobne primere z ozirom na velikost jamskih prostorov.

Celotna organizacija reševanja v jami je bila dobra. Reševalne ekipe so bile dobro opremljene. Reševalci so bili vzorno disciplinirani, vestno so

izpolnjevali zadane naloge. Ekipe so bile tako izvežbane, da je ocena akcije reševanja dobra.

Ugotovljene pomanjkljivosti, ki so se pojavile, bodo detajlno analizirali in naloga Centralne reševalne službe Slovenije je, da na podlagi pridobljenih izkušenj napake odpravi. Tu je mišljeno predvsem obveščanje v izrednih primerih, kakršen je nastal.

Po končani akciji so izvedli novo panogo nameščanje aparatov BG-160 A, BG-174 in R-12. Namen tega tekmovanja je bil predvsem, da se ugotovi pripravljenost reševalca, kako hitro in predvsem pravilno je sposoben namestiti reševalni aparat. Znanje in spretnost ter predvsem dosledno pravilno nameščanje je pohvale vredno.

Reševalci Hrastnika, Trbovelj in Zagorja so sodelovali pri nameščanju reševalnih aparatov BG-160 A, zaradi tega navajamo te rezultate.

Posamezniki:

- 1-2. Pavel Lesjak — Mežica
- 1-2. Peter Gaberšek — Hrastnik,
3. Marjan Jug — Mežica
4. Ivan Muhič — Trbovlje,
5. Alojz Gradišnik — T. Velenje,
6. Janez Puntar — Trbovlje
7. Janez Urlep — Hrastnik,
8. Niko Oberčkal — Hrastnik,
9. Ivan Obu — Velenje,
10. Srečko Jerkič — Zagorje
11. Branko Lesjak — Mežica
12. Stane Gračner — Trbovlje
13. Franc Gerečnik — Zagorje
14. Anton Kurež — Zagorje,
15. Maks Topler — Velenje.

Ekipno:

1. REK-EK Hrastnik,
2. Rudnik svinca Mežica,
3. REK-EK Trbovlje,
4. RLV — Titovo Velenje,
5. REK-EK Zagorje.

V popoldanskem času so na igrišču Bela tekmovali v malem nogometu, vlečenju vrvi in streljanju, medtem ko tek v vrečah in žlebljenje stojk zaradi dežja ni bilo končano.

Tudi v športnih panogah so zastopniki Zasavskih premogovnikov dosegli odlične rezultate:

Mali nogomet:

I. mesto reševalci Trbovelj, ki so v finalu premagali RLV s 4:0.

Vlečenje vrvi:

II. mesto — reševalci Trbovelj,
VI. mesto — reševalci Hrastnika.

Streljanje ekipno:

I. mesto reševalci — Hrastnik,
IV. mesto reševalci Trbovelj I,
V. mesto reševalci Trbovelj II.

Med posamezniki je dosegel II. mesto Zdenko Hrušar iz Hrastnika.

Za osvojitev kipca reševalca, ki je prehodni, se po točkovnem sistemu ocenjuje tekmovanje v malem nogometu in vlečenju vrvi.

Tako je prehodni kipec reševalca osvojila ekipa reševalcev Trbovelj.

Tako je bil sobotni dan dne 11. 6. izpolnjen s strokovnim, športnim in družabnim srečanjem reševalcev rudnikov Slovenije.

Jože Čič

Delovna skupina CK ZKS na obisku v rudniku Senovo

Dne 21. junija je krško občino na povabilo OK ZKS Krško obiskala delovna skupina CK ZKS. Obiskala je več delovnih organizacij združenega dela v tej občini, med njimi tudi rudnik. Obisk v rudniku je bil zelo dobrodošel in v pravem trenutku, saj ravno sedaj največ razpravljamo o samoupravnosti organiziranosti energetike. Rudnik je obiskala delovna

skupina v sestavi: Zvone Filipović, Ivo Marenk, Emil Stern, Jože Sintič, Leon Savioči, Boris Makotar in Božena Ostrovršnik. Iz OK ZKS Krško pa so bili prisotni: Marjan Markl, Jože Habinc, Franc Dular. Razgovor pa sta se udeležila tudi predstavnika SOZD REK Edvard Kardelj Janko Savšek in Jože Zitnik. Razgovor, ki ga je vodil sekretar OO ZK rudnika Ivo Abram, je potekal v odkritem, tovariškem in ustvarjalnem vzdušju, kar kaže tudi veliko število razprav, v katerih smo skušali poenotiti razmišljanja glede samoupravne organiziranosti seveda na osnovi zakona o energetskega gospodarstvu in družbenega dogovora postavljenih izhodiščih.

V razpravi so bila izpostavljena zlasti naslednja razmišljanja: V tem trenutku imamo vsekar dovolj podlag od Zakona o energetiki do družbenega dogovora, stališč CK ZK in problemske konference iz Maribora, da lahko usmerjeno razpravljamo. Zato je ne smemo začeti od začetka, zlasti pa ne o omenjenih dokumentih oz. stališčih, saj so ta sprejeta in obvezujoča. Obisk delovne skupine prihaja v trenutku, ko je v skladu z dogovorom širša razprava med rudarji šele na začetku, saj smo doslej razpravo vodili bolj v okviru OO ZK, IO ZS in le bolj informativno tudi na drugih organih oziroma širše. Tak je bil tud dogovor v okviru sozda, predvsem zaradi tega, ker vse doslej, kljub določilom Zakona o energetiki in družbenim dogovorom, nismo uspeli najti takšne oblike organiziranosti, ki bi bila za širšo razpravo dovolj strokovno argumentirana ter politično verificirana oziroma sprejemljiva za SOZD in njegove dele. Tu moramo poudariti, da smo v okviru sozda kakor tudi pri nas resnično vodili razpravo o vseh možnih in nemogućnih oblikah od EDO. DO s tozdi in TOZD za vsako teh oblik so bili argumenti za in proti. Pa tudi politična verifikacija teh oblik je bila različna. Ne glede na to, da so bile ta-

ke razprave včasih okarakterizirane kot zavlačevanje, kot poziv k spreminjanju že sprejetih dokumentov zlasti DD je potrebno povedati, da vsaj pri nas nismo imeli v ničemer takega namena. Vseskozi pa smo poudarjali, da niti nazpomembnejše, kakor se imenuje oblika organiziranosti, bolj pomembno je, da je vsestransko argumentirana, seveda na osnovah družb. dogovora, poenotena za vse oblike in tako sprejemljiva za rudarje. In za takšno obliko smo vedno bili. No, sedaj izgleda, vsaj kakor se da razumeti iz zadnjih razprav v okviru sozda oziroma predsedstva za pripravo problemske konference, da je tako poenotena oblika rudnik — TOZD. Tu moramo pričeti razpravo in tu tudi pričakujemo pomoč. Oceniti moramo, ali je to tista oblika, ki jo na podlagi določil Zakona in družb. dogovora kot dosedanjih razmišljanj in stališč lahko ponudimo v širšo razpravo. Ocenti bi morali njene prednosti in slabosti oziroma najti argumente. V dosedanjih razpravah v rudniku je bilo ocenjeno, da je, v kolikor bo še dodatno argumentirana — tak je bil sklep predsedstva problemske konference v sozdu in pa enotna za vse rudnike rjavega premoga sprejemljiva, ker resnično prinaša dosti prednosti. O njej bi zato tudi argumentirano lahko širše razpravljali. Za nas taka varianta niti ne predstavlja večjih organizacijskih sprememb od dosedanje, menimo, da bo več težav tam, kjer je že doslej samoupravna organiziranost bolj razvejana in je zato tam pogojena z večjimi interesi, ki jih je težje usklajevati. Tudi tu je vzrok, da ne sledimo rokom, ki so si jih zadali na tem področju.

Ce bo obveljal zadnji predlog, da naj bi namreč rudniki rjavega premoga tvorili delovno organizacijo, bo treba v veliki, a mladi »družini« sestavljene organizacije REK Trbovlje enakopravno obravnavati vse njene člane, torej tudi manjše rudnike, kot so Senovo, Kanižarica in Laško. Na Senovem

se zavzemamo zlasti za tako organizacijo, ki bo druženoekonomske upravičena, da bo dajala kar največje gospodarske učinke in socialno varnost zaposlenim. Predvsem pa bo morala prispevati k tehnološkemu poenotenju ter enotnim kriterijem in merilom za pridobivanje dohodka ter delitev osebnih dohodkov, hkrati pa spremeni tudi odnose v okviru EGS. Temu spoznanju sta v razpravi pritegnila tudi Ivo Marenk ter Emil Štern, slišati pa je bilo še, da je treba zastaviti tudi razvojno pot rudnikov Globoko in Krmelj ter Elektrarne Brestanica. Skratka na sestanku smo dovolj celovito pretresli samoupravno organiziranost premogovništva, ugotovili, da so razmišljanja tako v rudniku kot v delovni skupini precej poenotena in da je usmeritev za katero se sedaj zavzemamo pri samoupravnem dogovarjanju, prava.

Zoran Šoln

Priznanja

OBCINE
HRASTNIK

Občani občine Hrastnik so 3. julija t. l. praznovali svoj občinski praznik. Praznujejo ga že vrsto let v spomin na glavnostno stavko rudarjev v letu 1934.

Osrednja proslava je potekala letos pred hišo Vitka Pavliča v Studencah ob navzočnosti delegatov vseh treh zborov občinske skupščine, predstavnikov raznih organizacij združenega dela in drugih gostov, med njimi je bila tudi Lidija Šentjura, članica sveta federacije. Ob odkritju spominske plošče sta govorila predsednik Skupščine občine Hrastnik Franjo Kersnik, ing., ter Ribič Lojze, prvoborec.

Na temelju sklepa vseh treh zborov občinske skupščine, so tudi letos podelili razna prizna-

znja najzaslužnejšim občanom, tako so prejeli:

— naziv »častnega občana« občine Hrastnik — Rozika Lukmar — Barbka,

— priznanje »zaslužni občan« občine Hrastnik pa so prejeli Alojz Peklar, Hinko Stošický in Franci Martinšek;

— posebna priznanja občine Hrastnik pa so prejeli: Ivan Slanšek, Vida Logar, Vili Petrič in Jože Urh.

Vsem naštetim čestitamo k podeljenemu priznanju! (tl)

V Hrastniku

SE PRIPRAVLJAJO
NA REFERENDUM
O IV. SAMOPRISPEVKU

V dneh 7. in 10. decembra 1978 so se občani Hrastnika z veliko večino odločili na III. referendumu za uvedbo petletnega samoprispevka, ki se izteče januarja 1984. S tem samoprispevkom so načrtovali, da bodo zbrali 36.325.000,00 din, računa jo pa, da se bo dejansko nateklo zaradi vpliva inflacije skupno 62.560.075 din. S sredstvi samoprispevka so zgradili ali dogradili otroško varstveno ustanovo na Logu, asfaltirali so vrsto cest in poti in posodobili makadamske ceste po programu krajevnih skupnosti. Večina del je bila opravljena od leta 1978 do 1982.

Dejansko pa je bilo opravljenih iz sredstev III. samoprispevka nekoliko več del, kakor so sprva predvideli, pri čemer so bila vključena tudi druga sredstva, predvsem pa tudi prostovoljno delo občanov oziroma krajanov.

Vsi trije zbori občinske skupščine Hrastnik so na svojem 8. zasedanju dne 26. julija tega leta obravnavali med drugim tudi točko dnevnega reda — osnutek programa za izvedbo referenduma o uvedbi IV. samoprispevka v občini Hrastnik.

Delegati so sprejeli s strani delovne komisije za pripravo programa ustrezno gradivo, v katerem je bilo podano poročilo o uresničitvi programa III. samopriskevka za obdobje 1979 do 1983 in izhodišča s programom za uvedbo IV. samopriskevka. Razprava o osnutku programa bo potekala v skladu s rokovnikom za nov občinski samopriskevka za obdobje 1984 do 1988 do 24. septembra t. l. Sredstva iz IV. samopriskevka bi po programski zasnovi vložili v naslednje objekte: nadzidava osnovne šole na Logu ter sofinanciranje telovadnice na Logu, srednješolski center Trbovlje za adaptacijo zgradbe in izgradnjo telovadnice z zakloniščem, sofinanciranje zajetja in izgradnjo vodovoda Jepihovec, sofinanciranje glavne PTT kabelske kanalizacije na Dolu, sofinanciranje prostorov za kmetijsko mehanizacijo ter prostora za delovanje krajevnih skupnosti in gasilskega društva na Marnem, sofinanciranje prostorov za potrebe članov društva upokojencev to je sofinanciranje nabave opreme v novozgrajeni poslovni stavbi za upokojence pri Birtiču in sofinanciranje opreme in prostorov društva upokojencev in DPO v skupnostih. Določena sredstva bodo namenjena tudi za adaptacijo zgradbe TVD Partizan v Hrastniku ter za modernizacijo cest v krajevnih skupnostih, predvideno pa je tudi sofinanciranje rekreacijskih površin v krajevnih skupnostih. Skupno naj bi zbrali po programu IV. samopriskevka 93.500.000 din.

Samopriskevka bi uvedli s 1. 1. 1984 in ga končali z 31. 12. 1988. Višina prispevne stopnje iz netto OD se ne bo povečala, prav tako ostanejo nespremenjene tudi ostale prispevne stopnje. Predvideno je, če bo referendum uspel, v kar pa ne dvomimo, da bi znašal prispevek iz netto osebnih dohodkov 1,5 %, od pokojnin 1 % od katastrskega dohodka 4,5 % in od davčne osnove samostojnega opravljanja obrtnih in drugih gospodarskih dejavnosti ter intelektualnih storitev 6 %. Seve-

Ob praznovanju letošnjega 1. maja so nastopili v čakalnici premogovnikov Hrastnik in Ojstiro ter RESD Hrastnik, učenci iz hrastniške osnovne šole z recitacijami in petjem.

Foto: J. Kirič

da pa pri načrtovanih investicijah in sredstvih samega prispevka ni upoštevana rast cen, zato bodo oboje letno usklajevali z nominalnimi gibanji.

Predlog vsebuje tudi prioritetni, to je prednostni vrstni red izgradnje iz sredstev IV. samopriskevka.

Poleg nalog, ki jih bodo uresničevali preko krajevnih skupnosti samoupravnih interesnih skupnosti, družbenih dejavnosti in materialne proizvodnje, so pred občani Hrastnika še nekatere druge naloge, ki jih je treba uresničiti. Predvsem gre za dokončanje rekonstrukcije toplarne, ki bo povečala možnost odvzema toplotne energije tudi za nove koristnike, za kar bo potrebnih združenih sredstev preko 77 milijonov din. V letu 1984 pa bodo pristopili tudi k izdelavi investicijskega elaborata za toplovodno ogrevanje centra Dola. Prav tako bodo za občinske blagovne rezerve združena znatna sredstva, saj bo za pridobitev skladiščnih prostorov vloženih preko 12.500.000 din ter v silose za moko 6.500.000 din. Za telovadnico združuje gospodarstvo znatna sredstva, saj bo zbranih okoli 47.500.000 din. Večja sredstva potrebujejo tudi za potrebe SLO

in DS. ujejo tudi za potrebe petropob in DS. Seveda pa čaka na uresničitev še vrsta drugih nalog, predvsem ureditev potrebnih tržnic v večjih centrih, deponija odpadnega materiala, razširitev pokopališča, sanacija plazov, itd.

Prepričani smo, da se bodo občani občine Hrastnik v času javne razprave dobro seznanili tako z dosedanja realizacija III. samopriskevka, kakor tudi s programom za IV. samopriskevka. Le z našimi skupnimi močmi bo namreč možno zagotoviti boljši komunalni standard pa tudi s tem osebni standard vseh občanov in krajanov. (tl)

11. srečanje

SAMOUPRAVLJALCEV
JUGOSLAVIJE

V dneh 24. in 25. junija 1983 je v Ljubljani v Cankarjevem domu potekalo 11. srečanje jugoslovanskih samoupravljalcev. Delovna tema letošnjega srečanja je bila: uresničevanje samoupravne delavske kontrole. Organizatorji letošnjega srečanja so bili združenje klubov samo-

upravljalcev Jugoslavije, Zvezna konferenca SZDL in slovenski sindikati. Srečanja se je udeležilo okoli 230 udeležencev, med katerimi so bili tudi pravobranilci samoupravljanja in sodniki združenega dela. Govorili so o delavski kontroli v praksi brez lepšanja stanja in razmer, v katerih delujejo organi delavske kontrole. Uresničevanje delavske kontrole je prav v današnjem času zelo aktualna tema, saj hočemo in želimo nadalje razvijati sistem socialističnega samoupravljanja, v katerem je kontrolna funkcija delavcev nujna in nepogrešljiva.

Na srečanju je imel uvodni, glavni referat Vinko Kastelic, predsednik jugoslovanskega združenja klubov samoupravljalcev. V razpravi se je zvrstilo večje število razpravljalcev, ki so govorili o delu klubov samoupravljalcev, delavski kontroli, pa tudi o drugih problemih, s katerimi se srečujejo samoupravljalci širom države, predvsem o samoupravnih odločitvah, zaostrovanju discipline oz. odgovornosti itd.

Med srečanjem so udeleženci obiskali 25 delovnih organizacij v Ljubljani, z delavci-samoupravljalci so izmenjali pozitivne in negativne izkušnje v različnih obdobjih.

Ob dnevu samoupravljalcev, 27. juniju, so podelili več nagrad in priznanj. Priznanja klubov samoupravljalcev Jugoslavije »27. junij« je iz Slovenije dobilo pet posameznikov in klub iz Murske Sobote.

Priznanja in nagrade Republiškega sveta ZSS pa je prejelo pet skupin in deset posameznikov. Med njimi sta dobila priznanje tudi Steklarna Hrastnik za dosežene lepe poslovne rezultate in dosledno izvajanje sanacijskega programa ter Slavko Baloh, vrtalec, doma iz Zagorja, zaposlen pri Geološkem zavodu v Ljubljani kot vodja skladiščne službe. Priznanje je dobil za izjemne dosežke pri samoupravni organiziranosti delovne organizacije.

T. L.

Vtisi z letovanja

Tako kot prejšnja leta, nam je tudi letos omogočeno letovanje na Rabu, Crikvenici, Novigradu in Čateških Toplicah, žal v okviru našega kombinata ne moremo letovati nikjer na Gorenjskem.

Zadovoljni z organizacijo letovanja, zagoreli, ker je bilo tudi vreme naklonjeno, so dopustniki, ki so se vrnili okoli 10. julija, povedali naslednje:

Leopold Alešnik, rudar že sedemindvajset let, zaposlen na TOZD Premogovnik Kotredež.

— Z družino sem letoval na Rabu od 30. junija do 10. julija letos. Bil sem izredno zadovoljen, enakega mnenja so bili tudi ostali, ki so letovali v tem času.

Nimam niti ene negativne pripombe. Želel bi, da bi osebje na Rabu ostalo tudi v bodoče v enakem sestavu kot doslej, ker smo bili z njim izredno zadovoljni. Želel bi tudi, da bi čimprej dogradili še ostali del doma. Jaz sem namreč stanoval pri zasebnikih. Imel sem zelo lepo sobo, ne morem se pritožiti, kljub temu pa bi raje bival v domu.

— *Ste bili zadovoljni tudi s plažo?*

— Kopal se pa jaz nisem v tem predelu, ker sem na počitnicah rad komoden v vseh pogledih. Menim pa, da je plaža pod domom zelo neurejena, kopališče, ki je v bližini, pa ima premajhne kapacitete.

Če bo le možno, bom prihodnje leto zopet letoval na Rabu.

Karel Teršek iz Pomožne dejavnosti Hrastnik pa je letoval v Čateških Toplicah.

— Z ženo sva obiskala že večino toplic v Sloveniji, vendar nikjer nisva bila tako zadovoljna kot v Čateških. Hrana in postrežba je odlična, voda v bazenih pa tudi predvsem revmatikom zelo priporočljiva. Notranja oprema bungalov je potrebna raznih obnovitvenih del, prelepo okolico pa ponekod onesnažujejo odpadki, zgoščeni predvsem pod grmovji. Vsem revmatikom zelo

priporočam Čateške Toplice - pa še razmeroma blizu so.

V Čateških Toplicah je letoval tudi Dušan Ostojič, vodja DS PD Hrastnik pri rudniku zaposlen že dvaintrideset let.

Čateške Toplice imajo precej prednosti pred ostalimi, saj razpolagajo z dvema zaprtima bazenom in več zunanjimi. Med tednom je bivanje prijetno, ob sobotah in nedeljah pa prihaja tja zelo veliko ljudi.

Letovanje v Čateških Toplicah je bilo zelo prijetno. Hrana je kvalitetna, tudi količinsko zadošča največjim jedcem. S postrežbo smo bili zadovoljni, menim pa, da bi lahko uvedli drugačen - samopostrežni način zajtrka. S tem bi razbremenili tudi strežno osebje.

Zdravniških uslug letos nismo imeli, pač pa le prvi internistični pregled. Za naslednje leto predlagam, da bi na Sozdu organizirali skupni avtobusni prevoz ob izmenah. Še nekaj nas je motilo. V kampu imajo prikolice tudi nekateri naši Tozdi. Prikolice bi morali obnoviti, saj izstopajo po zanemarjenosti. Takšen pa je tudi prostor, kjer stojijo. Čateške Toplice so zaradi lepe lege, kopanja, tišine, zelo primerne za oddih. Ob večernih sprehodih smo se ustavili tudi pri okoliških kmetih, kjer smo si lahko pogasili žejo s pristnim cvičkom in poveselili v prijetni družbi.

Rudi Strnad, DS SS RGD, pri rudniku zaposlen šestnajst let.

Z družino je letoval v Pineti od 30. junija do 10. julija.

— Počitniška montažna hišica v kateri smo stanovali, je lepo opremljena, petdeset metrov oddaljena od morja in še manj od restavracije, kjer smo se hranili. Hrana je bila dobro pripravljena, vendar premalo kalorična, predvsem pa količinsko preskromna. Z Rabom, kjer sem letoval lani, se sploh ne da primerjati.

Pripomnil bi tudi, da so bile cene alkoholnih in brezalkoholnih pijač enake cenam v restavracijah.

Sicer pa to, kar sem omenil, ni skalilo prijetnega razpoloženja.

Predvsem lepo je bilo ob večerih, ko so nekateri postavili raženj, čevapčiče pa zalivali z dobro kapljico.

Marko Jurič je v TOZD RESD Zagorje zaposlen osemnajst let kot voznik kombija. Letoval je v Crikvenici.

— Povedal bom na kratko, je dejal. — S hrano, postrežbo in stanovanjem sem bil zadovoljen. V Crikvenici sem bil ravno v času rudarskega praznika. Žal se ni nihče spomnil nanj, kar me je zelo motilo.

Menim, da bi morali v domu na ta dan obesiti rudarsko zastavo, lepo bi bilo tudi, če bi prejeli kakšno čestitko iz sozda, ki bi jo zvečer prebrali in se potem skupaj povedselili.

Naslednja stvar, ki me moti, je zbledela tabla, ki visi na domu in naj bi oznanjala komu dom pripada, vendar je tako zbledela, da marsikateri mimoidoči sprašuje, kam je zašel.

Čudim se tudi, da velike sobe v domu oddajajo družinam z dvema članoma, ležišč pa je za pet ljudi. Takšnih sob je več. Zakaj ne naredijo prezidkov in bi tako lahko bivalo več družin v domu. Na dopustu vsak človek rad malo poleži. zaradi zajtrka pa moraš vstati najmanj ob osmi uri. Menim, da bi obroke predstavili na kasnejši čas, vsaj za eno uro. Ob zaključku bi pripomnil, da je oskrbní dan 550 din za tiste, ki niso zaposleni pri sozdu, precej visok. Kolikor mi je znano, je v drugih domovih cenejši.

Prepričani smo, da bodo odgovorni na sozdu omenjene pripombe po svojih močeh upoštevali.

Letovalcem, ki bodo v kratkem odšli na dopust, pa želimo prijetno letovanje.

Dragica Bregant

Aktivnosti mladih

SOZD REK

EDVARDA KARDELJA

1. O delu mladinske delovne brigada Edvarda Kardelja na delovni akciji RAB 83

Dne 21. 5. 1983 je odšla MDB Edvarda Kardelja izpred doma učencev RŠC v Kisovcu na delovno akcijo Rab 83. Brigado so sestavljali učenci 2. a razreda RŠC in vodstvo. Skupaj je štela 33 članov. Prvi dan smo spoznali teren in sklicali brigadirski sestanek, kjer smo še pogovorili o delovnih nalogah brigade, o brigadirskih pravicah in dolžnostih in začeli z delom. Prvi teden je normalno delo onemogočalo slabo vreme, tako da smo dostikrat delali v popoldanskem času. Poleg tega smo se srečevali tudi š slabim stanjem in pomanjkanjem orodja. Zaradi del, ki jih nismo mogli izvesti po načrtu v rednem delovnem času, smo večkrat organizirali prostovoljno udarniško delo, tako da smo realizirali dnevne načrte. Teh del se je udeležila večina brigadirjev. Brigada je opravila poleg načrtovanih še nekatera dodatna dela:

- uredila je tisti del dostopne poti, ki še ni asfaltiran,
- uredila brežine pod dostopno cesto,
- izdelala jarke za odvod meteorne vode,
- postavila tri gugalnice,
- izdelala peskovnik,
- izdelala balinišče,
- postavila dvojce ruskih kegljišč,
- očistila in uredila okolico.

Tudi v prostem času je bilo brigadirsko življenje živahno. Sedem brigadirjev neplavalcev se je naučilo plavati.

Organizirali smo športna srečanja v namiznem tenisu, šahu, malem nogometu. V počastitev dneva mladosti smo se zbrali ob tabornem ognju. Imeli smo enodnevni izlet na Mali Lošinj, kjer smo si ogledali zgodovinske znamenitosti. V traj-

nem spominu je brigadirjem ostal ogled taborišča in pokopališča žrtev fašizma na Rabu.

Povedal bi tudi to, da je bilo sodelovanje z upravnikom in strežnim osebjem izredno dobro, kar je tudi pripomoglo k uspešnemu delu.

Z Raba smo se vrnili v soboto 11. 6. 1983.

Josip ŠIMUNOVIČ

2) Brigadna konferenca

V sredo 22. 6. 1983 je bila v učilnici RŠC v Zagorju brigadna konferenca, ki jo je organizirala koordinacijska konferenca OO ZSMS SOZD REK EK. Na konferenci smo ocenili opravljeno delo MDB Edvarda Kardelja na delovni akciji RAB 83. Ugotovili smo, da je brigada v celoti izpolnila načrtovani delovni program. Opravila pa je še nekatere dodatne naloge v vrednosti približno 800.000.— din, kar je prav gotovo dosti več kot so znašali stroški organizacije akcije. Med brigadirji je prisotno tovarištvo pripomoglo, da je brigadirsko življenje potekalo brez večjih težav. Vse to govori, da je brigada opravičila ime, ki ga s ponosom nosi.

Za uspešno delo so priznanja in nagrade prejeli:

Udarniško značko so prejeli: Ivan Košir, Marko Glavaš, Halim Vunič, Mehmed Rizvanović, Ilija Križanac, Esad Karahasanović.

Pohvale: Pavo Cvitič, Stipo Jakovljevič, Sabit Alič, Slavo Pejič, Enver Muratčehajič, Milan Mitrovič, Ale Glamočič, Amir Mahovkič, Željko Cvitič.

Knjižno nagrado za najboljšega brigadirja je prejel Ivan Košir.

Za uspešno vodenje brigade so knjižne nagrade prejeli: Josip Šimunović — komandant brigade, Rado Žagar — nam. komandanta brigade, Mile Pavlovič — inštruktor, Josip Ljubič — inštruktor, Drago Jovičič — inštruktor.

Komplet značk za najmlajšega brigadirja je prejel Mladen Jovičič. Pohvalo pa še 2. razred RŠC Zagorje, katerega učenci so sestavljali brigado.

Pohvalo za uspešno sodelovanje z MDB Edvarda Kardelja je prejel upravnik počitniškega doma na Rabu s strežnim osebjem.

Maj 1983 na Trgu revolucije v Trbovljah. V sredi upravna zgradba SOZD REK EK in DO ZPT.

Foto: Trbovlje

Za športne dosežke pa sta prejela diplomi: Marko Glavaš za prvo mesto v šahu in Željko Klarič za prvo mesto v namiznem tenisu.

3) Mladinci v našem kombinatu — vsestransko angažirani Pomoč mladim našega kombinata

Mlade v našem kombinatu je močno presunila nesreča v rudniku Aleksinac, ki je terjala do sedaj 31 žrtev, več kot 60 otrok pa je ostalo brez očeta in nekaj brez matere. Odločili smo se, da solidarno pomagamo družinam ponesrečenih rudarjev. Vsak mladinec je prispeval 20,00 din. V sklad za pomoč družinam ponesrečenih rudarjev smo nakazali 25.380,— din.

V to akcijo so bili vključeni mladi iz DO ZPT, DO IMD, DO RGD, DO TET, DO Rudnik Laško, DO Rudnik Kanižarica, DO Rudnik Senovo, DS ASO in DS TSO, torej vsi mladi v našem kombinatu.

b) Konstituiran je koordinacijski svet OO ZSMS DO ZPT

V četrtek, 23. 6. 1983 je bila ustanovna seja koordinacijskega sveta OO ZSMS DO ZPT, ki naj bi usklajeval delo osnovnih organizacij ZSMS DO ZPT na področjih Trbovelj, Hrastnika in Zagorja. Sprejet je bil akcijski program in izvoljeno vodstvo. Za predsednika koordinacijskega sveta je bil izvoljen Brane

Lipovšek iz TOZD Premogovnik Trbovlje, za njegovega namestnika pa Jani Bregar iz DS SS DO ZPT. Mladi smo izrazili tudi željo, da bi ostale družbenopolitične organizacije in poslovodni organi pokazali večjo zainteresiranost za delovanje mladinske organizacije v DO ZPT.

Delovne akcije mladim v DO ZPT

Mladinci iz TOZD RESD Zagorje so izvedli dve delovni akciji. Najprej so v prostem času izdelali valjar za vzdrževanje balnišča pri počitniškem domu na Rabu.

16. 6. 1983 pa so očistili spomenik padlih rudarskih rodov v Zagorju.

Mladi iz TOZD RESD Hrastnik so organizirali delovno akcijo, na platoju pred delavniškimi prostori dne 10. 6. 1983. Akcije se je udeležilo 14 mladincev. Razdelili so se v tri skupine. Ena je zvijala gumi transportne trakove, druga skladiščila rezervne dele za vročevodne kotle, tretja je sortirala rezervne dele ter čistila zunanje delovne prostore, kjer izvajajo varilska dela.

Delovne akcije urejanja Čebina, ki je potekala od 13. do 24. junija, so se udeležili trije mladinci iz TOZD Premogovnik Trbovlje, in sicer: Škrlep Bojan, Štefan Gorza, Karlo Tabor.

Seje predsedstev osnovnih organizacij

Koncem junija se je sestalo predsedstvo OO ZSMS TOZD Separacija Zagorje. Sprejeli so dogovor, da bodo izdelali program dela osnovne organizacije in v začetku septembra sklicali osnovno organizacijo.

24. 6. 1983 je bila volilno-programska konferenca OO ZSMS DO RGD, na kateri je bil sprejet nov program dela in izvoljeno novo predsedstvo, ki ga bo vodila Smilja Mravljje. V prihodnje bodo osnovno organizacijo sestavljali tudi delegati iz posameznih gradbišč TOZD RIG.

Božo Marot

Akcija mladincev

PREMOGOVNIKA TRBOVLJE

Kljub naglici v kateri živimo in problemom, ki se vsakodnevno pojavljajo, smo mladinci premogovnika Trbovlje našli čas in izvedli udarniško akcijo na Partizanskem vrhu — Rudarskem počitniškem domu. To je prijetna gorska izletniška točka za vse krajanje Trbovelj, okoliška mesta, posebno pa za člane kolektiva ZPT.

Akcijo smo izvedli dne 25. 6. 1983 od 8. do 18. ure. Dela, ki smo jih opravili, so bila očiščevalnega značaja. Na tistem prostoru pa nameravajo napraviti balnišče ter gugalnice.

Delu so se odzvali: Stane Volaj, Štefan Gorza, Bojan Škrlep. Posebno pa moram pohvaliti mladince, ki so se iz nočne izmene udeležili akcije: Jože Bagger, Ranko Balaban, Marko Babič, Ševalija Šabanovič in kot gost s premogovnika Hrastnik Meho Dulič.

S pomočjo oskrbnika doma Martina Paskvale in poslovodnega organa Pomožne dejavnosti Karla Taborja smo akcijo tudi uspešno realizirali.

Dela še niso končana in še marsikatera lopata bo morala zgrabiti pesek. S ponovno akci-

jo in z večjo družbeno angažiranostjo članov kolektiva ZPT bi ta skromni rekreacijski objekt lahko že v letošnjem septembru krajšal urice v prijetnem okolju marsikateremu obiskovalcu Rudarsko počitniškega doma na Planini.

Bojan Škrlep

Nov sestav predsedstva SFRJ

Zvezna skupščina je 6. julija t.l. sprejela odlok o razglasitvi izvolitve in objave sestava Predsedstva SFRJ.

Po tem odloku je postal član Predsedstva Dragoslav Marković kot predsednik Predsedstva CK ZKJ (namesto dosedanjega člana po položaju Mitje Ribičiča). Ostali člani predsedstva pa so: Cvijetin Mijatović iz SR BiH, Vidoje Žarković iz SR Črna gora, Mika Špiljak iz SR Hrvatske, Lazar Koliševski iz SR Makedonije, Sergej Kraigher iz SR Slovenije, Petar Stambolić iz SR Srbije, Fadil Hoxha iz SAP Kosovo in Radovan Vlajkovec iz SAP Vojvodina. Predsednik Predsedstva SFRJ je v tem enoletnem mandatu Mika Špiljak.

Zasavski premogovniki 23. v Sloveniji

Gospodarski vestnik je v številki 24 dne 1. julija 1983 objavil podatke o 200 največjih delovnih organizacijah v Sloveniji v letu 1982.

Na prvem mestu je Železarna Jesenice, medtem ko je na 23. mestu DO Zasavski premogovniki. Lansko leto so bili ZPT še na 42. mestu. Na tem mestu so glede na doseženi dohodek v letu 1982, ki je

znašal 1 milijardo 735.604.000 z indeksom 157,6 napram letu 1981. Po številu zaposlenih so ZPT na 26. mestu, leto poprej so bili na 25. s povprečno 3245 zaposlenimi z indeksom 101,2 napram letu 1981. Po celotnem prihodku so ZPT na 77. mestu, leto poprej so bili na 104., s 4 milijarde 46.031.000 celotnega prihodka in indeksom 164,5 napram letu 1981. Povprečna uporabljena osnovna sredstva so znašala v letu 1982 3 milijarde 701.069.000 indeks 126,2 napram letu 1981. V tem pogledu so v letu 1982 na 54. mestu, v letu poprej pa na 53.

Naj omenimo, da je Strojna tovarna Trbovlje na 94. mestu, Steklar- na Hrastnik na 125. mestu, SGD Beton Zasavje — Trbovlje pa na 141. mestu, Železolivarna in strojna tovarna v Črnomlju na 191. in Termoelektrarna Trbovlje na 197. mestu.

Prve vojakinje se že urijo

V začetku julija letos so prišle v vse vojašnice JLA v Jugoslaviji prve vojakinje, ki bodo tri mesece prostovoljno urile vojaške spretnosti.

Njihov »rok« v JLA je precej krajši, kot velja za fante, vendar pa je njihov program strokovnega izobraževanja zelo zahteven in obsežen. Po končanem urjenju bodo vojakinje v oboroženih silah naše države izvajale vsa opravila enakovredno z moškimi.

Svoje mesto so dobile tudi v šolah za rezervne oficirje. Tu bodo na trimesečnem urjenju, nato pa še trimesečnem stažiranju v enotah, kjer bodo opravljale dolžnosti nižjih oficirjev.

Ženske — vojakinje imajo prilagojeno uniformo, preuredili pa so tudi mnoge objekte z namenom, da bi bilo zagotovljeno normalno delo in bivanje.

Tokrat gre šele za začetek urjenja žensk v JLA, zato bodo še

posebej skrbno spremljale njihovo urjenje in življenje strokovne službe. Izkušnje bodo služile za sestavo izboljšanih programov o možnostih in potrebah urjenja žensk v JLA.

Pokojnine se bodo

ZVIŠALE ZA 4,5 %

Skupščina skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja v Sloveniji je na svojem zasedanju 13. julija sklenila, da se v Sloveniji povečajo pokojnine za 4,5 % z veljavnostjo od 1. januarja 1983 dalje, s tem da bodo izplačevali razliko za nazaj pri avgustovski pokojnini.

Istočasno so sklenili, da bodo ponovno odmerili pokojnine od najnižje pokojninske osnove, ki znaša od 1. januarja letos 9.337,25 din (doslej je bila 8.360,10 din). S tem se poveča od sedanjih 7.740,20 din na 7.936,66 din tudi mejni znesek najnižjih pokojninskih prejemkov, ki so 85 % najnižje pokojninske osnove.

S tem je skupščina skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja Slovenije pričela postopoma in tekoče usklajevati pokojnine z nominalnim povečanjem pokojnine z osebnimi dohodki v republiki. To obveznost namreč nalaga zvezni pokojninski zakon, vendar pa jo bo spričo nezadostnih materialnih možnosti možno v celoti izpeljati šele leta 1986. Letos le za 1/4.

Najnižja možna starostna pokojnina za polno pokojninsko dobo je po novem 8.293,80 din, najnižja možna starostna pokojnina nasploh za 15 let delovne dobe pa je za moškega 3.415,09 din, če upokojenec prejema k pokojnini tudi varstveni dodatek je 6.342,25 din, za žensko pa 3.902,97 din, če prejema k pokojnini tudi varstveni dodatek pa 6.976,55 din. Najvišja možna pokojnina ostane nespremenjena. Za polno pokojninsko dobo lahko znaša največ 37.851,77 din. (tl)

NUJNO JE

DOKONČATI ZASAVSKO CESTO

O nujnosti in življenjski potrebi čimprejšnje dograditve zasavske ceste smo že veliko govorili in pisali. Potem so bila dana zagotovila, da bo ta cesta dograjena v čim krajšem roku in so bila v ta namen že tudi zagotovljena potrebna sredstva. Zaradi številnih sprememb pa se dejanska dograditev odlašala iz leta v leto.

Zasavske občine Hrastnik, Trbovlje in Zagorje so 29. junija t. l. poslale republiški skupnosti za ceste pismo, v katerem z ustrezno obrazložitvijo pišejo o nujnosti čim prejšnjega dokončanja te ceste, ki je življenjskega pomena za revirske občine.

Od Republiške skupnosti za ceste se pričakuje:

— takojšnje dokončanje del na odseku zasavske ceste od Trbovelj do Zagorja ob Savi,

— da se sprejmejo ustrezni sklepi o dokončanju izgradnje ustreznih cestnih povezav,

— dajejo pobude, da se začne postopek za prekategoriizacijo celotne zasavske ceste v magistralno cesto,

— da pričnejo z deli na odseku zasavske ceste od Hrastnika do Zidanega mosta kot dokončanje zasavske ceste in

— da naj se v cestne povezave revirjev vloga relativno večji delež za novogradnje in vzdrževanja.

Trenutno so dela na tej cesti zastala in gojimo še vedno upanje, da bodo v doglednem času z gradnjo nadaljevali in pripeljali tako pomemben objekt do zaključne faze. (tl)

INOVACIJE — ZAKAJ?

Pravijo, da pri nas inovacijska dejavnost ni ravno blesteča. Vsi trdijo, da ni dovolj za-

nimanja zanjo. Vprašajmo se zakaj tako. Opisal bi primer, ki se je pripetil pred kratkim.

Delavec se je odločil, da uredi sistem povratnega voda pri Salzgitter podporju. Idejo, ki jo je imel, je uresničil skupaj še z nekaterimi. Tudi v praksi je preizkusil svojo zamisel šele potem je to dal komisiji za inovacije pri svojem tozdu.

Ker pa se je ravno bližal praznik rudarjev, je centralna

komisija poslala dopis po tozdi, da je potrebno vse inovacije poslati nato njej v pregled.

No, od tu naprej pa se je začel problem. Vprašajmo se torej, kakšno podpiranje inovacijske dejavnosti je to, če komisije v treh mesecih ne posredujejo niti odgovora na predloženo izboljšavo.

Jože Medvešek

Predsednica

REPUBLIŠKE SKUPŠČINE RDEČEGA KRIŽA SLOVENIJE MED RUDARJI

Ob dnevu prostovoljnega anonimnega krvodajalstva v Sloveniji je obiskala trboveljske krvodajalce — rudarje, predsednica republiške skupščine Rdečega križa Slovenije prof. Ivica Žnidaršič in sekretar predstva republiškega Rdečega križa Slovenije Franc Malovrh.

Po prihodu v Trbovlje ju je sprejel predsednik socialistične zveze Ivan Maleš, nato so si ob 10. uri v spremstvu dr. Vahtarja, dr. Slokana dr. Teržica in dr. Prelesnika ogledali jamska delovišča, pogledali dela v jami in navezali direktne stike z rudarji krvodajalci Premogovnika Trbovlje.

Po končanem ogledu jame smo v reševalni postaji prisostvovali z vodstvom rudnika in predstavniki občinske organizacije Rdečega križa seji kluba prostovoljnih krvodajalcev rudarjev rudnika Trbovlje. Pogovarjali so se o problematiki krvodajalstva v Trbovljah in o

Dne 9. junija 1983 pred proslavo 30. letnice krvodajalstva v Trbovljah, je predsednica Skupščine Rdečega križa Slovenije prof. Ivica Žnidaršič obiskala skupno s svojimi sodelavci iz Ljubljane in Trbovelj, rudarje na odkopnih deloviščih premogovnika Trbovlje. Za spomin posnetek pred vhodom v jamo.

Foto: I. Glavač

problemih, s katerimi se srečujejo krvodajalci v TOZD Premogovnik Trbovlje. Tovarišica Žnideršičeva je dejala, da mora občinska organizacija Rdečega križa vzpodbuditi delo krvodajalstva tudi v drugih organizacijah dela, da ne bodo glavnega bremena nosili prav krvodajalci rudarji in delavci Strojne tovarne, ker so prav njihovi pogoji dela najtežji. Dodala je, da do danes v Sloveniji ni še nihče umrl, ker ne bi bilo dovolj krvi, in da so bili rudarji med prvimi krvodajalci v Sloveniji.

Aktiv krvodajalcev Premogovnika Trbovlje je v spomin na srečanje podaril Ivici Žnideršičevi miniaturno svetilko.

Ker pa v letošnjem letu proslavljamo 30-letnico prostovoljnega anonimnega krvodajalstva na Slovenskem in smo v mesecu juliju praznovali dan borca, bi bilo prav, da se spomnimo tudi na tiste prve krvodajalce že za časa NOV.

Bilo je nekega mrzlega dne v decembru 1944 v partizanski bolnici SHVPB — SS v Žumberaku v Gorjancih.

Upravnik te partizanske bolnice je bil dr. Peter — to je bilo njegovo partizansko ime. V tej bolnici je bila takrat višja sanitarna šola glavnega štaba. Tečajnikov nas je bilo okrog 20. To smo bili predvsem brigadni in bataljonski bolničarji raznih slovenskih brigad. Po končanem predavanju nam je dr. Peter govoril z neizmerno toplino o potrebi krvi za ranjence, o ljudeh, ki jim je treba pomagati, ko so v stiski, ko jim je hudo in najbolj težko. Vprašal nas je, ali smo pripravljeni dati kri za težko ranjene borce. Vsi smo se enoglasno odzvali tej tako humani in človekoljubni akciji, kljub temu, da smo bili lačni in prezebli. Bolničarka Marija nas je nato odpeljala v zasilno ambulantno, kjer nam je vzela kri za ugotovitev krvne skupine in jo kasneje zapisala na spričevala.

S tem dnem smo postali potujoča konzerva krvi za težko ranjene soborce. V baraki, kjer je ležalo okrog 50 ranjencev, je bil tudi težko ranjen

Po ogledu jamskih delovišč premogovnika Trbovlje, se je predsednica Skupščine Rdečega križa Slovenije prof. Ivica Žnideršič zadržala v prostori reševalne postaje premogovnika Trbovlje, kjer je potekal razgovor o najrazličnejši problematiki, ki je povezana z delom Rdečega križa, predvsem pa o prostovoljnem in anonimnem krvodajalstvu, kjer prav trboveljski rudarji že vseh 30 let prednjačijo, tako po številu krvodajalcev, kakor tudi po količini poklonjene krvi.

Foto: I. Glavač

borec Gubčeve brigade. Ker je bil v zelo kritičnem stanju, se je dr. Peter odločil, da naredi direktno transfuzijo. Transfuzija je uspela — bila je prva v tej partizanski bolnici v Žumberaku. Žal pa je po eni uri začelo življenje tega ranjenca ugašati. Vsi smo bili zaskrbljeni, darovalec krvi pa je zjavkal in rekel: »Morda pa umira ranjeni borec prav zaradi darovane krvi?«

Po vojni je na eni izmed sej občinskega Rdečega križa že pokojni upravnik bolnice Trbovlje primarij dr. Krasnik dejal:

Ko bomo srečevali ljudi, ki bo-

do na reverjih nosili značko — kapljo krvi, bi bila dolžnost vsakega državljana, da bi se tej tovarišici ali tovarišu krvodajalcu odkril in globoko priklonil.«

Predsedstvo skupščine Rdečega križa Trbovlje se vodi TOZD Premogovnik Trbovlje ing. Putriču in vodi DS Pomozna dejavnost Karlu Taborju zahvaljuje za razumevanje in pomoč ob organiziranju proslave ob 30-letnici krvodajalstva v Sloveniji.

Lojze Knez

dr. Peter (prof. dr. Milčinski)

Vinko Trinkaus

Knapovščina

III.

(3. nadaljevanje)

Cile je gledal prijatelja, ki si je že opomogel od težav in trpljenja v koncentracijskem

tabarišču. Kot je slišal od Mete, se je vrnil Alojz domov tako shujšan, da se je njegova žena Lenčka, ko ga je po naključju srečala na cesti, zdrznila. Ni bila prepričana, če je to res njen mož. Šele ko je Alojz kriknil njeno ime, je Lenčko zgrabilo, da bi kmalu izgubila zavest. Kot bi ji spodsekalo noge, je pozneje pripovedovala.

Cile je čakal, kdaj bo Alojzij vprašal, kako se počuti on in kako žena in otroka. Alojzij pa je molčal. Cile je z glavo pomignil proti Milanu, nato je s palcem leve roke pokazal proti Alojziju.

»Veš Milan, z njim sva bila v mladosti zelo dobra prijatelja.

Vrstnika od prvega do osmega razreda osnovne šole. Bil je boljši učenec od mene. To priznam. Pa saj se je tudi bolj učil. Meni pa so rojile po glavi same prismodarije. Če ne bi imel strogega očeta, ki je rekel, da ne smem prinešti v spričevalu dvojke, se še toliko ne bi učil. Tako pa sem vedel, kaj mi grozi. Pas, širok, voljan na katerem je oče ostril bričev in stepal moje hlače. Zato sem le kdaj pa kdaj pogledal v zvezek in knjigo. Naloge pa sem večinoma prepisoval. Kar dobro sva se razumela z Alojzijem, čeprav ga v svoje lumparije nisem pritegnil. Zmerom se je grobemu in razposajenemu upiral. Potlej, ko nisva delala skupaj, jaz sem začel v jami, on pa je postal strojnik, ko sem jaz začel popivati, se pretepati, ko je bilo včasih zaradi žandarjev kar nevarno v moji družbi, me je Alojzij začel pozabljati. Povem ti pa iskreno, Milan, tako dobrega in plemenitega človeka, kot je Alojzij, jaz v življenju še nisem srečal. Morebiti je tudi to vzrok, da nisem iskal njegove družbe. Z njim mi je bilo neprijetno. Spominjal me je na slabi del mojega značaja, ki je želel biti dober, a mu je zato zmanjkalo trdnosti in prave volje.«

Sele po teh dobrih besedah je Alojzijev obraz preletel lahen nasmeh. Dvignil je roko in k mizi poklical natakarico Štefko, ki se je že vnaprej gromko zarežala. »Samo pivo lahko prinesem. Zakaj pa ti Cile, ko si predsednik ne poskrbiš za vino. Knapje brez vina pogrebna žalost.«

Cile je zavezniško pomežiknil Štefki, naj v pivo vlije žganje.

Alojzij je nalahno trznil, nato pa je ostro vprašal Cileta:

»Si vse to, kar si pravkar povedal, mislil popolnoma iskreno?

no?»

Cile se je nekoliko dvignil. Ogorčen je strmel v Alojzija, nato je proti njem preteče pomahal z roko. Z dlanko se je udaril po prstih in se užaljen namrščil.

»Dovolj dobro me poznaš, lahko si misliš o meni še marsikaj slabega, o eni stvari si še lahko prepričal: prijateljem ne lažem! Bi prej rekel, da sem med tistimi ljudmi, ki lažejo manj od večine. Še preveč bridkih zabrusim ljudem v obraz; prerad se kregam, da bi se sprenevedal. Se tako, če govoriš resnico, ne dosežeš tega, kar bi rad. Ljudje resnico radi preslišijo. Ti Alojzij to dobro veš.« Alojzij je vdano prikimal. Ob pivu, ko je začutil drugačen okus, je očitalo če premeril Cileta. Nato je dolgo, preiskujoče gledal Milana. Cile je posumil, da ga je zdaj spoznal in premišljal, kako bi govoril vpričo Milana. To je že vedel, da je Alojzij skrajno obziren in se bolestno trudi, da z bridko besedo nikogar ne bi prizadel.

»Si bil ti res partizanski komandir?« je zamišljen, dvomljivo vprašal Alojzij.

»Samo pol leta,« je odvrnil Milan, kot bi hotel s tem zmanjšati pomen svojega komandirstva. »Toliko jih ja padlo, da so postavili mene. Ni bilo najbolj prav, ampak trudil sem se, da sem to svoje, kolikor sem pač bil sposoben, dobro opravil.«

Alojzij je nepremično gledal Milana. Bilo je videti, kako se napet pripravlja, da bo nekaj vprašal, a pričakovane besede ni bilo iz njegovih ust. Skoraj minuto je tako strmel v Milana in odlašal, dokler se ni na posled odločil. S tihim glasom, ki je presunljivo zadrhtel, je vprašal:

»Si pobil veliko Nemcev? Si jih tudi videl, da so padli?«

Milan ni razumel, zakaj ga Alojzij to vprašuje. Zbegan se je ozrl k Ciletu, da bi mu pomagal. V tem je znova spregovoril Alojzij:

»Odgovori mi, po pravici: si res pobil kakšnega Nemca? Zanima me, če te zato peče vest

in se zdaj spominjaš pobitih Nemcev?«

Milan je namrščen premišljal, nato pa je odločno odkimal z glavo.

»Včasih se spominjam bojev, tudi mrtvih. Dveh smrtno ranjenih Nemcev, ki sta bila v zadnjih vzdihljajih, ko smo prišli do njiju, se spominjam. Hujše mi je bilo od spomina na partizane, ki so umirali pred mojimi očmi, ali pa sem jih videl mrtve, ko sem se spomnil, da so pred kratkim še živeli. Vest, če me to vprašuješ me ne preganja. V partizane sem šel trdno odločen, da bom pobijal Nemce! Hotel sem jih pobiti čim več! Zanimali so me padli. Več ko jih je padlo, večje zadovoljstvo sem občutil. Ampak ne zato, ker bi rad pobijal ljudi. Človeka, ki ne bi bil moj sovražnik, kot so bili Nemci, ne bi mogel ubiti. Ampak Nemci so prišli k nam, hoteli so tu ostati. Edini način, da se jih rešimo, je bil v tem, da jih premagamo. To pa ni mogoče drugače, kot da jih pobijaš. Zame, kako bi rekel, so bili nekakšne sence, ljudje brez pravega obraza. Nekako odmišljeni ljudje, ki pa jih vseeno moraš uničiti.«

Alojzij je ob Milanovih besedah močno prebledel. Čelo se mu je orosilo, rezko, globoko je dihal. Nato je počasi zaobračal glavo proti Ciletu in mu komaj zaznavno kimal.

»To sem hotel slišati, da bi mi nekdo iskreno povedal. Prav od takega, kot si bil ti, sem želel to izvedeti. Zanimalo me je tudi, zakaj nisi ostal v vojski? Želel sem, da bi mi odgovoril, kako si vse to moral opraviti, kako te je nekaj neustavljivo gnalo, da pa ljudem ne želiš ničesar hudega. Razumeš — ljudem, ne onim. Hvala ti, hvala,« je z drhtavim glasom govoril Alojzij in razumevajoče kimal Milanu.

Prijel je kozarec in ga zvrnil na dušek. Nato je pogledal Cileta. S prstom je kazal nanj, da bi kako opozoril Milana.

»Zanj sem zvedel, da se rad pretepa. Zato sem mislil, da Cileta v partizane žene tudi vese-

lje, da bi udarjal. Ne po obrazih, s krogli. Morebiti mu je bilo lažje, ker ga je bilo manj strah od drugih. Z mano pa je bilo hudo,« je boleče zastokal Alojzij. Rezeko je dihal skozi nos, še malo in bo zajokal. »Nisem hotel v partizane, čeprav so mi namignili, da sem izdan. Nisem želel streljati v človeka. Razumeta, tega nisem mogel. Uprlo se je v meni. Že misel, da bi moral ubijati, je bila strašna. Kaj šele — ubijanje. Zelel pa sem, da Nemci izginejo. Zato sem pomagal, kolikor sem mogel, kolikor so mi zaupali. Vse, kar so želeli in pričakovali od mene, sem po svojih močeh napravil. Nisem pa slutil, v najbolj črnih predstavah nisem mogel zamisliti, da bo v koncentracijskem taborišču tako hudo. Povem vama, zdajle, ko sem ga že precej spil, skoraj liter, v taborišču — bilo je strašno. Ne samo to, kako so nas trpinčili Nemci, kako so ravnali z nami. Slabše, kot ravna slab človek z živaljo. Tepejo v jezi, ne s strastjo ali očitkom. Najbolj me je prizadelo, ko sem videl, kakšne nizkotne strasti se skrivajo v človeku. Življenje v koncentracijskem taborišču jih sramotno razgalja. Človek je v zaslepljenosti, najbrž so nekateri k temu tudi nagnjeni, pripravljeni na početja, ki jih ljudem nihče ne bi pripisoval. Ne moreš, dokler ne občutiš. Zdaj, ko se je že oddaljilo, skušam razumeti, da neustavljiva želja v človeku sproža željo, da za vsako ceno preživi. V takem so nekateri dobri ljudje pozabljali na človeško dostojanstvo. Vse njihovo delovanje se je spremenilo v en sam cilj — preživeti, čeprav na račun drugega. Sam sem želel preživeti. Ne zaradi sebe. Zaradi sebe, odkrito vam povem, da bi raje umrl. Še zdajle, ko se moram spominjati teh strahot. Gnalo me je, da moram priti nazaj, ker imam dva otroka, da ne smem pustiti žene v nesreči. Radoveden sem bil tudi, kakšno bo življenje v Trbovljah, ko ne bo Nemcev? Zelel sem doživeti trenutek, ko bom lahko mirno zadihal, pre-

pričan, da je fašiste za zmerom pobralo.

Na srečo je bila vojna le končana. Če bi trajala še mesec ali dva, ne bi preživel. Tako pa sem le tukaj, srečen, da sem spet pri svoji družini. Vendar z načeto vero v ljudi. Manj iskreno dobrih ljudi, takih, ki so se pripravljali za dobroto tudi žrtvovati. Hudi dvomi so načelnjali mojo vero. Ne, o tem ne bom govoril, ker bi se Čile posmehoval. Trdil bi, da je on že davno tako mislil, jaz pa sem spregledal šele zdaj. Milan, to mi dovoli, da plačam liter vina. Tebi v zahvalo, ker si napravil to, kar sem si jaz nekajkrat v koncentracijskem taborišču močno zaželel.

Čiletova dobrodušnost, nekak vzvišen odnos, ki ga je kazal do mladostnega prijatelja, se je umaknila osuplosti. Bled je strmел v Alojzija.

»Ti si želel ubiti Nemca?« se je začudil Čile in zgrabil Alojzija za roko. Nejeverno je odkimaval in potiskal glavo nazaj. »Da si bil hud, jezen, bi še pomislil, ampak da bi ti hotel ubiti človeka, tega ne bi pomislil.« slil.

Alojzij je vdano prikimal. Glava mu je klonila na prsi, na mizo se je utrnilo nekaj solz. Nato je počasi dvignil glavo.

»Saj to mi je najbolj hudo, ne razumem, tudi obtožujem se ne. Še zmerom pa čutim, kako sem nekajkrat v mislih pobil Nemca. Dokončno pobil — do mrtvega. Manjkala je samo še krogla. V meni je bilo vse dozorelo, burila me je neustavljiva želja, da ubijem. Nikoli prej nisem pomislil, da bi lahko imel takšne želje, še manj, da bi si to močno želel.«

Rudarska godba

HRASTNIK USPEŠNA
V ARTIČAH

Krajevna skupnost Artiče že več let prireja Revijo pihalnih orkestrów Slovenije. Letos so

se te revije udeležili tudi godbeniki Rudaske godbe. Povabili so me s seboj in tako je nastal tale zapis o zelo prijaznih prebivalcih Artič in o zanimivem programu, ki so ga pripravili.

Ob deseti uri se je pričel koncert v dvorani prosvetnega doma — predstavilo se je šest godb. Koncertu v dvorani je sledil še figurativni nastop na igrišču.

Najbolj zanimiv del revije se je začel popoldne s skupnim nastopom godb, bobnarjev in mažoret, nadvse atraktivnih mladih deklet iz Ljubljane, Logatca in Radeč.

Naša godba se je predstavila z zelo kvalitetnim programom in na plesišče privabila veliko plesalcev. Fantje so se kljub zelo toplemu vremenu potrudili in res dobro zaigrali.

Dan je v Artičah minil zelo hitro in nadvse prijetno. Organizatorji so svoje delo odlično opravili. Naši vodički Ireni iz Artič se še posebej zahvaljujemo za prijaznost. Godbeniki so bili zadovoljni, revija je uspešna in upam, da se bomo s prijaznimi krajani Artič še srečali.

Sonja Juvan

Za dan rudarjev

Za vse napore v črni jami.
Ali žulje na dlanéh,

Danes naj spomin se drami,
Ampak v sreči na očeh!
Naj ta dan lepo vam mine,

Radost v srcih naj živi,
Upanje na boljše dneve,
Dobro živce naj miri!
A družinico ljubečo,
Raskava naj dlan poboža,
Ji prizna naj svojo srečo;
E, ljubezen je le roža,
Vedno v srcih ta živi.

Marica Grešak — Jakopičeva

BRALA SEM

O TEŽKIH DNEH
VOJNE IN
TRPLJENJA NAŠIH
NARODOV

Lepo je, če si srečen. Čudovito je, če se smejiš in razigrano tekaš po poljanah in če v vsaki tvoji celici diha življenje in si vsak del tvojega telesa želi življenja.

Tudi jaz sem srečna. Ne vem zaradi česa. Morda zato, ker živim v čudoviti resničnosti. Mogoče zato, ker gledam nebo in njegovo modrino, ki se širi v neskončnost, ker moj pogled počiva v daljavi, kjer sonce dobiva rdečo barvo. Zadnji sončni polkrog izginja, sonce počasi tone in skoraj neopazno izginja z veličastnega obzorja. Dan se poslavlja, tiho in mirno, kakor je tudi prišel. Ostajam samo jaz na prelepi jasi, kjer trava valovi pred menoj; ostaja moj pogled, prikovan v daljavo.

»Kako je lepo!« vzdihnem in se odpravim proti poteptani travi, kjer sem prej sedela.

V bližini je obležala knjiga. Veter jo je premetaval in zdele se mi je, da jo želi raztrgati, uničiti. Kdo ve, mogoče je bil tudi veter poln navdušenja? Ko pa je ugledal trenutke naše svetle, toda težke zgodovine, mu vest ni dala, da bi še naprej užival. In, kot da bi mislil. Če raztrgam knjigo, bodo izginila vsa trpljenja in bolečine, preganjanja in vse strahote!

Toda, ne! Oba z vetrom sva vedela, da vsega tega ni mogoče uresničiti. Tistikrat sem občutila, da se je nekaj uprlo v meni, v vsem okrog mene.

Izginila je nežnost in veselje, vso naravo je zajela žalost in melanholija.

Da, tudi oni so bili mladi in so tako kot mi imeli radi življenje, a ga niso živeli. Želeli so biti srečni, a niso bili. Radi so peli pesmi, in tudi peli so jih, toda le pesmi, v boju proti tistim, ki so jim poskušali pesmi in življenje odvzeti.

»Bili so močni kakor burja,« pravi knjiga, »otroci lepši od pomladj in starejši od svojih let.«

Tudi v tistih dneh je bilo nebo modro, bila je noč in mesečina. Sprehajali so se po svojih jajah. Tako kot jaz zdaj, so sanjali o življenju — lepem in nemogočem, peli so pesmi, se držali za roke...

Toda nekega dne, pravijo, so prišle temne prikazni in krvave bajke, končale so se vse sanje, vse pesmi...

Po ulicah so se oglasili škornji, nanizali so se bajoneti, vpletla se je bodičasta mreža in sovraštvo. S prihodom krvavih pošasti se je nehalo življenje in mladost, ostal je samo boj in trdni stisk bratskih rok. Da, držali so se drug drugega, ker so vedeli da so samo tako nezlomljivi in nepremagljivi. Srb je Hrnatu rešil življenje, Musliman je Črnogorca izvlekel iz krempljev smrti. In umirali so eden za drugega kot tovariši za tovariša, brat za brata. Srb ni imel kruha, da bi nahranil svojo družino, vendar je hranil dve, svojo in bratsko iz Slovenije.

Bilo je težko, toda niso se prestrašili, niti opešali. Bilo je težko, vendar niso poteptali besed, izpisanih s krvavimi in pozlačenimi črkam:

»VSI ZA ENEGA, EDEN ZA VSE!«

Nič jih ni prestrašilo, jim vzelo poguma. Vodila jih je ljubezen do domovine, želja po zmagi in morda sanje o takšni sreči, kakršno danes mi doživljamo.

Zmračilo se je. Zvezde so zadovoljno mežikale in se ogledovale v travnatih valovih. Odhajala sem in nevede teptala cvetlično preprogo. Vse je bilo tiho, tiho, samo veter se je oglašal in pogledoval v vsako duplino in drevesno krošnjo.

Knjiga... pogled mi je obstal na rdečih platnicah in mehanično sem trdno sklenila roke.

Ne, vsega, kar je bilo, ni moč pozabiti, kajti pozabljenja ni, pozabljenja ne sme biti!

Zaradi vseh teh močnih parov rok, ki se prožijo proti soncu, zaradi vseh svetlih grobov, ki so vedno cena in pogoj za svobodo — svobodo pretkano z bratstvom in enotnostjo naših narodov in narodnosti.

In zato, ker hodimo po svobodni, ljubljeni domovini, ker živimo za to deželo, tako kot so oni umirali zanjo, naj raste trava in cvetje, naj bo življenje in mladost, mladost!

Pojmo pesem o njih, živimo zanje, kot so oni darovali življenja za nas!

Kajti to je bila njihova želja. Pojdimo jim naproti, tako jih nikoli ne bomo pozabili!

Vedno bodo tu, tihi in stanovalni. Spominjali nas bodo, da vse noči niso bile zvezdne, tako kot so današnje, da je bilo življenje težko, toda dostojanstveno.

Ljiljana Marjanovič, 8/2
Osnovna šola Lazarevac

Relik-u Ažbetova diploma

Zveza kulturnih organizacij Slovenije in Združenje likovnih skupin Slovenije sta dodelili dne 29. junija 1983 v Ljubljani letošnja najvišja priznanja posameznikom in skupinam za najboljše likovne dosežke in dolgoletno delo. Ta priznanja so podelili letos drugič (lani prvič). Med redkimi skupinami in posamezniki, ki so prejeli ta priznanja, je tudi likovna sekcija pri Svobodi Center Trbovlje.

Letos je RELIK prejel

AŽBETOVO DIPLOMO

za dolgoletno uspešno delovanje. Na posebni slovesnosti je diplomo prevzel Ivan Žgalin, predsednik likovne sekcije RELIK. Čestitamo! (tl)

Jože Ovnik je razstavljal

Član likovne sekcije RELIK pri Svobodi Center Trbovlje in član kolektiva TOZD SIMD — DO IMD, Jože Ovnik je pripravil za letošnji dan rudarjev in praznik našega kombinata samostojno slikarsko razstavo. Odprta je bila v petek 1. julija 1983 ob 19. uri v likovni galeriji Trbovlje v Delavskem domu. Ob otvoritvi pa je sodeloval mešani pevski zbor Slavček pod vodstvom Jožeta Skrinarja. Ob nekaj uvodnih besedah je predstavnik RELIK-a, galerijskega sveta in našega kombinata, orisal delo in uspehe mladega slikarja in grafika, nato pa je razstavo tudi odprl.

Tema razstavljenih sedemindvajsetih, v glavnem barvnih grafik, je bila v celoti rudarska. Na vseh grafikah so bili upodobljeni rudarji oziroma rudarski motivi. Razstava je bila odprta do 10. julija vsak dan od 17. do 19. ure.

Jože Ovnik, star 28 let, slika že od mladih nog, intenzivno pa se z likovno dejavnostjo ukvarja zadnji dve leti, odkar se je vključil v likovno sekcijo RELIK. Doslej samostojno ni razstavljal, pač pa je sodeloval na vseh zadnjih Relikovih skupinskih razstavah bodisi v Trbovljah ali drugih krajih. Prav sedaj razstavlja skupno s članico RELIKA Vando Besednjakovo v Celju večje število grafičnih del na različne teme. Razstava grafičnih del (Ovnik) in umetno oblikovanih stekel (Besednjak) je bila predstavljena delavcem Zlatarne, Zdravstvenega centra in Cinkarne. V načrtu pa imata svojo predstavitev še v drugih celjskih kolektivih.

Iz razstavljenih del lahko povzamemo, da se je Jože Ovnik v času svojega dela pri nas pogosto srečeval z delom rudarjev neposredno na jamskih deloviščih in jih tako tudi likovno upodobil. Iz njegovih del veje teža in nevarnost rudarjevega dela, pa tudi življenje. Svoje občutke in poglede je upodobil v svojstveni obliki, kar je dalo razstavi še poseben pečat.

Želimo mu, da bi napredoval v bodoče v vseh pogledih tako na likovnem področju kakor tudi pri svojem delu v našem kombinatu.

T. Lenarčič

V vročih dneh ni kulturnega mrtvila

Čeravno smo sredi poletja, to je v času najdaljših, pa tudi najbolj vročih dni, pa tudi pogoste odsotnosti z doma zaradi letovanj, število kulturnih prireditev ni pojenjalo. Pevski zbori imajo sicer v juliju in avgustu svoj »dopust«, vendar tudi v tem času občasno nastopajo. Navedli bomo nekaj kulturnih prireditev, ki so se zvrstile v zadnjem obdobju.

Mešani pevski zbor Svobode II Trbovlje je v času od 25. do 30. junija t.l. letoval v domu KTL v Fiesi. Ob tej priliki so pripravili koncert v počitniškem domu SOZD REK Tivovo Velenje, en koncert v počitniškem domu IMP v Fiesi, enega pa na srednjeveški tržnici v Portorožu. Imeli so sicer dvakrat dnevno vaje, dopoldan in popoldan, tako da so prijetno izkoristili s koristnim. Vaje in koncerte je vodila zborovodkinja Helga Briner.

Dne 8. julija dopoldan je pripravil moški pevski zbor Zarja iz Trbovelj pod vodstvom Riharda Majcna vrh Triglava svoj tradicionalni koncert. Naj omenimo, da so vsi Zarjani tudi člani PD Trbovlje in da s tem društvom že dolga leta tesno sodelujejo. Vrh Triglava so imeli precej poslušalcev.

Od 1. do 10. julija je bila v likovni galeriji v Delavskem domu Trbovlje samostojna razstava del Jožeta Ovnika, člana likovne sekcije RELIK iz Trbovelj. Pripravil jo je v počastitev dneva rudarjev in našega kombinata.

V času od 10. do 20. julija je potekala v Zagorju 20. — jubilejna slikarska kolonija Izlake. Letos se je udeležilo devet slikarjev iz Italije, Bolgarije, Nizozemske, Makedonije

in Slovenije. Letos bodo izjemoma bivali v hotelu Kum, ker Medijske toplice, kjer so doslej imeli svoje mesto, pripravljajo za obnovitvena dela. V programu organizatorja, to je sveta slikarske kolonije Izlake, so imeli ogled Zagorja in njegovih delovnih organizacij, okoliških vasi in znamenitosti. Vsi udeleženci so se v koloniji dobro počutili. Razstavo del bodo pripravili februarja v zagorskem Delavskem domu, tako kot je vsa leta običaj.

V ponedeljek 18. julija zvečer je nastopil v Delavskem domu v Trbovljah svetovno znani ansambel Kolo iz Beograda. Za Nastop v Trbovljah so pripravili folklorne ples iz Slovenije, Bosne in Hercegovine, Kosova, Hrvaške, Srbije in Vojvodine.

23. julija t.l. je bila v Delavskem domu v Trbovljah manifestacija pevskih zborov društva upokojencev iz Slovenije in Hrvaške. Po slavnostnem govoru Marjana Orožna, predsednika slovenskih sindikatov, je nastopilo 51 moških, ženskih in mešanih pevskih zborov iz Slovenije in Hrvaške. Nastop je sodil v okvir proslave dneva upokojencev Jugoslavije.

Julija t.l. je Aleksander Jež iz Trbovelj izdal v založbi Radio Televizije Beograd novo veliko gramofonsko ploščo, na kateri je posnetih 12 njegovih skladb na lastna besedila.

Dne 23. junija zvečer je bil v Delavskem domu v Zagorju koncert mladih diplomantov, Zagorjanov. Nastopili so Tamara Brus, violina, Tomaž Fele — klarinet, Zdravko Jesih — trobenta, Dimitrij Beuerman — saksafon in Srečko Smrekar — pozavna. Pri klavirju je bila Slavica Gregl in Velislava Palačorova-Popovičeva. Sodelovali so recitatorji s pesmimi Vide Tauferjeve.

V okviru praznovanja 3. julija, praznika občine Hrastnik, dneva rudarjev in dneva borcev, je bilo tudi več kulturnih prireditev. 21. 6. je bil ob 17. uri promenadni koncert moškega pevskega zbora Svoboda I in ženskega pevskega zbora Svoboda Dol pred spomenikom na Dolu. Istega dne ob 18. uri pa sta

imela oba zbora enak promenadni koncert pred Delavskim domom na Logu v Hrastniku.

V nedeljo 26. 6. ob 19. uri je bil promenadni koncert moškega pev-

skega zbora Svobode II Hrastnik v Prapretnem. 30. 6. ob 16,30 je imela Rudarska godba Hrastnik promenadni koncert pri samopostrežni trgovini nad Stadionom, na Novem Logu. Dne 1. 7. ob 19. uri

pa je bila predstava dramske skupine Svoboda I iz Hrastnika. Predstavili so se z dramo Svet brez sovražstva v Delavskem domu na Logu.

(tl)

Rударstvo in energetika doma in po svetu

DO LETA 1985 — SPET
NOVA ENERGETSKA KRIZA?

Mednarodna konzultantska firma za energetiko »Keplinger Companios« predvideva, da bi do leta 1985 lahko vnovič nastopila energetska kriza. Trenutno je na Trgu manjše povpraševanje po nafti, po drugi strani pa je nafte dovolj. Težave bi lahko nastopile, če naftne družbe ne bodo nazadovale z nadaljnjimi raziskavami in eksploatacijo nafte. Večje število naftnih družb je namreč svoje programe nadaljnega razvoja utemeljilo na pričakovani rasti cen nafte. Ker te cene ne naraščajo, pač pa stagnirajo, ali celo upadajo, ker se je tudi povpraševanje zmanjšalo, so se pojavili presežki zmogljivosti. Računajo, da se bo ta tendenca nadaljevala. Koncem t.l. pričakujejo obsežno obnavljanje zalog nafte v zahodnih državah, ki se je že nalahno pričelo. Nekatere zahodne države so si že doslej napravile velike zaloge.

PREVEČ JEDRSKIH ELEKTRARN V FRANCII

Pariško ministrstvo za načrtovanje je objavilo študijo o razvoju gradenj jedrskih elektrarn. V njej izraža mnenje, da je v Franciji preveč elektrarn te vrste. Potrebe po električnem toku niso tako velike, kakor so pričakovali, zaradi česar nameravana gradnja 6 novih takih elektrarn ne bo prinesla pričakovane uspeha. Strokovnjaki menijo, da bi ob sedanjem stanju v francoskem gospodarstvu bilo dovolj, če bi država letno gradila le po en jedrski reaktor. Neugoden gospodarski položaj in zaradi tega slabša gospodarska rast bosta predvidoma trajala do 1990. leta, kar vse govori

zoper preveliko število gradenj novih jedrskih elektrarn.

SONČNA ELEKTRARNA NA PIRENEJIH

Francozi so zgradili svojo prvo poskusno elektrarno na sončno energijo v Tangassonu na Pirenejih na višini 1800 m, ob meji s Španijo in Andorro. Elektrarna »Themis« je pravzaprav visok stolp s kotlom, ta sprejema sončne žarke, ki jih odseva 200 kolektorjev. Sončne zbiralnike naravnava računalnik optimalno proti soncu. Elektrarna ima moč 2,5 megavatov in zmogljivost hranjenja kalorij za 5 ur. Za njeno izgradnjo so potrošili 300 milijonov frankov.

NAČRTI ZA NOVO DONAVSKO ELEKTRARNO

Avstrijska vlada pripravlja načrte za gradnjo nove elektrarne na Donavi. Zmogljivost naj bi dosegla 360 megavatov. Donavska vodna elektrarna bi Avstriji prihranila 500.000 ton nafte. Za toliko bi se namreč lahko znižal uvoz tega draga goriva. Po načrtu naj bi elektrarna stala v Hainburgu.

Gradbeni stroški so preračunani na 11 milijard šilingov. Gradbeni načrt je zamišljen tako, da bi vse delo opravili na suhem. Zato bi pa sedanjo strugo Donave začasno preložili, s čemer bi bila gradnja zelo olajšana. Tehniki računajo, da bi bilo mogoče začeti z zemeljskimi deli avgusta 1984. Kakor se v vladnih krogih izražajo, jedrska elektrarna v Zwentendorfu sploh ne bo začela obratovati, to pa predvsem zaradi ljudskega odpora.

SMOTRNA UPORABA
ENERGIJE

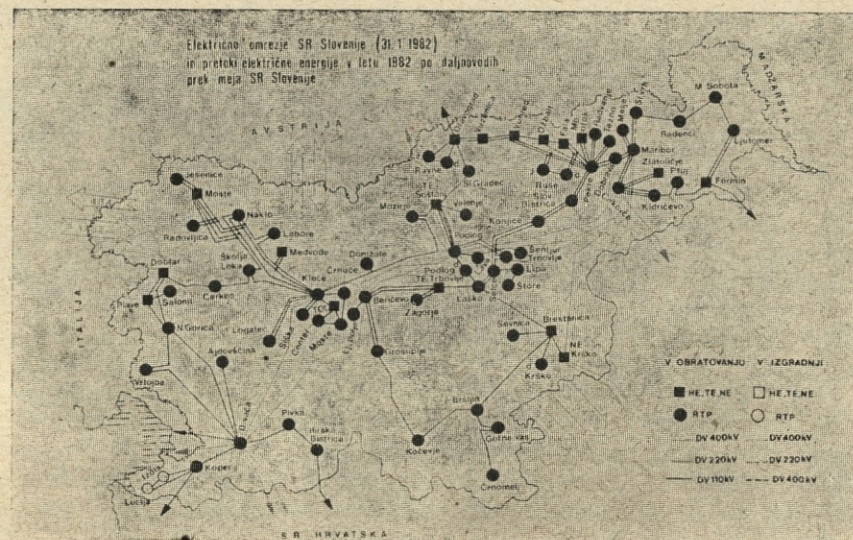
V zvezni Gospodarski zbornici so 11. 7. t.l. na sestanku, ki so se ga udeležili tudi predstavniki JUGEL in drugih združenj, Zveznega komiteja za energetiko in industrijo in Zveznega izvršnega sveta obravnavali uresničevanje energetske bilance v letošnjem prvem polletju ter poskušali oceniti proizvodnjo in porabo premoga, naftnih derivatov in električnega toka do konca leta. Ugotovili so, da nam očitno ni uspel lo vzpostaviti ravnovesja med omejenimi proizvodnimi in uvoznimi možnostmi energetskih panog in čedalje večjo porabo premoga, tekočih goriv in električnega toka. Odmiki od energetske bilance so predvsem pri uvozu surove nafte. Razmeroma zadovoljivo je le pridobivanje premoga in proizvodnja električne energije. Zelo neugodno je v pogledu proizvodnje domače nafte. Imamo možnosti za večji izkop premoga, vendar teh možnosti nismo izkoristili, ker nismo zagotovili vsega potrebnega. Naložbe v nove premogovnike pa še vedno čakajo, ker ni denarja. V razpravi je sodeloval tudi podpredsednik Zveznega izvršnega sveta Borislav Srebrnič. Menil je, da bi morali energijo smotrneje uporabljati in podvzeti vse ukrepe, da bi zagotovili povečanje proizvodnje energije tako letos kakor tudi v prihodnjih letih. Glede cen je menil, da se ne smejo izogibati realnemu ovrednotenju. V nobenem primeru ne bi smeli dopuščati nazadovanja odkopa premoga. Poudaril pa je tudi, da razvoj energetike ni le stvar rudarjev in energetikov, pač pa stvar vseh porabnikov, zlasti pa gospodarstva.

VERIGA HIDROELEKTRARN NA SAVI IN MURI

Dne 29. junija t.l. je objavil Dnevnik vest o tem, da bomo gradili nove vodne elektrarne na Savi in Muri. Novinar se je skliceval na izjavo predsednika izvršnega odbora Interesne skupnosti elektrogospodarstva Ivana Ateljska, ko je dejal, da gradnja obeh verig elektrarn pomeni pravo oživiljanje našega gospodarstva. Zamisel o izgradnji večjega števila HE na Savi in Muri ni nova, vendar so letos o njej vnovič pričeli razpravljati. Izvršni svet SRS je pristojnim organom naložil nalog, da pripravijo organiziran pristop k izgradnji obeh verig, predvsem s stališča racionalnih investicij, ki bi bile lahko kar za 20 % cenejše od dosedanjih naložb. Prvo HE Vrhovo naj bi pričeli graditi že koncem leta 1984. V celoti naj bi bilo postavljenih okoli 70 agregatov, skupni stroški izgradnje obeh verig elektrarn na Savi in Muri pa bi znašali 37 milijard din po lanskoletnih cenah. Vsa dela bi lahko opravila domača podjetja, gradbena in strojna.

TERMoeLEKTRARNA TUZLA — SPORAZUM IN IZGUBE

Termoelektrarna Tuzla je največji proizvajalec električnega toka v SR BiH, saj dosega 40 % proizvodnje električne energije v tej republiki. Kljub temu pa je v prvih treh mesecih imela za 200 milijonov din izgub, čeprav se je elektrika v tem času že podražila. Pravijo, da so se izgube pričele pojavljati, ko je začel veljati nov sporazum o razporejanju skupnega prihodka v okviru SOZD Elektrogospodarstvo BiH. Na temelju tega sporazuma si vse organizacije znotraj elektrogospodarstva BiH delijo prihodek na osnovi internih cen, oblikovanih na temelju stalnih in spremenljivih stroškov in dohodka. To pomeni, da je interna cena iz tuzlanske elektrarne načelno enaka ceni iz novih hidroelektrarn, pa čeprav je v resnici v novih elektrarnah zaradi počasne gradnje in visokih anuitet za kredite cena elektrike za polovico višja. Sicer pa v BiH menijo, da so cene elektrike prenizke. Posebej še za specialne porabnike. Položaj TE Tuzla pa je toliko težji, ker ne more poravnati

Električno omrežje SR Slovenije po stanju v letu 1982.

svojih obveznosti do rudnikov, ti pa ne morejo izplačevati osebnih dohodkov rudarjem.

PREKOMERNA PORABA ENERGIJE PO SVETU

Mednarodna statistična institucija je ugotovila, da četrtna ljudi na svetu sploh ne uporablja električne energije, medtem ko je poraba energije na prebivalca v razvitih zahodnih državah presegla v tem stoletju vse razumne meje. Svet danes izkorišča nafto, plin in premog okoli milijonkrat hitreje, kakor pa jih je ustvarila narava. Industrija je največji porabnik energije na svetu, saj je porabi 40 %, gospodinjstva uporabijo petino pretežno za ogrevanje prostorov, ogrevanje vode in klimatizacijo, državni in družbeni objekti pa 15 %.

Primarni viri energije, iz katerih sedaj zadovoljujemo preko 90 % svetovnih potreb, so neobnovljivi in zaskrbljujoče omejeni. Skupne svetovne rezerve goriva — nafte, zemeljskega plina, oljnih škrljavcev, bitumenskega peska in urana (brez Sovjetske zveze), cenijo na 9.000 bilijonov kWh. To pa po ocenah energetskih strokovnjakov ni dovolj, da bi zadovoljili potrebe človeštva v naslednjih stoletjih. Narava je potrebovala za ustvaritev fosilnih energetskih surovin več milijard let, sodobni svet pa jih bo uporabil v dobrih treh stoletjih. Človeštvo se je dolgo orientiralo na predelavo relativno poceni naravnih virov in

ni poskušalo, da z moderno tehnologijo pravočasno najde tudi nove obnovljene vire energije. Zavrlo tega bo sodobni svet prisiljen, da fosilna goriva koristi bolj racionalno in ekonomsko opravičljivejšo in da hitreje kot doslej razvija in izkorišča energijo sonca, vetra, morja in zemeljsko toploto.

PREMOGA MANJ KOT DOLOČA NAČRT

Šestmesečna jugoslovanska proizvodnja premoga — črnega, rjavega in lignita je letos večja kot lani v istem času, vendar pa znatno manjša od načrtovane. V prvih šestih mesecih t.l. so jugoslovanski premo govorniki nakopali 27.353.000 ton premoga ali 4,8 % več kot v enakem obdobju lani. To povečanje je sicer zadovoljivo, če upoštevamo, da smo z energetske bilanco države želeli povečanje proizvodnje za 11 %. V gospodarski zbornici Jugoslavije poudarjajo, da je možno računati, da bomo letos nakopali v Jugoslaviji od 58 do 59 milijonov ton premoga in ne 60,7 milijona ton premoga kot smo pričakovali. Vzroki so deloma tudi v tem, da kasni začetek obratovanja novih termoelektrarn v Obrenovcu in na Kosovu. Pomanjkanje rezervnih delov za mehanizacijo, slaba oskrba z reprodukcijskimi materiali in ponekod tudi nezadostno število rudarjev v jami. Pomanjkanje denarja pa je povzročilo odložitev odpiranja novih in modernizacijo obstoječih premo govornikov,

zato lahko računamo, da bodo porabniki lahko dobili v letu 1985 le 73 milijonov ton premoga in ne 82, kot je določeno s planom. Izvršni odbor združenja premogovnikov Jugoslavije je ugotovil, da se bodo rudarji prizadevali za večjo proizvodnjo posebno v tretjem in četrtem trimesečju tega leta, seveda pod pogojem, da bodo porabniki nudili ustrezno pomoč pri odpravljanju številnih težav. Združenje je iz svojih skladov namenilo 300.000 din za pomoč rudniku Aleksinac. Poleg tega bodo številni strokovnjaki pomagali pri saniranju posledic nesreče s svojim znanjem in drugimi oblikami pomoči.

VIŠJE CENE PREMOGA

Delegati sveta Zvezne skupnosti za cene so 29. junija t.l. z večino glasov predlagali Zveznemu izvršnemu svetu, da odobri podražitev premoga za industrijo in široko porabo za 11,5 %. S tem naj bi vsaj deloma ublažili nastajajočo izgubo. Prevladovalo je mišljenje, da naj bi bila podražitev višja. O cenah premoga za termoelektrarne bi se dogovarjali kasneje.

Delavski sveti naših temeljnih organizacij in delovnih organizacij pa so koncem junija sprejemali sklepe o 25 % zvišanju cen premoga. V tem smislu so bili Republiški skupnosti za cene predloženi tudi potrebni podatki. V času, ko pripravljamo gradivo za to številko, še ni znana nobena odločitev.

KITAJSKA PROIZVODNJA PREMOGA PO PLANU

Po podatkih kitajskih informacijskih sredstev so do 27. junija t.l. na Kitajskem proizvedli 325,57 milijona ton premoga, s čimer so izpolnili svoj načrt proizvodnje za prvo polletje 1983. Letošnja proizvodnja premoga v prvih šestih mesecih je večja za 17,27 milijona ton, kakor v istem času lanskega leta.

HIDROELEKTRARNA OBROVAC — GRADNJA GREH KRAJU

Dela pri izgradnji reverzibilne hidroelektrarne Obrovac se uspešno odvijajo, tako da v elektrogospodarstvu Dalmacije pričakujejo, da bo poskusno obratovanje začelo za le-

tošnji dan republike. Poskusno bo pričel obratovati le en generator z močjo 155 MW, medtem ko bo montaža drugega agregata končana v prihodnjem letu. Obrovac bo imel skupno moč 310 MW in bo znašala njegova letna proizvodnja okoli 400 milijonov kWh električne energije. Generatorje bo poganjala voda liških rek — Ričice, Otuče, Obsenice, Krivika in Baštenice. Voda se bo zbirala v akumulacijskem jezeru Štikada, naprej pa bodo vodo dovajali preko predora skozi Velebit s cevovodi do turbine. V času manjšega dotoka in kadar bodo presežki energije v sistemu, bodo vodo črpali iz akumulacije na Zrmanji v kompenzacijski bazen Štikada, tako da jo bo možno ponovno koristiti. Skupni investicijski stroški bodo znašali okoli 9,5 milijarde dinarjev.

PRVI FUZIJSKI REAKTOR V EVROPI PRIČEL Z DELOM

Pred kratkim je v mestu Kalhen v Veliki Britaniji pričel s poskusnim delom največji eksperimentalni fuzijski reaktor na svetu, poznan pod imenom JET (Joint European Torus). Po podatkih predstavnika evropske komisije je ta reaktor financirala evropska gospodarska skupnost in predstavlja prvi korak v sedemletnem raziskovalnem programu, katerega cilj je ugotoviti možnosti koriščenja nuklearne fuzije kot dolgoročnega vira energije. Za komercialno uporabo pa fuzija ne pride v poštev pred letom 2000. Za sedaj ta projekt nudi temeljna spoznanja o fuziji, ni pa predviden za pretvarjanje energije fuzije za neko praktično uporabo.

PROIZVODNJA ELEKTRIČNE ENERGIJE

V letošnjem prvem polletju je bilo proizvedeno 31,5 milijarde kWh električne energije, kar je 2,3 % nad načrtom oziroma 8,6 % nad proizvodnjo v letu 1982 v tem času. Načrt so najbolj presegle TE na premog, to je za 4,8, po letošnjem planu oziroma 10,2 % več v primerjavi z lankoletnim rezultatom. Vse termoelektrarne na premog so proizvedle skupno 14,2 milijona kWh, termoelektrarne na tekoče gorivo 1,2 milijarde kWh oziroma 40 % manj od predvidevanj in od lanske proizvodnje, medtem ko je nuklear-

na elektrarna proizvedla blizu 2,5 milijarde kWh oziroma 25 % več kot so planirali. Hidroelektrarne so proizvedle 13,5 milijarde kWh električne energije, kar je na ravni načrta. V prvem polletju je bilo porabljenih 30,5 milijarde kWh, kar je za 2,2 % več kakor lani v istem razdobju, oziroma 8,5 % manj kot je bilo načrtovano. Obstaja pa nevarnost, da se omejevanje poveča v polletnih mesecih, predvsem zaradi pomanjkanja vode v akumulacijskih jezerih. V teh jezerih je namreč manjkalo sredi julija vode za 1,25 milijard kWh. Poleg tega je v remontu okoli 1700 MW zmogljivosti v termoelektrarnah na premog, prav tako pa do konca septembra zaradi remonta ne bo obratovala nuklearna elektrarna Krško. Termoelektrarne na mazut pa nimajo dovolj goriva.

MOSTAR — NOVA HIDROELEKTRARNA

Sredi leta končujejo s pripravami za zgraditev nove hidroelektrarne Mostar. Prvi delavci so prišli na gradbišče že ta mesec. To bo tretja elektrarna na srednjem toku reke Neretve. Od te HE bo v precejšnji meri odvisno tudi delo višje ležečih hidroelektrarn. Zgrajena naj bi bila do konca leta 1987. Njena moč bo 75 MW, letno pa bo dajala 310 milijonov kWh električne energije.

RUDARJI REK FRANCA LESKOVŠKA LUKE PRESEGLI NAČRT

V velenjskem rudniku lignita so v letošnjem prvem polletju nakopali 2,408.000 ton premoga in s tem za 92.030 ton presegli načrt za to obdobje. Namesto 4,7 milijona ton premoga, kolikor so planirali za letošnje leto, ga bodo predvidoma nakopali 4,8 milijona ton. Letošnjih rezultatov niso mogli doseči brez dela v podaljšanem delovnem času in podvojenih naporov. Doslej so velenjski rudarji delali že 10 prostih sobot in prav toliko jih bodo delali tudi v drugem polletju. V I. polletju je znašala povprečna dnevna proizvodnja 16.761 ton, v juliju pa načrtujejo, da bo znašala že 18.000 ton premoga. Odprli so namreč novo mehanizirano delovišče in zato bodo lahko povečali tudi povprečni dnevni izkop. (tl)

V nekaj vrstah...

PREDVIDENA GRADNJA NOVIH STANOVANJ

Strokovno tehnična služba samoupravnih interesnih skupnosti je koncem junija t.l. seznanila organizacije združenega dela in druge organizacije, da bo samoupravna stanovanjska skupnost občine Trbovlje v septembru t.l. pričela z gradnjo stolpnih S-59 in S-60 na Trgu revolucije in marca 1984 z izgradnjo objektov S-61 in S-62 na zazidalnem kompleksu OR-75, ob Cesti oktorske revolucije. Stolpnici na Trgu revolucije bosta imeli po 53 stanovanj, v velikosti 60,42 m² — dvosobno in 70,38 m², — 2,5-sobno stanovanje. Objekta na Cesti oktorske revolucije pa bosta imela po 39 stanovanj različnih velikosti od garsonjer pa do 2,5 sobnih stanovanj. Predvideno je, da naj bi stanovanja na Trgu revolucije vselili oktobra 1984, na Cesti oktorske revolucije pa marca 1985. Rok za oddajo vlog in predlogov za ta stanovanja je 15. 8. 1983.

STEKLARNA IN SIJAJ SE BOSTA ZDRUŽILA

V juniju so delavci Steklarne ter Sijaja v Hrastniku na referendumu odločali o združitvi obeh delovnih organizacij v eno delovno organizacijo — Steklarna, Sijaj, Hrastnik. Na referendumu so delavci štirih Tozdov Steklarne glasovali proti združitvi.

Na pobudo izvršnega odbora konference OOZS Steklarne je zaradi nepravilnosti pri referendumu dne 24. 6. 1983 komisija razveljavila glasovanje v teh štirih Tozdih. 8. julija je bil tako vnovič referendum, na katerem pa so tudi v teh štirih temeljnih organizacijah v Steklarni glasovali za združitev teh dveh delovnih organizacij.

ZIMSKÉ POČITNICE BODO KRAJŠE

Republiški komite za vzgojo in izobraževanje ter telesno kulturo je sprejel spremembo pravilnika o šolskem koledarju za osnovne šole. Po

tem spremenjenem pravilniku bodo zimske počitnice za osnovnošolce trajale namesto tri le dva tedna. S tem se uvajajo takomenovane prvomajske počitnice med 27. aprilom in 1. majem. Konec šolskega leta pa se premakne s 27. na 25. junij. Novost v tem pravilniku je tudi ta, da imajo osnovne šole in občine širša pooblastila, da v utemeljenih primerih lahko sami spremenijo šolski koledar. Po zakonu o usmerjenem izobraževanju lahko srednje šole same določajo rok zimskih počitnic. Vendar Republiški komite meni, da bi morda med osnovnimi in srednjimi šolami koledar uskladili tako, da bi imeli en teden počitnic skupaj. Spremenjeni koledar za osnovne šole prične veljati z novim šolskim letom, to je od septembra t.l. dalje.

NOVA STANOVANJA ZA UPOKOJENCE

Za letošnji dan rudarjev in dan borca je društvo upokojencev razdelilo ključke novozgrajenih stanovanj v stanovanjskem bloku v Koloniji 1. maja, imenovanem tudi DUT 2. Tako je 49 upokojenskih družin dobilo nova manjša stanovanja. To je drugi objekt, ki so ga zgradili v širšem kompleksu stanovanj za upokojence v Koloniji 1. maja. Leži v neposredni sosesčini doma upokojencev Franca Salamona. V stanovanja so se vselili v prvi polovici julija. V glavnem so dobili stanovanja rudniški upokojenci, ki so stanovali v starih stanovanjskih kolonijah.

Oba stanovanjska bloka imata torej skupno 98 stanovanj in sta veljala 125 milijonov din. Sredstva so združili stanovanjski sklad pri skupnosti invalidskega in pokojninskega zavarovanja Slovenije ter domačini.

DRUŠTVO SLOVENSKA BESEDA V HRASTNIKU

Ni še dolgo tega, ko so se udeležili trije predstavniki občine Hrastnik in hrastniških družbeno-političnih organizacij razgovora s predstavniki

slovenskega društva »Slovenska beseda« v Hägelholnu v ZR Nemčiji. Dne 3. julija ob prazniku občine Hrastnik pa so v Hrastniku izročili predstavnikom tega društva prapor in listino o sodelovanju občinske konference SZDL Hrastnik in Slovenske besede. Ob tej priliki so zdomcem izročili prve knjige in notni material za domače skladbe ter se pogovarjali o nadaljnjem sodelovanju društva, katerega so pred letom dni ustanovili delavci iz revirjev in Ptuja, ki so na začasnem delu v ZR Nemčiji. V okviru tega dogovora je prišlo do izmenjav otrok med počitnicami, otroci zdomcev pa bodo lahko sodelovali tudi v mladinskih delovnih brigadah. Hrastničani so se obvezali, da bodo nudili pomoč pri organiziranju pouka materinščine in da bodo izmenjevali kulturne skupine.

TODI LETOS TABOR LJUDSKE FRONTE NA MRZLICI

Občinske in medobčinske konference SZDL revirskih in savinjskih občin so se dogovorile, da bodo letos organizirale v nedeljo 3. septembra II. tabor ljudske fronte na Mrzlici. Letošnji organizator tega tabora je Občinska konferenca SZDL Žalec. v organizacijskem odboru pa je tudi predstavnik Planinskega društva Trbovlje. Ta odbor pripravlja program in vse, kar sodi k organizaciji takšnega srečanja.

AKTIVNE POČITNICE ZA UČENCE IN DIJAKE

Občinska konferenca SZDL Trbovlje je skupno s predstavniki SITKS in Kulturne skupnosti ter posameznimi športnimi organizacijami organizirala aktivno koriščenje prostega časa učencev in dijakov med šolskimi počitnicami. Letos je v Trbovljah dobro poskrbljeno, odvisno pa je od učencev in dijakov, kako bodo koristili dane možnosti. Tako je pripravilo Planinsko društvo Trbovlje šest izletov, za učence in dijake na bližnje planinske vrhove, ki jih vodijo vodniki tega društva. Enako so pripravili vadbo tudi atletski klub, plavalni klub, košarkarski klub Rudar, kjer v določenih dneh lahko vadijo oziroma se udeležujejo raznih tečajev. V to aktivno izrabo

Savska dolina pri Trbovljah v letu 1923. V ozadju stara elektrarna in separacija premoga.

počitnic se je vključila tudi teritorialna obramba, ki prav tako sodeluje pri organiziranju pohodov v naravo. Delavski dom Trbovlje pa je pripravil štiri filmske predstave za mladino. Občinska konferenca SZDL Trbovlje je na posebnih plakatih objavila podroben program aktivnega udejstvovanja mladine v šolskih počitnicah.

TABOR IN PLANINSKA ŠOLA NA MRZLICI

V času od 1. do 6. julija t.l. je Planinsko društvo Trbovlje organiziralo na Mrzlici tabor in planinsko šolo za pionirje — planince. V okviru tega tabora, ki je bil prvi, so postavili več šotorov, pripravili kuhinjo, organizirali izlete in zabavne igre, hkrati pa je potekala tudi planinska šola, v kateri so predavali znani planinski delavci in planinski vodniki. Tabor in šola je vodil načelnik mladinskega odseka PDT Karel Kodrič, pomagali pa so mu številni planinski delavci. Ker je tabor v celoti uspel, ga nameravajo organizirati tudi prihodnje leto.

PREDELOVALNICA MESA JE KONČANA

Pred dvema oz. tremi leti je bila v Trbovljah ukinjena klavnica za klanje živine in predelavo mesa. Iz

določenih razlogov je bilo nadaljnje klanje v Trbovljah ukinjeno in ta dejavnost prenešana v klavnico v Litijo, od koder se Trbovlje sedaj oskrbujejo z mesom, vendar v okviru TOZD Meso Trbovlje. V opuščenih prostorih klavnice pa so po projektu IBT — TOZD Projektiva v zadnjih dveh letih pristopili k adaptaciji, kar je financirala ABC Pomurka — oziroma Zasavska kmetijska zadruga.

Dela so končali junija t.l. in 30. 6. adaptirane prostore predali v uporabo. V prostorih poteka moden način predelave mesa v mesne izdelke. Vsako leto bodo izdelali od 3 do 4.000 ton mes. izdelkov, odvisno od razpoložljivih količin mesa.

Hkrati so uredili tudi okolico zgradbe, vključno z asfaltiranjem cestnega priključka in postavitvijo betonske ograje.

GRADNJA VODOVODA V PLANINSKI VASI

Krajevna skupnost Klek je pristopila k izgradnji vodovoda in kanalizacije v Planinski vasi, naselju med Klekom in Partizanskim vrhom. V tej vasi ni urejenega vodovoda niti kanalizacije, kar je povzročalo deloma tudi stagnacijo na kmetijskem področju. Predračun znaša din 900.000,00, od tega pa bodo krajanji sami prispevali z delom, denarjem in materialom 400.000,00 din.

SREČANJE UPOKOJENCEV JUGOSLAVIJE

Dne 23. junija je potekalo v Trbovljah ob dnevu upokojencev Jugoslavije srečanje pevcev in pevk številnih upokojenskih društev v počastitev dneva upokojencev. Ta prireditvev je bila osrednjega značaja. Na njej je govoril v Delavskem domu predsednik slovenskih sindikatov Marjan Orožen, v kulturnem delu programa pa so nastopili poleg trboveljske delavske godbe še 51 moških, ženskih in mešanih zborov z okrog 1340 pevci. Nastopili so pevski zbori iz Slovenije in Hrvaške, hkrati je bilo to deveto srečanje pevskih zborov slovenskih upokojenskih društev.

ADAPTACIJA V HOTELU RUDAR — SAMOPOSTREŽNA RESTAVRACIJA

Gostinsko in slaščičarsko podjetje Rudar je v svojem Tozdu Hotel Rudar na Trgu revolucije v Trbovljah pričel z obsežno adaptacijo svojih kuhinjskih in restavracijskih prostorov. Sredi maja t.l. so pričeli z obširnimi deli v okviru projekta, ki so ga izdelali v IBT — TOZD Projektiva. Sedanje prostore okrepčevalnice oziroma snackbara in restavracije ter kuhinje bodo preuredili v sodoben kuhinjski obrat s samopostrežno restavracijo. Pomanjkanje takšnega obrata so v Trbovljah čutili že dalj časa, zato so končno k temu tudi pristopili. Pripravljali bodo tudi tople obroke za razne delovne organizacije, deloma pa tudi za potrebe celodnevne šole v kolikor seveda tega ne bi mogla šolska kuhinja sama. Samopostrežna restavracija bo imela 50 sedežev. Celotna investicija za adaptacijska dela in opremo bo veljala 22,7 milijona din. Delo mora biti končano v 100 dneh oziroma do septembra t.l. Hkrati seveda potekajo tudi dela v hotelski restavraciji, kar pa financira delovna organizacija sama.

NOV GASILSKI AVTO V RAVENSKI VASI

Prizadevno gasilsko društvo Ravenska vas, ki meji na Zagorje in Trbovlje, je sredi julija končno dobilo svoj nov gasilski avto s črpalko. Sredstva so zbrali deloma krajanji

te vasi, deloma pa je k nakupu avtomobila prispevala požarna varnost Zagorje. Gasilci Ravenske vasi so se v raznih akcijah zelo izkazali. Z nakupom avtomobila pa so svojo učinkovitost le še povečali.

STANOVANJA V ZAGORSKI OBČINI

V Zagorju so pred leti sprejemali srednjeročni načrt za zgraditev stanovanj. Do konca tega srednjeročnega obdobja naj bi dogradili 115 stanovanj, namenjenih zagorskim rudarjem. V kratkem bodo ob Mediji v Zagorju pričeli z gradnjo 42 stanovanj, marca prihodnje leto pa bo na tem mestu zgrajenih in vseljivih 83 stanovanj, od katerih bo 46 namenjenih upokojujencem. V zadnjih dveh letih so Zagorjanom izročili ključke 100 novih stanovanj. Sicer pa računajo, da bodo do leta 1985 zgradili v zagorski občini 240 družbenih stanovanj.

ULIČNI SISTEM NA DOLU

Skupščina občine Hrastnik je s predhodnim soglasjem krajevne skupnosti Dol pri Hrastniku pripravila za javno obravnavo in sprejemanje odlok o uvedbi uličnega sistema na Dolu pri Hrastniku. Doslej so imela svoje nazive posamezna območja. Tudi pri uvedbi uličnega sistema bodo deloma upoštevali sedanje nazive naselij in območij.

ZDRAVSTVO V TEŽAVAH

Že nekaj časa je vprašanje organizacije in financiranje zdravstva v revirjih pogosto na dnevnih redih številnih sej in razgovorov. Denarja namreč ni dovolj, zato je treba v skladu z republiškimi usmeritvami pristopiti k zmanjševanju postelj v Splošni bolnišnici, zmanjševanju števila specialističnih pregledov, skrajševanju ležalne dobe in uvedbi možnosti zdravljenja na domu, nadalje zmanjšanju administracije, pa tudi ukinitve nekaterih oddelkov. Tako je 15. junija v Trbovljah potekal razgovor vseh zainteresiranih organizacij, na katerem so sklenili, da v nobenem primeru ni mogoče ukiniti kirurškega oddelka, ker je tako kadrovsko kakor tudi prostorsko pa tudi organizacijsko urejen v skladu z zdravstvenimi zahtevami in

potrebami. V nobenem primeru naš pacient ne sme biti žrtev namernih sprememb. Že pred leti smo se delavci našega kombinata iz revirskih občin absolutno izrekli za to, da ostanejo vsi oddelki splošne bolnišnice v Trbovljah neokrnjeni, s tem da je možno le trenutno zmanjšanje določenega števila postelj. Bolnišnico so v Trbovljah zgradili rudarji v letih 1923 do 1925 iz revirskih občin prav z namenom, da bodo deležni s svojimi družinami takojšnje in kakovostne zdravniške pomoči. Upamo, da bo ta želja tudi v bodoče obveljala. (tl)

Delovne akcije

STARŠEV UČENCEV

PE ALOJZA HOHKRAUTA

Za uspešno izvajanje programa celodnevne osnovne šole so potrebne rekreacijske površine. Učenci pedagoške enote Alojz Hohkraut so zanje prikrajšani, ker nimajo telovadnice, igrišče za šolo je bilo zanemarjeno in mreža okrog tenis igrišča dotrajana

Zato so člani sveta staršev PE A. Hohkrauta sklenili, da bo njihova glavna naloga v šolskem letu 1982/83 s prostovoljnimi delom urediti in razširiti igrišče.

Za pomoč smo zaprosili tudi delovne organizacije. Nekateri so nam pomagale z materialom, druge pa so prispevale denar za nakup novih igral.

Doslej so nam pomagale: REK EK TOZD GRAMAT, TOZD Premogovnik Trbovlje, TOZD Predelava jamskega lesa, STT, ISKRA, IBT, IPOZ, Cementarna, Elektro Trbovlje, KS Center pa nam je dala na razpolago potrebno orodje. Skupno smo doslej opravili 448 ur prostovoljnega dela. Delali pa so tudi učenci na treh akcijah, skupno jih je bilo okrog 90. Tudi najmlajši so bili pridni, saj vedo, da delajo zase.

IN KAJ SMO DOSLEJ NAREDILI?

— temeljito smo počistili in uredili prostor okrog igral (obstojećih);

— posekali grmovje in nepotrebno drevje ter očistili celotni prostor, kjer so igrala;

— popravili gugalnice;

— napeli mrežo čez cesto.

KAJ NAČRTUJEMO?

— v celoti zamenjati dotrajano mrežo okrog tenis igrišča;

— dokončno urediti prostor za ureditev peskovnika;

— prepleskati mrežo.

Zato do konca junija načrtujemo še eno delovno akcijo. Upamo, da bo prav tako uspešna.

Milena Zidar

TABOR PIONIRJEV PLANINCEV NA MRZLICI

Od petka 1. julija do srede 6. julija 1983 nas je več mladih planincev bivalo v prvem planinskem taboru za pionirje planince na Mrzlici. Tabor je organiziralo Planinsko društvo Trbovlje. Vodili so ga mentorji in planinski vodniki tega društva. Bivali smo v šotorih.

Poslušali smo teme iz programa planinske šole (prva pomoč, prehrana, priprava na izlet, vremenoslovje, varstvo narave, lik planinca, zgodovina planinstva, orientacija, oprema planinca, organizacija planinstva itd.). V prostem času smo fantje igrali nogomet, dekllice pa so pisale in se po svoje zabavale. Šli smo na dve planinski turi — na Gozdnik in na Gore. Druge je bila zelo dolga in težavna, a smo jo premagali.

Najbolj zabavni so bili večeri. Trikrat smo zakurili taborni ogenj in ob njem peli, pekli hrenovke in jabolka. Poseben obred so predstavljali naši zajtrki, kosila in večerje. Po vrsti smo dobili vsak svoj obrok in

potem uživali ob okusni hrani. Za nas sta odlično skrbela kuharica Pavla (Tomšič) in tovariš Miro (Špajzer). Z živili je oskrboval tabor tovariš Ivo (Bočko). Presenetilji so nas z rolado in napolitankami, v nedeljo pa smo jedli kot doma — juho, meso krompir, solato, pa tudi torta je bila zraven.

Zadnji večer nam bo dolgo ostal v spominu. Ob tabornem ognju smo plesali indijske in domače pleske in krstili tovarišico, tovariša in Mojco.

Še bomo šli na planinski tabor! Hvaležni smo planinskemu društvu Trbovlje za dobro organizacijo, odlično prehrano, še

posebej pa smo bili zadovoljni z našimi vodniki in mentorji.

Naj omenimo še to, da nas je v glavnem spremljalo lepo vreme.

Mladi planinci pionirji
OŠ Trbovlje

Umrl je Robert Kravogel

V torek 12. julija t.l. smo pokopali na trboveljskem pokopališču v poznih popoldanskih urah vsem članom kolektiva dobro znanega Roberta Kravogla, tehničnega vodjo jame premogovnika Trbovlje. Na njegovi zadnji poti se je poslovilo od njega veliko število občanov, sodelavcev, gasilcev, športnikov, pripadnikov teritorialne obrambe. V imenu DO ZPT — TOZD Premogovnik Trbovlje, se je od njega poslovil Martin Putrič, d. i., z naslednjimi besedami:

»Sončno nedeljsko jutro te je zvabilo na daljši terapijski sprehod. Odkar te je pred dvema mesecema nenadna bolezen položila v bolniško posteljo, si kmalu nato z velikim upanjem za čimprejšnje okrevanje dan za dnem vztrajno izvajal te vrste terapijo. Kruta smrt ti je ravno na tej poti mnogo prerano pretrgala nit tvojega življenja. Nisi vzdržal napora, ki je bil hujši kot tvoja velika volja za življenjem.

Tvoje življenje je bilo razmeroma kratko, vendar so vidni številni uspehi tvojega dela.

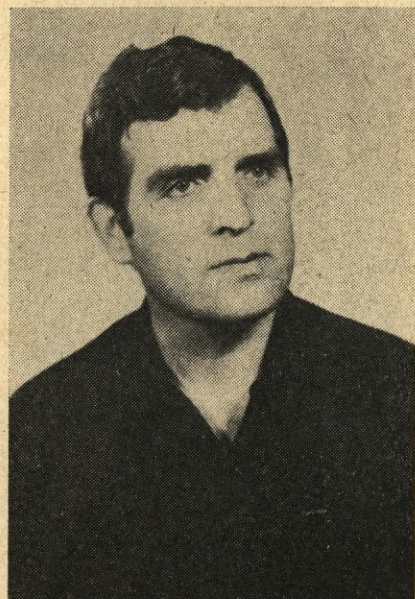
Po končanem študiju si se za leto dni zaposlil v premogovniku Trbovlje. Nato si služil kadrovski rok in se v tem času usposobil za starešino jugoslovanske ljudske armade. Po vrnitvi iz Jugoslovanske ljudske armade si se po nekaj mesecih dela v premogovniku zaposlil kot profesionalni delavec na področju občin-

ske teritorialne obrambe, kjer si s pridom uporabljal znanje pridobljeno v Jugoslovanski ljudski armadi. V letu 1974 si se ponovno zaposlil v premogovniku Trbovlje. V teh devetih letih si kot tehnični delavec spoznal vse faze rudarskega dela in zadnje leto opravljal delo tehničnega vodje jame premogovnika Trbovlje. Strokovno uspešne in preudarne so bile tvoje pobude pri našem vsakodnevnom delu. Pokazal si zlasti veliko smisla za skupinsko delo, kjer so zelo vidni uspehi. Prav tako preudarno, zavzeto in uspešno si deloval na družbeno-političnem področju. Zelo uspešna je tvoja športna kariera. Nad 25 let si deloval v nogometni organizaciji, in sicer več let zelo zavzeto in prizadevno kot aktivni nogometaš, zadnja leta pa kot športni delavec v tej organizaciji, ki si ji zapustil bogate sadove svojega dela.

Znatno pomoč si nudil zadnja leta tudi Industrijskemu gasilskemu društvu kot njen tajnik. Nepogrešljiva je bila tvoja dejavnost na področju občinske teritorialne obrambe, kjer si kot rezervni starešina jugoslovanske ljudske armade opravljal odgovorne dolžnosti.

Zelo zavzeto in uspešno si deloval tudi v Zvezi komunistov in vrsto let v samoupravnih organih.

Zares je bila tvoja življenjska pot kratka, zato pa velik tvoj prispevek naši družbi.

Robert Kravogel, tehnični vodja jame premogovnika Trbovlje

Zaradi tega bo tem večja praznina za teboj pri našem vsakdanjem delu, pa med rudarji, ki so te zelo cenili in spoštovali kot človeka in strokovnjaka, pa v nogometni organizaciji, med gasilci in v vrstah teritorialne obrambe, še največja pa bo praznina za teboj v tvoji družini.

Tvojim žalujočim svojcem izrekamo naše iskreno sožalje, tebi za vse storjeno delo hvala in naš zadnji — srečno.«

Emilu Kohnetu zadnji srečno

V petek 15. julija popoldan se je velika množica članov našega kombinata in občanov poslovila od našega dolgoletnega sodelavca — glavnega varnostnega inženirja v. p. Emila Kohneta, dipl. ing. rud., V imenu njegovih sodelavcev in članov ZRGMITA se je od njega poslovil Alojz Pavčnik, dipl. inž., predsednik podružnice ZRGMIT. V svojem žalnem govoru je dejal naslednje:

Težko je verjeti neusmiljeni résnici, da je nenadoma prenehalo biti srce, da se je sesulo v trenutku tisto, kar je narava gradila in oblikovala milijone in milijone let. Življenjska pota so tako čudna, tako različno zavita in krivična, da ne moremo razumeti in si odgovoriti zakaj!

Kruto in surovo je, da usoda v zadnjem kratkem času jemlje in trga iz naših že tako skrčenih vrst najboljše tovariše, ki bi še in še lahko ustvarjali in prispevali k hitrejšemu razvoju rudarstva.

Saj še ni tako dolgo, ko smo te videli na rudniku Hrastnik, kamor si tako rad zahajal, kljub zaslužnemu pokoju. Vedno te je vleklo k razglabljanju, nisi obmiroval, do zadnjega trenutka si bil še aktiven in delaven. Kot projektant za jamo Hrastnik si razmišljal, bil poln izvrstnih idej in nisi poznal potrebne in zasluženega počitka. Vedeli smo o tvojem narahljanem zdravju, toda s tako smelostjo, zavzetostjo in silovito upornostjo, ki si jo ves

čas do zadnjega kazal, ki jo kaže lahko samo predan in do zadnjega diha zvest »knap«, si niti malo nismo mislili da se življenska vitalnost izteka, ki je zdaj usahnila za vedno.

Kot sin rudarske družine si bil že, kot otrok zastrupljen z jamskimi skrivnostmi ter odločen, da nadaljuješ rudarsko tradicijo. Že, kot mlad fant — gimnazijec ti ni bilo težko prijeti za kramp in lopato v črnih, nepozabnih podzemskih globinah, saj ti je bil to v šolskih počitnicah edini kruh, ki si ga še kako potreboval za nadaljnje šolanje in dokončanje študija za rudarskega inženirja.

Kot mlad inženir poln zagnanosti in poleta, pa že tudi izkušen si najprej začel svoje plodno delo v naših zasavskih revirjih in ga nadaljeval v bosanskih premogovnikih, kjer se te bodo vedno spominjali kot dobrega rudarskega strokovnjaka.

Toda srce te je vleklo nazaj v rodni kraj, v kraj kjer se je tvoja pot »knapovščine« začela. In vrnil si se v ta ljubljenski kraj...

Kot izkušen strokovnjak si dolga leta uspešno operativno vodil jamo Hrastnik in pokazal plodne, tako tehnične kot tudi ekonomske rezultate. Kasneje si bil postavljen na delovno mesto glavnega varnostnega inženirja za ZPT — pa tudi za celotno področje REK EK. To ni bila lahka naloga, vemo da je bila to prevelika naloga, ki si jo sprejel z vso predanostjo in ponosom. Pri tem novem opravilu si bil izredno

tenkočuten in pozoren, ne samo za varnostne ureditve posameznih jam, ampak tudi za vse zaposlene — na vseh delovnih mestih v jami in zunaj.

Obenem si opravljal zelo odgovorno delo vodje vseh treh reševalnih postaj in to izredno uspešno. Bili so pogosti slučajji, ko so jamski požari in velike koncentracije CH₄ resno ogrožali ne samo opremo ampak tudi zaposlene. Te reševalne akcije si tako obsedeno in temeljito vodil, da ni prišlo do nesreče.

Pa ne samo to: Bil si projektant številnih rudarskih projektov, posebno v zadnjih letih, ko je bilo potrebno projektirati sistem varnega odkopavanja v območjih nevarnih za vdore vode in mulja. Še in še bi lahko naštevali toda samo s kratkimi besedami se ne da dovolj osvetliti tvojo prekratko življenjsko pot.

Emil! Na tem mestu se ti zahvaljujemo za nesebično in požrtvovalno delo. Neumornega, vedno razmišljajočega, poln idej, se te bomo vedno spominjali ne samo mi, tvoja generacija — ampak tudi mlajši saj si jim razdal vse svoje znanje in izkušnje. Spominjali se te bomo, kot svetel zgled dobrega in poštenega rudarja.

V imenu vseh sodelavcev ZRGMIT-a ter Zasavskih premogovnikov izrekam tvoji družini in vsem tvojim iskreno sožalje.

Tebi pa zadnji rudarski »srečno«.

Krvodajalstvo

V času od 3. junja do 24. junija 1983 so darovali kri naslednji naši sodelavci: iz TOZD in DS našega kombinata:

Dne 3. junija 1983

TRBOVLJE

Bastič Jože, Požar Branko, Kolar Albert, Zupanc Drago, Bajda Marjan, Žuraj Marjan, Vozelj Karel, Žibert Mihael, Vodenik Stane.

HRASTNIK

Orač Jurij, Slapšak Franc.

Dne 10. junija 1983

TRBOVLJE

Čemerika Drago, Šabanovič Adil, Šabanovič Semso, Bosnić

Devad, Majagič Ismet, Mavrič Marjan, Gunzek Boris, Kor Herman, Kmetič Drago, Razpotnik Franc, Černivec Milan, Obrovnik Srečko, Drnovšek Viktor, Klopčar Jože, Sulejmanović Rašid, Blaznik Ferdo, Mlinar Sandi, Kerič Suad, Jurkovič Živorad, Ovnik Jože, Planinc Zdravko, Blaznik Darko, Belina Ervin, Mudrinič Obrad, Kraševac Boris, Pucelj Marjan, Krajnc Andrej, Pomper Ivan, Pavlovič Jovan, Rajbar Radoš, Jelen Gorazd, Rabuzin Rudi, Lesar Srečko, Lenart Martin, Čop Jože, Selšek Zvonko.

HRASTNIK

Meterc Miran.

ZAGORJE

Bolte Marjan.

Dne 17. junija 1983

Sušnik Anton, Lagonder Anton, Tomše Sandi, Drugovič Ivo, Šviga Jože, Bočko Ivan, Žunk Ernest, Podlesnik Franc, Paspalj Ljubomir, Mohorko Karel, Rajčevac Rado, Ajdišek Tine, Brečko Andrej, Očepek Viktor, Kosi Franc, Hribar Jože, Hrvič Hasan, Jovanović Miodrag, Zagoršek Bogdan, Šmergut Niko, Plahuta Jože, Lesičar Jože, Hanžič Slavko, Čavar Zlatko, Remar Franc, Meštrovec Huso, Mak Ciril.

ZAGORJE

Bokovšček Josip, Lebenčnik Iztok, Lebenčnik Ivan, Čokl Jože, Delić Sakib, Sotensek Vili, Žibert Marjan, Razpotnik Gvido, Logar Igor, Grgič Mijo, Nišič Zijad, Grden Ivan.

Dne 24. junija 1983

TRBOVLJE

Berčon Ivan, Oberčkal Kamilo, Smrekar Alojz, Štok Željko, Čehovin Bogo, Delalut Bojan, Jamšek Pavle, Leskovšek Kazimir, Martinčič Franc, Posavec Jakob, Suša Bojan, Herle Stane, Žilnik Danilo, Gantar Marjan.

ZAGORJE

Zukič Ibrahim, Havešević Musto, Očepek Ladislav, Dobnik Ervin, Povšner Vili, Pavlič Branko, Delić Husein, Sendić Alaga,

Tovariši, darovalci krvi, hvala vam!

J. D.

Zahvala

Ob nenadomestljivi izgubi dragega moža, očeta in očima MARJANA KONJACIČA — upokojenega delavca DS POMOŽNA DEJAVNOST ZAGORJE, se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam v teh težkih trenutkih pomagali in izrekli sožalje ter za darovane vence in cvetje.

Prav tako iskrena hvala sodelavcem DS POMOŽNA DEJAVNOST ZAGORJE in TOZD RŠC za prispevek in vsem, ki so ga spremili na njegovo zadnjo pot.

Žalujoci: žena Antonija, hči Marjanca, Slavi, Jano in Tomo z družinami.

ALI VESTE:

- da 1 tona zbranega papirja nadomesti okoli 3,5 m³ lesa, kar
- da je 3,5 m³ lesa približno 0,015 ha gozda,
- da je 1 ha gozda okoli 220 m³ lesa, kar lahko nadomestimo z 62 tonami zbranega papirja,
- da 1 ha gozda očisti na leto približno 18 milijonov m³ zraka od CO₂ in drugih škodljivih primesi.

Zato zbirajmo star papir in tako ohranjajmo gozdove in okolje!

Rezultati športnih tekmovanj

V skladu z dolgoletno tradicijo je koordinacijski odbor osnovnih organizacij zveze sindikatov pri kombinatu organiziral tudi letos v maju in juniju športna tekmovanja v počastitev praznika slovenskih rudarjev in praznika kombinata. Tudi letos so tekmovanja potekala v šestih športnih panogah, in to na športnih prostorih v Hrastniku, Trbovljah in Zagorju.

Na osrednji proslavi dneva rudarjev, dne 2. 7. v Kisovcu, je referent za šport in rekreacijo Boris Jerman razglasil rezultate in podelil športne pokale zmagovalnim ekipam. Zmagovalne ekipe so prejele pokal, drugoplasirane ekipe diplomu in tretjeplasirane priznanja.

Mali nogomet:

- I. mesto je dosegla ekipa DO TET,
- II. mesto ekipa DO ZPT s področja Hrastnika,
- III. mesto ekipa DO IMD.

Streljanje z zračno puško:

- I. mesto je osvojila ekipa TOZD Premogovnik Hrastnik, 721 krogov;
- II. mesto ekipa TOZD Premogovnik Kotredež, 649 krogov;
- III. mesto ekipa TOZD RESD Trbovlje, 638 krogov.

Kegljanje:

- I. mesto je osvojila ekipa DO Rudnik Kanižarica, 512 podrtih kegljev;
- II. mesto DO Rudnik Laško, 494 podrtih kegljev;
- III. mesto TOZD Premogovnik Trbovlje, 492 podrtih kegljev.

Namizni tenis:

- I. mesto je osvojila prva ekipa DO TET,
- II. mesto je osvojila druga ekipa DO TET,

— III. mesto ekipa DO ZPT s področja Hrastnika.

Ribolov:

- I. mesto je osvojila druga ekipa TOZD Premogovnik Kotredež,
- II. mesto ekipa DO TET,
- III. mesto prva ekipa TOZD Premogovnik Kotredež.

Šah:

- I. mesto prva ekipa DO ZPT s področja Hrastnik,
- II. mesto ekipa DO TET,
- III. mesto druga ekipa DO ZPT s področja Hrastnika.

Tovariš Jerman je ob razglasitvi rezultatov in predaji priznanj in pokalov čestital vsem športnikom za dosežene uspehe in jim dal še posebno priznanje, ker so vsa tekmovanja potekala v pravem športnem duhu.

ŠAH

V počastitev dneva rudarjev je bil 3. julija 1983 v Mežici odigran ekipni šahovski brzo-turnir. Iz našega kombinata se je tekmovanja udeležila ekipa Termoelektrarne Trbovlje. Nastopilo je 12 ekip, od tega štiri iz Avstrije. Zmagala je ekipa TET, ki je za prvo mesto prejela pokal in diplomo. Za TET so nastopili in dosegli točke: Hinko Jazbec, 9 1/2, Franc Kotnik, 9 1/2, Marjan Štrtak 11 in Jože Dolar 7 točk.

Končni vrstni red:

	točk
1. REK EK — TET	37
2. ŠK Fužina Ravne	35
3. ŠK Slovenj Gradec I.	35
4. DŠ Rudnik Mežica	30 1/2
5. ŠK Dravograd	29
6. ŠK Slovenj Gradec II.	28 1/2
7. ŠK Rudar Mežica	27 1/2
8. ŠK Črna I.	24
9. Bad Bleiberg I.	21
10. SV. Althofen I.	14 1/2
11. SV. Althofen II.	11
12. ŠK Črna II.	10 1/2
13. Bad Bleiberg II.	8 1/2

Hinko Jazbec

REPUBLIŠKO PLAVALNO PRVENSTVO V TRBOVLJAH

V soboto in nedeljo 10. in 11. julija letos je potekalo v lepem plavalnem bazenu v Trbovljah letošnje republiško člansko plavalno prvenstvo. Udeležilo se ga je več kot sto plavalcev in plavalk iz vseh slovenskih plavalnih klubov. Na njem sta manjkala Borut Petrič in domačinka Darja Alauf, ki je prebolela angino in so nastop zato odsvetovali.

Najuspešnejša plavalka prvenstva je bila Mateja Kosirnik, ki je osvojila sedem nastopov. Pri moških je prevladoval Darjan Petrič iz Kranja. Med domačini se je vidneje uvrstil le Hanžekovič 100 m delfin in 50 m kravl. Tekmovanje je bilo dobro organizirano. Domači Plavalni klub Rudar se je tudi tokrat ob sodelovanju sodelavcev Plavalne zveze Slovenije izkazal kot uspešen organizator takšnih in podobnih prireditvev. Škoda le, da v tekmovanju ni sodelovalo tolikšno število domačih plavalk in plavalcev kot pretekla leta. Ni še dolgo tega, ko so nas številni domači mladi tekmovalci navduševali od tekme do tekme v domačem bazenu in na gostovanjih.

L. T.

KEGLJANJE V HRASTNIKU

Na področju Hrastnika je bilo 24. junija 1983 v počastitev dneva rudarjev tekmovanje v kegljanju 6x100 lučajev, na katerem so sodelovale štiri ekipe: TOZD Premogovnik Hrastnik, TOZD RESD Hrastnik, Kegljaški klub Hrastnik in Športno društvo invalid Hrastnik. Doseženi so bili naslednji rezultati:

- 1. mesto: TOZD RESD Hrastnik s 2519 podrtimi keglji,
- 2. mesto: TOZD Premogovnik Hrastnik s 2399 podrtimi keglji.

- 3. mesto: Kegljaški klub Hrastnik s 2373 podrtimi keglji,
- 4. mesto: Športno društvo invalid Hr. s 2149 podrtimi keglji.

Med posamezniki je prvo mesto dosegel Šeško Vojko iz TOZD RESD s 455 podrtimi keglji.

Viki Pogačnik

ŽREB JE ODLOČIL

Uredništvo našega glasila je prejelo do vključno 7. julija 1983 za nagradno križanko ob dnevu rudarjev in prazniku našega kombinata objavljeno v številki 6/83 skupno 19 rešitev.

Reševalcem, ki so pravilno rešili križanko, podeljuje uredništvo tri knjižne nagrade, ki jih prejmejo:

1. nagrado: Aleš Božjak, Opekarna 4 b, Trbovlje;

II. nagrado: Erika Golec, Vreškovo 6, Trbovlje;

III. nagrado: Marko Anžič, Kidričeva 2 a, Zagorje ob Savi.

Vsem trem nagrajencem čestitamo. Knjižne nagrade bomo poslali po pošti.

REŠITEV NAGRADNE KRIŽANKE OB DNEVU RUDARJEV IN PRAZNIKU KOMBINATA

Vodoravno:

TUDOR, PUST, ZAČETEK VSTAJE, ACIDOZA, NV, ULEMA, REP, FITOLOGIJA, TERAN, RAZOROŽITEV, NUMERIRANJE, IZOLATOR, LAS, LO, NOTA, OŠPICE, UJNA, ALIBI, MI, TAPIES, JADRALEC, ROB, DNO, ERA, IRI, AJBIŠ, AERO, INES, TAR, BEARA, JAPONSKA, LUKSOR, ANDORA, PLEKSUS, IDRIJA, KA, JALEN, ETNA, DREZANJE, SLA, ARIANA, TVAR, NEJC, MA, SHRAMBA, CS, EJEKTOR, TE, HARMONIKA, DARKO, PRILIKA, ROJINA, KP, LAMELA, ANAPEST, SPAJKALO, ES, KREDA, RTINA, PR, GRAVERKA, ALA, CA, RAM, IVE, AZIL, ANODA, VIZA, LI, SAM, SKALAR, KSI, PANTEON, KAPA, ROBOT, TAVERNIER, INA, OZON, TIKA, KNORR, NUNA, REPA, OMIŠ, ETAN, UJEDA, ATOM, REPARACIJA, TALAR, TARA, AJAS, KA,

Navpično:

RIOM, ABAK, NED, SPIS, UT, RAZSIRJENA SEJA, PRVAKI-NJA, EZOP, OBAD, LJERKA, EMANUEL, POLITBIROJA CK KPJ, PANDA, RACA, ŠARA, TO, KG, SA, AAR, OTEP, ALAMO, ARAK, ŽO, IDA, ERAR, LAZAR, ZAFIR, ENEJ, NI, PLOVILO, TACIT, USORA, ASTRA, ELABORAT, UČITELJ, OPPENHEIMER, ROZETA, DEDOVANJE, OLTAR, LESKA, TOPOR, OTOL, SAARINEN, AHIL, ANK, NAMA, REZON, DANSKA, MAKAK, OST, KAGULAR, EKS, BRA, RADIATOR, PV, IMOLA, SAUD, AM, ELA, VIME, USNJE, ILI, SRT, ORADA, EKIPA, STVAR, BERT, EV, NONA, VPRAŠAJ, TA, INICIALIZICIJA, CIAN, RA JUTRO, RUDARSKI PRAZNIK, AS, ELEAT, KRN, ANET, ATENEC, ERNA, SIJ, ASIR, EROTIK, MAJ, OJE, TNALO, RAJA, ANE, RA, AMIN, RNA,

NUFUR

— Sosed, ali bi lahko pri vas gledal do konca prenos nogometne tekme? — Ali imate pokvarjen televizor? vpraša sosed. — Ne vem. Naša hiša gori, pa je vsepovsod polno gasilcev in firbcev.

Roman vpraša natakarja, koliko je stara kokoš, s katero mu je postregel. — Oprostite, h kurji prilagamo riž, omako in solato, življenjepisa pa nikoli.

Mira pospravlja stanovanje in vpraša kolegico: — Si kaj vide-la, kje je moj copat? Rekel je, da gre v gostilno po pivo...

— Pravijo, da nogomet zelo vpliva na srce. — Točno, res, jaz sem se doslej zaljubila že na treh nogometnih tekmah.

— Draga povej mi nekaj razburljivega! — Prav dragi. Vidim prihajati očeta, in v rokah drži vile...

Tovariš učitelj sprašuje Jožeka naj mu pove, kdo je hinavec. — Tisti, tovariš, ki pride že zjutraj nasmejan v šolo!

— Že pred poroko mi je mož trdil, da bo v zakonu on gospodar. — Zakaj si ga pa potem vzela? sprašuje kolegica. — Zato, da sem mu dokazala, kako se je motil.

— Sosed, kupite si že enkrat zavese. Včeraj so mulci gledali skozi okno, ko ste poljubljali svojo ženo. — To pa ne bo držalo, jaz sem se šele danes vrnil s službene poti.

— Čudno, Janez, da zdaj nič več ne kritiziraš domače prehrane. — Norec, ali misliš, da bi jo ti, če bi ti žena ušla in bi si kuhal sam, tako kot jaz?

Miličnik tarna prijatelju, da se bo ločil. — Zakaj pa bi se rad? sprašuje prijatelj. — Vsak večer, ko pridem domov, moram pihat balonček.

— Poglej, Rudi, tiste hribe. Tamle sem se že trikrat pone-srečil. — Joj, pa menda ja ne smrtno?

— Mejdun, tovariš zdravnik, lejte, če tule pritisknem, me močno boli. — Pa ne pritiskajte, pravij zdravnik. — Kako bom pa potem vedel, da je že kaj bolje.

Marinka Strniša

Glasilo Srečno izdaja SOZD Revirski energetski kombinat Edvarda Kardelja, n. sol. o., 61420 Trbovlje, Trg revolucije 12. Izhaja mesečno. Družbeni organ glasila je časopisni svet — predsednik Albin Hauptman.

Glasilo ureja uredniški odbor: Jože Kirič, Franc Žgalin, Slavi Guna, Boris Jesenšek, Štefan Štok, Vladimir Breznik, Stan-ko Drnovšek, Dragica Bregant, Janez Oberžan (odgovorni ured-nik), Tine Lenarčič (urednik). Naklada 3400 izvodov.

Tisk KTL — TOZD TIKA, Trbovlje. Za člane kolektiva SOZD REK Edvarda Kardelja je časopis brezplačen. Rokopi-sov, fotografij, skic, risb itd., ne vračamo.

Po mnenju republiškega sekre-tariata za Informacije, št. 421-1/74 z dne 9. 1. 1974, spa-da glasilo »Srečno« med proiz-vode iz 7. točke 1. odstavka 36. člena zakona o obdavčevanju proizvodov in storitev v pro-metu, za katere se ne plačuje temeljnega davka od prometa proizvodov.